

Dines Kappel
Algestrupgade 2
4850 Stubbekøbing
CVR nr. 29235147

MILJØGODKENDELSE, ALGESTRUP SKOVVEJ 4

21/12-2021

Guldborgsund Kommune har d. 22. juni 2021 modtaget ansøgning om miljøgodkendelse til kvægbesætningen på Algestrup Skovvej 4, 4850 Stubbekøbing.

Ansøgningen er indkommet via det elektroniske ansøgningsystem husdyrgodkendelse.dk og har skema nr. 227401. Det er version 1 af skemaet, der er modtaget d. 22. juni 2021, der ligger til grund for miljøgodkendelsen.

Ansøger ønsker dels at overgå til regulering efter stipladsmodellen og dels at udvide/ændre produktionsarealet i eksisterende bygninger, opførelse af ny stald, forlængelse af eksisterende stald samt opsætning af kalvehytter. Endvidere bliver der etableret en ny møddingsplads og halmlade.

Afgørelse

I henhold til § 16 a, stk. 1 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. har guldborgsund Kommune besluttet at meddele miljøgodkendelse til det ansøgte. Vil-kårene og de grundlæggende vurderinger fremgår af vedlagte miljøgodkendelse.

Offentliggørelsen

Afgørelsen offentliggøres d. 21/12-2021 på Miljøstyrelsens hjemmeside for Digital Miljø Administration, DMA.mst.dk. og findes her link. Se under vedhæftninger.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Hvis der indgives klage over afgørelsen fra anden side, vil du og din konsulent blive orienteret herom.

Klagefrist

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt ansøger og offentliggjort på DMA (Digital MiljøAdministration: dma.mst.dk). Ved offentlig bekendtgørelse regnes fristen altid fra bekendtgørelsen.

En eventuel klage skal være korrekt indgivet via Klageportalen og tilgængelig for Guldborgsund kommune i Klageportalen **senest den 18/1-2022.**

Hvem kan klage

GULDBORGSUND KOMMUNE
CENTER FOR TEKNIK & MILJØ
TM MYNDIGHED
PARKVEJ 37
4800 NYKØBING F.
WWW.GULDBORGSUND.DK

SAGSNR. 21-15965A
SAGSBEHANDLER:
MARIETTA BOHR
DIR +45 25181832
MBOH@GULDBORGSUND.DK

CVR NR. 29235147

TELEFONTIDER
MAN – ONS KL. 9.00 – 15.00
TORS KL. 9.00 – 17.00
FRE KL. 9.00 – 12.00

Afgørelser kan påklages af ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald jf. husdyrbruglovens §§ 84-87.

Hvordan klager man

Klage skal ske ved brug af digital selvbetjening til Miljø- og Fødevareklagenævnet via Klageportalen på følgende links: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>, eller søg efter "Klageportal". Endvidere skal efterfølgende kommunikation om klagesagen ske via Klageportalen.

Klagen sendes gennem Klageportalen automatisk til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afviser en klage, der ikke er indgivet via digital selvbetjening på Klageportalen. Nævnet kan dog undlade at afvise en klage, hvis der er særlige forhold, der berettiger fritagelse for brug af digital Klageportal.

Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Guldborgsund Kommune, på mail: teknik@guldborgsund.dk, telefon 5473 1000 eller ved at sende et brev til Guldborgsund Kommune, Center for teknik og Miljø, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F.

Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Husk at søge i meget god tid, så ansøgningen kan nå at blive behandlet inden klagefristen udløber.

Klagegebyr

Når du klager skal du betale et klagegebyr, før at klagen betragtes som korrekt indgivet. Gebyret er på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen i forbindelse med oprettelse af klagen. Du kan finde yderligere vejledning om gebyrordningen på Klageportalen på følgende link: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet.>

Virkning af at der klages

Klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning, med mindre klagemyndigheden (Miljø- og Fødevareklagenævnet) bestemmer andet. Dette betyder, at afgørelsen kan udnyttes, og ikke behøver at afvente en afgørelsen i klagenævnet. Udnyttelse af påklaget afgørelse er for ejers egen regning og risiko.

Eventuel domstolsprøvelse

Fristen for et eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen fra bekendtgørelsen.

Yderligere oplysninger

Har du spørgsmål til denne miljøgodkendelse, er du velkommen til at kontakte Marietta Bohr på tlf. 25181832 eller på E-mail mboh@guldborgsund.dk.

Med venlig hilsen

Marietta Bohr
Biolog

Kopi til:

- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Sjælland, via E-mail: slj@sst.dk
- Det Økologiske Råd, via E-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, via E-mail: dnguldborgsund-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, via E-mail: natur@dof.dk
- DOF Storstrøm, via E-mail: guldborgsund@dof.dk og kontakt@dofstor.dk
- Konsulent Nina Astrid Fenger Panvil, Mail nafp@vkst.dk, Mobil nr. 51851096, Fulbyvej 15, 4180 Sorø

Guldborgsund Kommune er underlagt Persondataforordningen. Vi skal derfor give dig en række oplysninger om vores behandling af personoplysninger og dine rettigheder som registreret. Du kan læse mere herom på www.guldborgsund.dk/oplysningspligten. I fysiske breve er indholdet vedlagt.

GULDBORGSUND

§ 16 a MILJØGODKENDELSE

**§ 16 A MILJØGODKENDELSE TIL KVÆGBESÆTNINGEN PÅ ALGESTRUP SKOVVEJ 4, 4850
STUBBEKØBING**

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	RESUME, VURDERING OG AFGØRELSE.....	3
1.1	Baggrund.....	3
1.2	Datablad.....	4
1.3	Resume.....	5
1.4	Afgørelse.....	6
2	VILKÅR FOR MILJØTILLADELSE.....	8
2.1	Generelle forhold.....	8
2.2	Lokalisering og planmæssige forhold.....	8
2.3	Dyrehold, staldanlæg og drift.....	8
2.4	Nabopåvirkning.....	9
2.5	Natur.....	10
2.6	Gødningsproduktion og -håndtering.....	10
2.7	Bedst tilgængelige teknik (BAT) og begrænsende foranstaltninger.....	11
2.8	Generelle bemærkninger.....	11
3	BEGRUNDELSE OG VURDERING.....	13
3.1	Generelle forhold.....	13
3.2	Lokalisering og planmæssige forhold.....	13
3.3	Dyrehold, staldanlæg og drift.....	17
3.4	Nabopåvirkning.....	22
3.5	Natur.....	26
3.6	Gødningsproduktion og -håndtering.....	29
3.7	Bedst tilgængelig teknik (BAT) og begrænsende foranstaltninger.....	31
3.8	Dokumentation.....	31
3.9	Alternative løsninger og 0-alternativ.....	32
3.10	Husdyrbrugets ophør.....	32
4	Høringer.....	33
5	SAMLET VURDERING OG KONKLUSION.....	33
6	BILAG.....	34

1 RESUME, VURDERING OG AFGØRELSE

1.1 BAGGRUND

Ansøgning

Guldborgsund Kommune har den 22. juni 2021 modtaget ansøgning fra Dines Kappel om miljøgodkendelse af kvægbesætningen på Algestrup Skovvej 4, 4850 Stubbekøbing med CVR-nr. 29235147. Ansøgningen er indkommet via det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk og har skema nr. 227401. Det er version 1 af skemaet, der ligger til grund for miljøgodkendelsen.

Ansøger ønsker dels at overgå til regulering efter stipladsmodellen og dels at udvide/ændre produktionsarealet i eksisterende bygninger, opførelse af ny stald, forlængelse af eksisterende stald samt opsætning af kalvehytter. Endvidere bliver der etableret en ny møddingsplads og halmlade.

Lovgivning

Miljøgodkendelse meddeles i henhold til husdyrbrugloven¹ og gives til et bestemt antal m² produktionsareal, et specifikt staldsystem og dyretype/dyretyper, samt m² gødningsoverflade og ikke til et antal dyreenheder eller antal dyr.

I ansøgningen er der angivet hvor mange m² produktionsareal, samt hvilke stald- og dyretype, der skal være i den enkelte stald. Samtidig er der angivet antal m² gødningsoverflade, samt lagertype for gødningsopbevaringen.

Tidligere godkendelser

Der har ikke tidligere været givet godkendelse/tilladelse efter husdyrbrugloven fra 2007 på bedriften.

Nudriften er i skema 227401 fastsat i henhold til produktionstilladelsen fra 2005. 8 årdriften er sat til det samme som nudriften.

---

¹ Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. jf. lovbekendtgørelse nr. 520 af 01.05.2019.

Samdrift med andre husdyrbrug

Der er samdrift med Sibirien 6, 4863 Eskilstrup, men pga. stor geografisk afstand skal ejendommene godkendes hver for sig.

1.2 DATABLAD

Titel:	§ 16 a miljøgodkendelse til kvægbesætning på Algestrup Skovvej 4, 4850 Stubbekøbing.
Godkendelsen omfatter:	23 m ² produktionsareal til heste dybstrøelse 4015 m ² produktionsareal til flexgruppe alle kvæg, dybstrøelse. 317 m ² produktionsareal til flexgruppe alle kvæg, sengestald med spalter. 200 m ² produktionsareal til kalve (under 6 mdr.), dybstrøelse. 112 m ² gylleoverflade, (gyllebeholder) med naturligt flydelag. 180 m ² møddingsplads
Dato ikrafttrædelse:	21.12 2021
Bedriftens adresse:	Algestrup Skovvej 4, 4850 Stubbekøbing
Bedriftens ejer og ansøger: Driftsansvarlig:	Dines Kappel, Algestrupgade 2, 4850 Stubbekøbing Mette og Anders Kappel, Algestrup Skovvej 4, 4850 Stubbekøbing
CVR-nr.	29235147
CHR-nr.:	16217
Ejendomsnummer:	376-0036304
Matr.nr. og ejerlav:	4k Algestrup By, Maglebrænde
Konsulent:	Nina Astrid Fenger Panvil, VKST I/S, Fulbyvej 15, 4180 Sorø, nafp@vkst.dk.
Tilsynsmyndighed:	Guldborgsund Kommune, Center for Teknik & Miljø, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F.
Forannoncering:	d. 24.06.2021 til 22.07.2021
Forhøring af ejer og konsulent:	d. 13.10.2021 til 01.11.2021
Nabo/partshøring i perioden:	d. 9.11.2021 til 10.12.2021
Godkendelsesdato:	d. 21/12-2021
Afgørelse annonceret:	d. 21/12-2021
Klagefrist udløber:	d. 18/1-2022
Søgsmålsfristen udløber:	d. 21/6-2022
Retsbeskyttelse udløber:	d. 21/8-2022

1.3 RESUME

Miljøgodkendelse indeholder en miljøteknisk beskrivelse af produktionen samt kommunens vurderinger og bemærkninger til dens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet, landskabet og omkringboende.

Ansøgt projekt

Der er søgt om at overgå til regulering efter stipladsmodellen, at ændre produktionsarealet i eksisterende bygninger, opførelse af ny stald, forlængelse af eksisterende stald samt opsætning af kalvehytter. Endvidere bliver der etableret en ny møddingsplads og halmlade.

Påvirkning af miljø, natur og landskab

I henhold til de gennemførte beregninger i husdyrgodkendelse.dk, kan det ansøgte gennemføres uden, at beskyttelsesniveauerne udstukket i lovgivningen overskrides.

Ved overholdelse af de vilkår, som miljøgodkendelse er betinget af, er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at de beskyttede naturområder, med tilhørende plante- og dyrearter incl. bilag IV-arter omkring staldanlægget, ikke vil blive væsentligt påvirket som følge af den ansøgte produktion. Samme vurdering er foretaget med hensyn til mulig påvirkning af øvrige følsomme naturområder incl. Natura 2000 områder.

Endvidere er det vurderet, at det ansøgte ikke ødelægger/slører områdets landskabsformer eller er i strid med kulturmiljøinteresser i området.

Eventuelle nabogener

Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil det ansøgte ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af omkringboende naboer. I denne vurdering indgår faktorer som eksempelvis lugt, transport, støj, fluer og det samlede visuelle indtryk af bedriften.

BAT og IE-direktiv

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² omfatter implementering af dele af IE-direktivet "Direktivet om industrielle emissioner m.v." fra EU³.

Bedriften er omfattet af husdyrbrugloven § 16 a stk. 1, da ammoniakemission er over 3.500 kg NH₃-N (ammoniak) pr. år, men ikke omfattet af IE-direktivet, da der er tale om et kvægbrug.

Det er Guldborgsund Kommunes vurdering, at der er indført BAT i relation til indretning og drift af bedriften i det omfang, at BAT ikke strider mod proportionalitetsprincippet. I den forbindelse er det ligeledes vurderet, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra bedriftens anlæg.

Miljøkonsekvensrapport

Da miljøgodkendelsen meddeles på baggrund af § 16 a, stk. 1, er der gennemført vurderinger af væsentlige virkninger med udgangspunkt i en miljøkonsekvensrapport udarbejdet af ansøger/ansøgers konsulent.

---

² Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, nr. 2256 af 29.12.2020

³ Europa-Parlamentets og rådets Direktiv 2010/75/EU, af 24.11.2010, om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening).

Samlet set er det vurderet, at det ansøgte ikke vil have væsentlig virkning på befolkningens/menneskers sundhed, biologisk mangfoldighed, jord, grundvand, luft, klima, materielle goder, kulturarv eller landskabet. Ved vurdering af blandt andet lugtgener og ammoniakpåvirkning på naturområder er der taget højde for eventuelle samspil med andre husdyrbrug i området.

Alle vurderinger er lavet med udgangspunkt i både direkte og indirekte virkninger samt i forhold til samspil mellem de forskellige faktorer.

Miljøkonsekvensrapporten er vedlagt som bilag 1.

Konklusion

Guldborgsund Kommune vurderer, at bedriften har truffet de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse og begrænsning af forurening fra bedriftens anlæg.

Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte udvidelse af bedriften, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet eller omkringboende. Dette er naturligvis vurderet på baggrund af, at de givne forudsætninger og vilkår i godkendelsen overholdes.

1.4 AFGØRELSE

Guldborgsund Kommune meddeler hermed § 16 a miljøgodkendelse til kvægbesætningen på landbrugsejendommen Algestrup Skovvej 4, 4850 Stubbekøbing hørende til bedriften med CVR-nummer 29235147.

Miljøgodkendelsen bliver meddelt i henhold til husdyrbruglovens § 16 a, stk. 1, da den beregnede ammoniakemission fra bedriften, er på over 3.500 kg NH₃-N.

Husdyrbruget er ikke vurderet teknisk, forurenings-/ eller driftsmæssige forbundet med andre husdyrbrug.

Der meddeles miljøgodkendelse til et husdyrbrug med et samlet produktionsareal på 4.555 m² og et gødningslagerareal på 292 m² fordelt på:

- 23 m² produktionsareal til heste dybstrøelse.
- 4.015 m² produktionsareal til flexgruppe alle kvæg, dybstrøelse.
- 317 m² produktionsareal til flexgruppe alle kvæg, sengestald med spalter.
- 200 m² produktionsareal til kalve (under 6 mdr.), dybstrøelse.
- 112 m² gylleoverflade, (gyllebeholder) med naturligt flydelag.
- 180 m² møddingsplads.

Guldborgsund kommune meddeler miljøgodkendelse til det ansøgte, da det vurderes, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik. Samtidig er det vurderet, at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne væsentligt.

Miljøgodkendelsen er baseret på oplysninger i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og supplerende oplysninger givet i sagsforløbet.

På baggrund af dette er der stillet en række vilkår i miljøgodkendelsen. Hvor intet andet er nævnt, træder vilkårene i kraft ved godkendelsens ibrugtagning.

Miljøgodkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelser/ændringer i produktionsarealet, herunder staldafsnit og gødningsopbevaringsanlæg eller ændres på dyreholdets sammensætning ud over

det godkendte, før ændringen er anmeldt og godkendt af Guldborgsund kommune.

Udnyttelse og kontinuitet

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år, betragtes det som kontinuitetsbrud jf. § 59 a i husdyrbrugloven. Der opstår dog først kontinuitetsbrud, hvis produktionen/den driftsmæssige udnyttelse kommer under 50 % af den mulige produktion jf. dyrevelfærdsreglerne på mindre end 25 % af det samlede godkendte produktionsareal. Kontinuitetsbrud vurderes for hver dyretype for sig.

2 VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSEN

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

2.1 GENERELLE FORHOLD

1. Bedriften skal placeres, indrettes og drives som oplyst i ansøgningsmaterialet, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, samt i de stillede vilkår.
2. Alle, der arbejder på bedriften, skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.
3. Guldborgsund kommune skal orienteres om ændringer i ejerforhold eller ændring af driftsansvarlig. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter eventuel ændring.

2.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

4. De nye stalde skal opføres i elementvægge eller hvidkalkede vægge med grå tagplader. Dertil kommer kalvehytterne.
5. Overskudsjord fra udgravningerne til nybyggeriet skal spredes jævnt ud i terrænet, således at terrænændringer højst bliver på 0,5 m. Alternativt skal jorden bortskaffes fra området i henhold til gældende bekendtgørelse om anmeldelse og dokumentation i forbindelse med flytning af jord.

2.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

Produktionens omfang

6. Produktionen skal ske med staldindretning, antal m² og dyretype i de enkelte staldafsnit som beskrevet i nedenstående tabel:

Stald	Staldtype	Areal m²	Produktionsareal m²	Dyretype
Stald (BBR 2)	Dybstrøelse	140	23	Heste
Stald (BBR 6)	Sengestald med spalter	526	317	Flexgruppe: alle kvæg
Ny stald tyrekalve 2-6 mdr.	Dybstrøelse	270	270	Flexgruppe: alle kvæg
Ny stald køer og højdrægtige kvier	Dybstrøelse	1743	1743	Flexgruppe: alle kvæg
BBR 9 Stald køer og højdrægtige kvier	Dybstrøelse	1043	843	Flexgruppe: alle kvæg
BBR 7 Stald tyr 6	Dybstrøelse	555	375	Flexgruppe:

mdr.-slagt				alle kvæg
Nye kalvehytter 0-2 mdr.	Dybstrøelse	568	200	Kalve (under 6 mdr.)
BBR 10 Stald Kvier 2-6 mdr.	Dybstrøelse	692	414	Flexgruppe: alle kvæg
BBR 8 Stald kvier 2-6 mdr.	Dybstrøelse	729	370	Flexgruppe: alle kvæg
I alt			4.555	

Rengøring

- Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at gulve holdes tørre, samt at stalde og fodringsanlæg holdes rene.
- Det skal til stadighed tilstræbes, at udendørsarealer samt opbevaringsanlæg til foder og husdyrgødning er ryddelige og renholdte.
- Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for bedriftens eget areal. Væsentligheden vurderes af Guldborgsund kommune.

Energi- og vandforbrug

- Der skal årligt udarbejdes en opgørelse over det foregående års forbrug af elektricitet og vand. Eventuelle væsentlige udsving i forbruget i forhold til det/de foregående år skal forklares i opgørelsen, og der skal redegøres for gennemførte tiltag til at reducere forbruget. Opgørelsen skal forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune på anmodning.

Spildevand

- Alt vand fra vask af stalde, inventar samt foderrekvisitter og lignende skal føres til gyllebeholder eller anden godkendt opsamlingsbeholder.

Affald (opbevaring og bortskaffelse)

- Dokumentation for korrekt bortskaffelse af farligt affald skal opbevares i 5 år og forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune efter anmodning.
- Kasseret foder og oprensede foderrester skal opbevares på fast bund og overdækkes med plast eller tilføres gyllebeholder.

2.4 NABOPÅVIRKNING

Lugt

- Omrøring af gyllen skal koncentreres over så kort tid som muligt, dvs. nogle få uger om året, således at lugtgenerne er så kortvarige som muligt.

Fluer og skadedyr

- Der skal på bedriften foretages en effektiv fluebekæmpelse. Bekæmpelsen skal som minimum være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Transport

- Transport af dyr, foder og gylle til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel og som hovedregel ske på hverdage mellem 7.00 og 18.00.

Støj

17. Kvægbedriftens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) må i intet punkt i skel til nabobeboelse overstige nedenfor anførte værdier:

DAG		
Mandag - fredag	Kl. 07.00 - 18.00	55 dB(A) (8 timer)
Lørdag	Kl. 07.00 - 14.00	55 dB(A) (7 timer)
Lørdag	Kl. 14.00 - 18.00	45 dB(A) (4 timer)
Søn- og helligdage	Kl. 07.00 - 18.00	45 dB(A) (8 timer)
AFTEN		
Alle dage	Kl. 18.00 - 22.00	45 dB(A) (1 timer)
NAT		
Alle dage	Kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)* (½ timer)

*Støjniveauets maksimalværdi - målt ved tidsvægtning fast - må ikke overstige 55 dB(A). Tallene i parentes angiver midlingstiden i den pågældende periode.

18. Hvis Guldborgsund Kommune finder det nødvendigt, skal bedriften for egen regning dokumentere, at grænseværdierne for støj er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan det højst pålægges bedriften at få foretaget en støjmåling/-beregning om året. Dokumentation skal sendes til Guldborgsund Kommune sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling - ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Bedriftens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder uden for bedriftens skel og under de mest støjbelastede driftsforhold, eller efter anden aftale med Guldborgsund Kommune.

Lys

19. Ved indretning og drift af bedriften skal det sikres, at naboer ikke bliver generet af lys fra vinduer, porte, køretøjer og lignende.

2.5 NATUR

Ingen vilkår.

2.6 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBETING

Husdyrgødning

20. Bedriften har maksimalt godkendelse til 112 m² overfladeareal på gyllebeholder og 180 m² møddingsplads.
21. Bedriften skal til stadighed kunne dokumentere, at den råder over opbevaringskapacitet for mindst 9 måneders produktion af gylle.
22. Der skal anvendes gyllevogn med egen påmonteret pumpe og returløb eller alternativt skal der være etableret læsseplads med afløb til pumpeump. Før pumpning fra gyllebeholderne skal pumpeumpen tømmes for eventuelt regnvand. På dage med udpumpning fra gyllebeholderne skal læssepladsen

og pumpeump renses og tømmes for eventuelt spild ved arbejdsdagens ophør. Alt vaskevand eller spild pumpes op i gyllebeholder eller gyllevogn.

23. En eventuel læsseplads skal overholde kravene jf. Landbrugets Byggeblad for læsseplads for gyllevogne.
24. Ved enhver overpumpning mellem gyllebeholder og -vogn skal der være opsyn med overpumpningen.

Fast gødning

25. Staldafsnit med dybstrøelse skal tilføres tilstrækkelig med halm eller lignende strukturmateriale til, at dybstrøelsen altid er tør i overfladen.

2.7 BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

Ingen vilkår.

2.8 GENERELLE BEMÆRKNINGER

Udover ovenstående vilkår er der en række love, bekendtgørelser, samt kommunale regulativer, som driften og indretningen af bedriften skal være i overensstemmelse med. Listen er ikke fuldstændig, men kun en opremsning af de regler, der erfaringsmæssigt hyppigst bliver overset.

Opmærksomheden henledes specielt på:

- Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., som fastlægger, at enhver ændring af drift og / eller indretning af husdyrbruget, der kan medføre forøget forurening, skal godkendes inden ændringen gennemføres. Det er Guldborgsund Kommune, der er godkendelsesmyndigheden og som afgør, om en ændring er godkendelsespligtig.
- Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., § 39 kan kommunen påbyde afhjælpende foranstaltninger, hvis produktionen/driften medfører væsentlig mere forurening end forudsat ved meddelelse af denne godkendelse. Kan ulemperne ikke afhjælpes, kan kommunen nedlægge forbud mod drift af virksomheden eller aktiviteten.
- Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., § 52 skal den driftsansvarlige straks underrette tilsynsmyndigheden i tilfælde af væsentlig forurening eller overhængende fare for væsentlig forurening. Endvidere skal den driftsansvarlige straks afværge den overhængende fare for forurening eller forhindre yderligere udledning af forurenende stoffer m.v.
- Bekendtgørelse nr. 1451 af 21.06.2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning.
- Bekendtgørelse nr. 1551 af 02.07.2021 om anvendelse af gødning.
- Kravet om kontrol af gylleholdere jf. bekendtgørelse nr. 1322 af 14.12.2012.
- Affaldsbekendtgørelse nr. 2159 af 09-12-2020 som blandt andet pålægger erhvervsvirksomheder at kildesortere deres affald, og sikre at væsentlige

dele af deres genanvendelige affald bliver genanvendt samt forbyder private og erhvervsvirksomheder at afbrænde affald.

- Guldborgsund Kommunes forskrift for opbevaring og håndtering af farligt affald og kemikalier.
- Bekendtgørelse nr. 1401 af 26.11.2018 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler.
- Bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter, nr. 1686 af 18.12.2018.
- Bekendtgørelse nr. 558 af 01.06.2011 om opbevaring mm. af døde produktionsdyr.
- Bekendtgørelse nr. 1257 af 27.11.2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.

Ovenstående liste er ikke fuldstændig, men kun en opremsning af de regler, der erfaringsmæssigt hyppigst overses.

Guldborgsund Kommune
Center for Teknik & Miljø
21/12-2021

Marietta Bohr
Biolog

Annette Bruun Hansen
Miljøtekniker

3 BEGRUNDELSE OG VURDERING

Den miljøtekniske beskrivelse fremgår af bilag 1: Miljøansøgning. I de følgende afsnit vil vilkår blive begrundet, og det vil blive vurderet, om den ansøgte udvidelse af kvægbesætningen på Algestrup Skovvej 4, 4850 Stubbekøbing kan indebære væsentlig påvirkning af landskabet og omkringboende, miljø og naturen.

3.1 GENERELLE FORHOLD

Opnåelse af tilladt produktion

Godkendelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på bedriften Algestrup Skovvej 4, 4850 Stubbekøbing. Til bedriften er der tilknyttet en husdyrproduktion med CHR-nr. 16217. Bedriften godkendes under CVR nr. 29235147.

Under generelle forhold er der stillet vilkår om, at bedriften skal placeres, indrettes og drives, som oplyst i ansøgningsmaterialet og at alle, der er ansat på bedriften, skal være bekendt med vilkårene i godkendelsen.

Desuden er der stillet vilkår om, at Guldborgsund Kommune skal orienteres om ændringer i ejerforhold og/eller ændringer af driftsansvarlig, samt ved ophør af husdyrproduktionen. Begrundelsen for vilkåret er, at kommunen hurtigt skal kunne kontakte ejer og/eller driftsansvarlig i tilfælde af problemer på bedriften.

3.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.2.1 Afstandskrav og lokalisering

Bedriften er placeret i landzone. Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, og som ikke er ejet af ansøger, er Algestrup Skovvej 1, som ligger ca. 140 m øst for beregnet centrum af anlægget. Byvej 3 er nærmeste nabobeboelse, uden landbrugspligt, i område, der er at betragte som samlet bebyggelse. Byvej 3 ligger ca. 1,5 km mod øst. Nærmeste byzone, som ligger ca. 3,5 km mod nord. Se nedenstående kort.

Kort 1: beliggenhed i forhold til omkringboende

Anlæggets placering i forhold til afstandskrav jf. husdyrbruglovens kap. 2 (§ 6, § 7 og § 8) er angivet i nedenstående tabel. Afstandene er målt fra nærmeste aktive stald i anlægget til områdetypen.

Tabel 1. Anlæggets placering ift. afstandskrav.

	Afstand fra anlægget
Ikke almene vandforsyningsanlæg – <i>krav 25 meter</i>	Ca. 570 meter
Almene vandforsyningsanlæg – <i>Krav 50 meter</i>	>1000 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer over 100 m ² * - <i>Krav 15 meter</i>	Ca. 160 meter
Offentlig vej og privat fællesvej – <i>Krav 15 meter</i>	Ca. 30 meter
Levnedsmiddelvirksomhed – <i>Krav 25 meter</i>	>1.000 meter
Beboelse på samme ejendom - <i>Krav 15 meter</i>	Ca. 18 meter
Naboskel – <i>Krav 30 meter</i>	Ca. 120 meter
Nabobeboelse (Algestrup Skovvej 1) - <i>Krav 50 meter</i>	Ca. 140 meter
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidig byzone- eller sommerhusområde – <i>Krav 50 meter</i>	>1000 meter
Område i landzonen, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende – <i>Krav 50 meter</i>	>1000 meter
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzonen, og som har anden ejer end driftsherren	>1000 meter
Kategori 1-natur – ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder – <i>Krav 10 meter</i>	>1000 meter
Kategori 2-natur – ammoniakfølsomme naturtyper, jf. stk. 2, beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder – <i>Krav 10 meter</i>	>1000 meter

*Det er ejers ansvar, at ny anlæg placeres mere end 15 meter fra eksisterende og nye dræn. Ved beholdere til flydende husdyrgødning er kravet 100 meter.

Alle afstandskrav er overholdt jf. ovenstående.

I forbindelse med denne miljøgodkendelse er der således ikke meddelt dispensation i forhold til de generelle afstandskrav, eller opstillet specifikke vilkår i forbindelse med afstandskravene. Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke vil forekomme væsentlige gener for omkringboende, ved overholdelse af de meddelte vilkår for lugt, støv, lys og støj, som følge af anlæggets placering og lokalisering.

3.2.2 Bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger

Anlægget er placeret således at alle krav mht. bygge-, beskyttelseslinjer og fredninger overholdes. Anlægget ligger således uden for fortidsmindelinjer, kirkebyggelinjer, kirkeomgivelser, sø- og å-beskyttelseslinjer, strandbeskyttelseslinjer, § 3-beskyttede naturområder, § 7-beskyttede naturområder, lavbundsarealer og fredede områder.

Anlægget ligger dog inden for skovbyggelinjen, men da det er erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri, kan det ansøgte projekt godt gennemføres.

3.2.3 Udformning af anlæg og placering i landskabet

Anlægget fremtræder som en samlet enhed i landskabet også efter følgende ændringer:

- Opsætning af kalvehytter på 200 m²
- Opførsel af "Ny stald til tyrekalve 2-6 mdr." på 270 m²
- Opførsel af "Ny stald køer og højdrægtige kvier" på 1.743 m²
- Ændring i anvendelse fra nuværende staldareal til anden dyretype samt møddingsplads
- Udtagning af produktionsareal på (3,6 m x 53 m) til gangareal i stald "BBR 9 køer og højdrægtige kvier"

Tabel 2: Overblik over produktionen

Stald	Nudrift		Ansøgt		Produktionsareal	
	Dyretype	Staldsystem	Dyretype	Staldsystem	Nu	Ansøgt
Stald (BBR 2)	Heste	Dybstrøelse	Heste	Dybstrøelse	23	23
Stald (BBR 6)	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter	Flexgruppe : alle kvæg	Sengestald med spalter	317	317
Ny stald tyrekalve 2-6 mdr.			Flexgruppe : alle kvæg	Dybstrøelse		270
Ny stald køer og højdrægtige kvier			Flexgruppe : alle kvæg	Dybstrøelse		1743
BBR 9 Stald køer og højdrægtige kvier	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse	Flexgruppe : alle kvæg	Dybstrøelse	1034	843
BBR 7 Stald tyr 6 mdr.-slagt	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse	Flexgruppe : alle kvæg	Dybstrøelse	555	375
Nye kalvehytter 0-2 mdr.			Kalve (under 6 mdr.)	Dybstrøelse		200
BBR 10 Stald Kvier 2-6	Kalve	Dybstrøelse	Flexgruppe : alle kvæg	Dybstrøelse	428	414

mdr.						
BBR 8 Stald kvier 2-6 mdr.	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse	Flexgruppe : alle kvæg	Dybstrøelse	370	370

Nybyggeriet skal opføres i samme stil, materiale og farvevalg, som eksisterende stalde. Derfor er der stillet vilkår om at nye stalde skal opføres i elementvægge eller hvidkalkede vægge med grå tagplader. Dette gælder ikke kalvehytterne.

Der er ikke planlagt afskærmende beplantning omkring ejendommen, da nybyggeriet ikke vil få en væsentlig virkning på den landskabelige værdi.

Hvis der i forbindelse med byggeriet fremkommer overskudsjord, er der stillet vilkår om at jorden enten fordeles jævnt med en lagtykkelse på maks. 0,5 m eller bortskaffes fra bedriften. Ved bortskaffelse fra bedriften skal reglerne i gældende bekendtgørelse om anmeldelse og dokumentation i forbindelse med flytning af jord overholdes. Vilkåret skal sikre at der ikke efterlades jordbunker, der kan virke som fremmedelementer i det ellers flade landskab.

3.2.4 Landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske- og rekreative værdier

Ejendommen er placeret i landzonen i henhold til Kommuneplanen 2019-2031.

Landskabelige værdier

Anlægget ligger i et område som er udpeget til bevaringsværdige landskaber. Disse områder er primært forbeholdt jordbrugerhvervene, men der må generelt ikke etableres tekniske anlæg og lignende, der kan forringe områdets landskab, natur, kulturhistoriske værdier, mangfoldigheden af planter og dyr og deres levesteder og spredningsmuligheder. Anlægget ligger uden for større sammenhængende landskaber.

Kulturhistoriske værdier

Anlægget ligger inden for kulturmiljøet: Hovedgård omkring Skørringe. Kulturmiljøet vil ikke blive berørt af ændringen af produktionen, da nybyggeri opføres i tilknytning til eksisterende og fremstår som en samlet enhed.

Der ligger ikke beskyttede fortidsminder indenfor 1.000 meter fra anlægget.

Naturmæssige værdier

Anlægget ligger uden for udpegningen af økologiske forbindelser og andre udpegninger af naturmæssige værdier.

Drikkevandsinteresser

Bedriften er beliggende i område med særlige drikkevandsinteresser. De gældende regler for tæthed og styrke af staldgulve, opbevaring af husdyrgødning, samt de gældende regler for udbringning og udnyttelse af husdyrgødning anses for tilstrækkelige til at sikre grundvandet mod forurening.

Geologiske værdier

For geologisk interesseområder gælder bl.a., at inden for de arealer, som er udpeget til at have specifik geologisk bevaringsværdi skal der tages særlige

hensyn til geologien. Byggeri og anlægsarbejder, tekniske anlæg, skovrejsning, beplantning mv., som kan sløre landskabets dannelsesformer, skal søges udført på andre lokaliteter og kan kun finde sted, hvis der ikke kan findes et alternativ.

Bedriften er beliggende uden for et område med specifik geologisk bevarings værdi.

Rekreative værdier

Ejendommen ligger inden for friluftsområder. Da byggeriet opføres i tilknytning til det allerede eksisterende byggeri, vil det ikke påvirke udpegningen af friluftsområdet.

3.2.5 Samlet vurdering af lokalisering og planmæssige forhold

Samlet er det vurderet, at den ansøgte udvidelse af bedriften kan gennemføres uden at det vil ændre på oplevelsen af landskabet i forhold til de nuværende forhold. Samtidig vurderes det, at de ansøgte ændringer inden for eksisterende bygningsmasse og nybyggeri ikke vil have væsentlig indflydelse på udpegede kulturmiljøer eller hensyn til kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske-, rekreative værdier herunder økologiske forbindelseslinjer og lignende regionale/nationale udpegninger.

3.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

3.3.1 Produktionsomfang, fleksibilitet og udnyttelse

Bedriftens produktionsramme reguleres ud fra antal m² produktionsareal og m² overfladeareal på gødningslagrer, den såkaldte "stipladsmodel". Denne model forudsætter, at lugt- og ammoniakemissionen vil være relativt konstant uanset antal dyr i staldene. Ved vurdering af bedriftens miljøbelastning beregnes emissionerne med udgangspunkt i de valgte typer af dyr, staldsystemer, gødningslagre samt eventuel anvendelse af miljøteknologier.

Ansøger har søgt om godkendelse til dels eksisterende produktionsareal med den fleksibilitet, der gives med hensyn til antal dyr, og dels til udvidelse af produktionsarealet inden for eksisterende bygningsmasse.

Bedriften drives konventionelt, og den ansøgte produktion i staldene er skitseret i nedenstående tabel. Det er disse dyretyper, staldsystemer og de anførte antal m² produktionsareal, der er forudsætning for ansøgningens lugt- og ammoniakberegninger. Der er stillet vilkår om, at bedriften indrettes og drives, som angivet i nedenstående tabel.

Tabel 3: Stalde

Stald	Staldtype	Areal m ²	Produktionsareal m ²	Dyretype
Stald (BBR 2)	Dybstrøelse	140	23	Heste
Stald (BBR 6)	Sengestald med spalter	526	317	Flexgruppe: alle kvæg
Ny stald tyrekalve 2-6 mdr.	Dybstrøelse	270	270	Flexgruppe: alle kvæg
Ny stald køer og	Dybstrøelse	1743	1743	Flexgruppe:

højdrægtige kvier				alle kvæg
BBR 9 Stald køer og højdrægtige kvier	Dybstrøelse	1043	843	Flexgruppe: alle kvæg
BBR 7 Stald tyr 6 mdr.-slagt	Dybstrøelse	555	375	Flexgruppe: alle kvæg
Nye kalvehytter 0-2 mdr.	Dybstrøelse	568	200	Kalve (under 6 mdr.)
BBR 10 Stald Kvier 2-6 mdr.	Dybstrøelse	692	414	Flexgruppe: alle kvæg
BBR 8 Stald kvier 2-6 mdr.	Dybstrøelse	729	370	Flexgruppe: alle kvæg
I alt			4.555	

Produktionsarealets størrelse og dyrevelfærdsreglerne afgør, hvor mange dyr der maksimalt må være i staldene. Dyrevelfærdsreglerne skal til enhver tid være overholdt.

Tidligere produktioner

Der skal jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 34, stk. 2 foretages en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser og ændringer af bedriften foretaget inden for de seneste 8 år.

Produktionen på Algestrup Skovvej 4 har ikke tidligere fået godkendelse/tilladelse efter husdyrbrugloven og derved er 8 års og nudrift det samme.

Fleksibilitet og udnyttelse

Med reglerne for godkendelse og tilladelse til husdyrproduktion godkendes produktionsarealet med den ansøgte gulvtype og dyretype. Der er så frihed til at udnytte stalden mere eller mindre. Dyrene skal dog altid som minimum have den plads dyrevelfærdskravene foreskriver.

Den godkendte produktion er fastholdt gennem vilkåret om, at driften skal være som ansøgt, samt vikåret om fordeling af dyretyper, gulvtyper, produktionsarealer og miljøteknologi.

I henhold til beregningsmetoderne er ammoniakfordampningen og lugtemissionen styret af størrelsen af gødningsoverflader og ikke afhængig af antal kg dyr på stald på et givet tidspunkt. Der er derfor mulighed for fleksibilitet inden for det godkendte produktionsareal. Dog inden for de vilkårsfaste grænser. Der er således taget højde for en "worst case" situation i relation til ammoniak- og lugtemission.

Der opstår først kontinuitetsbrud, hvis produktionen kommer under 50% af den mulige produktion på mindre end 25% af det samlede godkendte produktionsareal. Kontinuitetsbrud opgøres for hver dyretype for sig.

3.3.2 Strøelse og rengøring

Fordampning af ammoniak og til dels lugt, kommer fra våde gødningsoverflader, hvorfor renholdelse af gulve er essentielt. Der er stillet vilkår om, at der til stadighed skal tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stalde (herunder kalvehytter) og foderanlæg holdes rene, samt at produktionsarealer med dybstrøelse holdes tørre i overfladen vha. tilstrækkelig tilførsel af strøelse.

God staldhygiejne vil være med til at forebygge eventuelle lugtgener og unødigt høj ammoniakfordampning. Samtidig sikrer renholdelse af område med foder, at skadedyr ikke tiltrækkes og opformerer.

Der er ligeledes stillet vilkår om, at udendørsarealer, samt opbevaringsanlæg til foder og husdyrgødning skal renholdes, dels for at udgå lugt og dels for at undgå skadedyr som f.eks. rotter, mus og fluer.

Endvidere er der sat vilkår om, at driften ikke må give anledning til støvgener uden for bedriften.

3.3.3 Ventilation

Der er naturlig ventilation i alle staldafsnit.

3.3.4 Fodring

På baggrund af "stipladsmodellens" forudsætninger for beregninger af emissioner af lugt og ammoniak er den ernæringsmæssige styring af ammoniakemissionen allerede indarbejdet i husdyrbrugloven.

3.3.5 Energi- og vandforbrug

Energi

Der anvendes el til belysning, gyllepumpning og anden teknik m.m.

I ansøgningen er det oplyst at energiforbruget forventes at stige, da der opføres nye stalde. Det forventede forbrug er omkring 34.000 kWh/år.

For at holde øje med energiforbruget, er der stillet vilkår om, at energiforbruget skal følges. Ved afvigelser i de årlige opgørelser skal der gøres tiltag til at finde årsagen til et stigende forbrug og efter behov gennemføre tiltag for at reducere forbruget.

Vand

Vand anvendes primært til drikkevand til dyrene.

Det samlede vandforbrug forventes at stige med 1.500 m³ til 5.500 m³ om året pga. flere dyr.

Bedriften anvender vand fra Torkilstrup-Lillebrænde vandværk.

Torkilstrup-Lillebrænde Vandværk har på nuværende tidspunkt ikke ressource/kapacitet til at forsyne ejendommen med ekstra 1.500 m³/år, da Torkilstrup-Lillebrænde Vandværk nu forsyninger forbrugerne i Maglebrænde, og kapaciteten allerede er overudnyttet.

En anden storforbruger har dog undersøgt muligheden for at søge om at lave sin egen boring. Hvis han får etableret egen boring, vil det frigive en ressource fra vandværket på over 10.000 m³/år. Først når dette er sket kan vandværket levere de ekstra 1.500 m³/år til Algestrup Skovvej 4.

Er der behov for at udvide kvægbedriften på Algestrup Skovvej 4 før den anden storforbruger har lavet egen vandforsyning, så skal der søges om egen boring her på Algestrup Skovvej 4. Det er normalt først noget vi kræver når behovet er større end 10.000 m³/år, men når vandværket ikke kan leverer er det alternativet.

Der er stillet vilkår om, at der skal holdes øje med vandforbruget, således at unødigt spild undgås. Dette er begrundet i, at øget vandforbrug i form af spild, kan have negativ indflydelse på opbevaringskapaciteten i gyllebeholderen, og vil kunne påvirke grundvandsressourcen unødigt.

3.3.6 Spildevand og regnvand

Spildevand fra husdyrproduktionen omfatter vask af stalde og drikkevandsspild. Spildevandet ledes til gyllebeholder. Dette vand indgår i beregning af opbevaringskapaciteten på bedriften sammen med gylle fra dyrene (se afsnit 3.6.2).

Regnvand fra tage ledes til dræn og vand fra befæstede arealer uden forurening med foderstoffer eller husdyrgødning ledes til særskilt opsamlingsbeholder.

Der er stillet vilkår om, at spildevand fra husdyrproduktionen skal føres til gyllebeholder eller anden godkendt opsamlingsbeholder. Dette er krævet for at undgå at vand forurenet med mælk, gødning, foder o.lign. kan flyde til kloakker eller strømme til dræn / vandløb, hvor det kan forårsage forurening eller uønskede påvirkninger af omgivelserne.

3.3.7 Affald

Da affald er et meget reguleret område, vurderer Guldborgsund Kommune, at det ikke er nødvendigt at sætte særskilte vilkår om de mest almindelige forekomne affaldstyper.

Døde dyr

Håndtering af døde dyr på bedriften er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr. Reglerne sigter primært mod at undgå smitterisiko fra døde dyr gennem krav om placering og indretning af afhentningspladser. Der er ikke vurderet behov for at stille yderligere vilkår i relation til opbevaring og bortskaffelse af døde dyr.

Døde dyr opbevares på en plads langs Algestrup Skovvej overdækket med presenning.

Der gøres opmærksom på, at Fødevarestyrelsen er myndighed på området.

Olief- og kemikalieaffald

Der er stillet vilkår om, at korrekt bortskaffelse af bedriftens farlige affald (incl. veterinært affald) skal kunne dokumenteres f.eks. ved regninger fra godkendte transportører og/eller modtageanlæg. Dokumentationen skal opbevares i 5 år.

Fast affald

Erhvervsaffald skal sorteres, så mest muligt kan genbruges. F.eks. kan rene fraktioner af papir og pap med stor fordel udsorteres og afleveres til genbrug. Endvidere kan flere og flere plastfraktioner afleveres til genbrug. Fremkommer der væsentlige mængder genanvendeligt affald, er der pligt til at sikre, at affaldet genanvendes. Pligten til kildesortering og afsætning af genanvendeligt affald til genanvendelse fremgår af affaldsbekendtgørelsen, og der skal derfor ikke stilles vilkår herom. Det skal bemærkes, at kravene til udsortering og genanvendelse stiger væsentligt i de kommende år.

I de generelle bemærkninger efter vilkårene er der blandt andet henvist til affaldsbekendtgørelsen, som pålægger alle erhvervsvirksomheder at kildesortere deres affald og sikre at væsentlige dele genanvendes.

Foderrester

Der er sat vilkår om at kasseret foder skal opbevares på fastbund og overdækket eller tilføres gyllebeholder. Dette skyldes, at foder under forrådnelse kan give anledning til mindre punkt forureninger og kraftige lugtgener, hvis det opbevares på bar jord og uden overdækning.

3.3.8 Råvarer og hjælpestoffer (olie og kemikalier)

Der er ikke stillet vilkår i forbindelse med opbevaring af fyrings/dieselolie, da dette er omfattet af olietanksbekendtgørelsen. Der skal dog gøres opmærksom på, at opbevaring af diesel- og fyringsolie i overjordiske tanke skal ske i typegodkendte beholdere på varigt og stabilt underlag, og at der ikke må være risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Endvidere er det ejers ansvar, at sørge for at tankene er korrekt registrerede i BBR. Forsikringssselskaber er berettigede til at nægte dækning af skader forårsaget af tanke, der ikke er lovlige f.eks. fordi de ikke er korrekt registreret, eller fordi de er blevet for gamle.

Pesticider/sprøjtemidler/kemikalier

Der opbevares ikke pesticider og sprøjtemidler på ejendommen.

3.3.9 Beredskabsplan

Driftsforstyrrelser og uheld

Det er kun større husdyrproduktioner, omfattet af IE-reglerne, der skal redegøre for hvordan driftsforstyrrelser og uheld håndteres.

Det skal dog påpeges, at jf. gældende regler (§ 52 i husdyrbrugloven) skal den driftsansvarlige straks underrette tilsynsmyndigheden i tilfælde af væsentlig forurening eller overhængende fare for væsentlig forurening. Uden for normal arbejdstid skal miljøvagten kontaktes på tlf. 114. Endvidere skal den driftsansvarlige straks afværge den overhængende fare for forurening eller forhindre yderligere udledning af forurenende stoffer m.v.

Beredskabsplan

Det er kun husdyrbrug omfattet af IE-reglerne, der skal have en decideret beredskabsplan.

Guldborgsund Kommune vil dog opfordre alle husdyrbrug til at udarbejde et oversigtskort, der viser placering af olietanke, kemikalieoplag, evt. gasflasker/trykbeholdere og afløbsforhold. Endvidere bør telefonnummer til ejer/driftsansvarlig fremgå. Oversigtskortet bør hænge flere steder på bedriften til orientering for Lolland-Falsters Brandvæsen. Kortet skal sikre, at brandvæsenet kan træffe de rigtige beslutninger om evt. nedkøling af trykflasker, afspærring af kloakker, advarsel om giftig røg m.m., selv hvis der ikke er stedkendt personale på bedriften ved uheldet.

3.3.10 Biaktiviteter

Der forekommer ikke godkendelsespligtige biaktiviteter på bedriften.

3.3.11 Samlet vurdering af dyrehold, staldanlæg og drift

Samlet set vurderes det, at ved overholdelse af vilkår og generel lovgivning vil bedriften kunne drives uden væsentlig gener i relation til dyrehold, staldanlæg og drift for omkringboende og naturen.

3.4 NABOPÅVIRKNING

3.4.1 Ammoniak og natur

Ammoniakemissionen (fordampningen) beregnes ud fra størrelsen (m²) af produktionsareal i stalde med udgangspunkt i typer af dyr og staldgulv, samt m² overfladeareal på gødningslagre.

Den samlede faktiske ammoniakemission fra anlægget (stalde og lagere) er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 4.031 kg NH₃-N pr. år. Udviklingen i ammoniakemissionen er vist nedenfor.

Tabel 4: Ammoniakemission (stald og lager)

	Samlet emission NH ₃ -N	Meremission NH ₃ -N
Ansøgt drift	4.031 kg	1.600 kg (ift. Nudrift og 8 års drift)
Nudrift	2.431 kg	
8 års drift	2.431 kg	

Beregningerne foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser, at den samlede emission fra bedriften i ansøgt drift er 1.600 kg højere end i nudriften og 8 årsdriften.

I ansøgningsmaterialet er det oplyst, at den faktiske ammoniakemission opnås på baggrund af de angivne dyretyper og staldsystemer. Der er ikke installeret/anvendt ammoniakreducerende teknikker.

Der er som tidligere nævnt stillet vilkår, der fastholder forudsætningerne, der ligger til grund for beregningen af ammoniakfordampningen fra stalde og gødningslagre (se afsnit 3.3.1 om produktionsomfang og staldindretning).

3.4.2 Lugt

Den primære kilde til lugt fra husdyrhold er staldventilation, og vurderingen af lugt i forhold til omkringboende, vurderes udelukkende ud fra staldanlæg til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg, ved udbringning af husdyrgødning eller udegående dyr indgår ikke i lugtberegningerne, og håndteres derfor primært ved generelle afstandsregler og regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Ved efterlevelse af reglerne i bekendtgørelsen vil der normal ikke forventes væsentlige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og opbevaring.

I husdyrbrugloven beskrives lugtgenekriterierne som den maksimale, miljømæssige acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype. I husdyrgodkendelse.dk beregnes geneafstande, som angiver krævede minimumsafstande fra forskellige beboelsestyper/områder til staldene, før lugten vurderes som værende uvæsentlig. Ved større afstand end den beregnede minimumsafstand kan lugten være registrerbar, men vurderes ikke at være til væsentlig gene.

Der gøres opmærksom på, at geneafstanden er angivet i forhold til et vurderet lugtcentrum for en eller flere af staldene og til kanten af nærmeste bolig/boligområde. Til denne beregning har systemet lavet et vægtet lugtbidrag fra de enkelte stalde. Derfor kan den aktuelle afstand fra en enkelt stald til de

forskellige områder godt være kortere end den beregnede geneafstand uden at lugtgenekriterierne er overskredet.

De faktiske forhold

Beregningerne foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgenekriterierne er overholdt til enkelt bolig, til samlet bebyggelse og til byzone/sommerhusområde.

Geneafstanden for enkelt bolig er i ansøgningssystemet angivet med udgangspunkt i "FMK modellen" som den først begrænsede model. Samlet bebyggelse og byzone er beregnet efter "Ny lugtvurderingsmodel".

De beregnede geneafstande for den ansøgte produktion på Algestrup Skovvej 4 er angivet nedenfor i forhold til de aktuelle afstande.

Tabel 5. Lugtgeneafstande

Beboelse/ områdetype	Beregnet geneafstand husdyrgodkend else.dk	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Enkelt bolig Algestrup Skovvej 1	118,5 m	139,4 m	Ja
Samlet bebyggelse Byvej 3	351,7 m	1.574,9 m	Ja
Byzone- /sommerhusområde Stubbekøbing	519,9 m	3.465,6 m	Ja

Konsekvensområdet for bedriftens lugtafgivelse er beregnet til 493 meter. Konsekvensområdet er defineret som det område, inden for hvilket lugten fra bedriften kan konstateres – uden at den af den grund vurderes at være til gene for omkringboende.

Kumulation

I den samlede vurdering af lugtgener fra et husdyrbrug skal påvirkningen fra eventuelle andre husdyrbrug med mere end 750 kg NH₃-N pr. år inddrages. Der skal således tages højde for en kumulativ effekt, hvis andre husdyrbrug medfører lugtgener i samme punkt, som den ansøgte produktion. De beregnede geneafstande skærpes, hvis der ligger andre husdyrbrug indenfor 300 meter fra byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse/visse lokalplaner eller tættere end 100 meter på en enkeltbolig.

I forhold til Algestrup Skovvej 4 er der ingen andre husdyrproduktioner tæt på de omkringliggende beboelsestyper, og der er således ikke inddraget en kumuleret effekt fra andre husdyrbrug ved lugtberegningen/vurderingerne.

Generelt i forhold til lugt

Lugtemissionen fra husdyrbruget er meget afhængig af, hvordan landbruget drives. Der er stillet en række vilkår, der skal mindske risikoen for lugtgener. De stillede vilkår om god staldhygiejne, og renholdelse af husdyrbruget er således en del af indsatsen for at begrænse lugten fra husdyrbruget.

Lugt fra gyllebeholderen indgår ikke i lugtberegningerne, men disse kan bidrage med betydelige lugtgener ved uhensigtsmæssig drift.

Der er lovkrav om vedligeholdelse af flydelag over gyllebeholdere. Der ud over er der stillet vilkår om, at omrøring skal koncentreres over så kort tid som muligt. Dette skal sikre så korte perioder med lugt fra gyllebeholderen, pga. brudt flydelag, som muligt.

3.4.3 Fluer og skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr foregår igennem forebyggelse, det vil sige ved regelmæssig oprydning og renholdelse. Ved at renholde og rydde op især i stalde og omkring foder- og gødningslagre forebygges forhold, der tiltrækker skadedyr, og hvor disse har gode betingelser for formering.

Der er stillet vilkår om effektiv fluebekæmpelse, som minimum i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Retningslinjerne giver frit valg mellem biologisk bekæmpelse med rovfluer og snyltehvepse eller kemiske bekæmpelsesmidler. Ud fra et renere teknologisynspunkt er biologisk bekæmpelse at foretrække, men effekten af den biologiske bekæmpelse er meget afhængig af stalddypen. P.t. er der ikke belæg for at sige at biologisk bekæmpelse er BAT. Der er derfor sat kravet til effekten og det er op til den driftsansvarlige at vælge metoden.

Der er ikke stillet vilkår om rottebekæmpelse i og med dette er et direkte lovkrav. Rottebekæmpelsen består dels af en egentlig bekæmpelse af rotter, hovedsagligt ved udlægning af gift, og dels ved opretholdelse af god orden og hygiejne, således at rotternes leveduligheder reduceres. Rottebekæmpelsen skal ske i overensstemmelse med rottebekendtgørelsen samt gældende vejledning om forebyggelse og bekæmpelse af rotter fra Naturstyrelsen.

Bekæmpelse af rotter skal gennemføres af autoriseret firma f.eks. via den kommunale ordning. Jf. rottebekendtgørelsen kan rottebekæmpelse også udføres af bedriftens ejer, hvis ejeren gennemfører den fornødne uddannelse, og opnår autorisation til bekæmpelse på egen bedrift. Ansøger har oplyst, at rotter bekæmpes via den kommunale ordning.

3.4.4 Transport

Antal transporter til og fra ejendommen stiger ikke i forbindelse med det ansøgte projekt. De fleste transporter er jævnt fordelt over året. I miljøansøgningen bilag 1, side 34 er der en opremsning af de forventede transporter.

Transporter kan være en væsentlig kilde til støj og støv, og derved mulige gener for omkringboende. Der er i husdyrbrugloven ikke hjemmel til at fastsætte vilkår for transporter på offentlig vej, eller til at sætte spørgsmål vedr. belastning af det lokale vejnet. Færdsel på offentlig vej reguleres i henhold til færdselsloven og håndhæves af politiet.

For at mindske risikoen for gener i forbindelse med transport med tung trafik, er der stillet vilkår om, at disse så vidt muligt skal planlægges til hverdag mellem kl. 7.00 og 18.00.

3.4.5 Støj fra anlæg og maskiner

Støj fra staldanlægget kan deles i to, dels periodisk støj f.eks. fra pumpning af gylle, blanding/transport af foder, afhentning af mælk og udbringning af husdyrgødning, og dels støj af mere vedvarende karakter fra dyrene. Der forventes ingen væsentlige spidsbelastninger med støj.

I modsætning til fluer, støv og lignende er der helt klare retningslinjer for måling af støj og dermed for fastsættelse af grænseværdier for, hvornår en gene er

væsentlig eller uvæsentlig. Grænseværdierne skal ikke overholdes på landbrugsarealer, men i skel til nabobeboelsernes opholdsarealer. Grænseværdierne for forskellige områdetyper fremgår af vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder. Ved naboerne rundt om husdyrbrug er der normal praksis, at der skal fastsættes støjgrænser svarende til områdetype 3: Områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder (bykerne).

Ved vurdering af om anlægget vil kunne overholde støjgrænserne, er der taget hensyn til anlæggets placering og afstande til naboer.

Der er stillet vilkår om maksimalt tilladelig støj og vilkår om, at der kan kræves udført støjmåling og/eller -beregning. Kontrol af støjen vil kun komme på tale, hvis der opstår begrundet mistanke om, at de fastsatte maksimale støjgrænser er overtrådt.

Miljøgodkendelsen omfatter kun de støjende aktiviteter, der er direkte knyttet til husdyrproduktionen. Dvs. at markdriften ikke indgår i en evt. støjmåling/-beregning, kørsel på offentlig vej indgår heller ikke. Derimod indgår kørsel med gylle, foder o.l. inde på selve bedriften.

På baggrund af afstande til omkringboende vurderes det, at støjen fra anlægget vil kunne overholde Miljøstyrelsens retningslinjer. Vibrationer og lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang, der ikke vil være til væsentlig gene for naboer. På baggrund heraf vurderer kommunen, at støj fra bedriften ikke forventes at give anledning til væsentlige støjgener for de omkringboende.

3.4.6 Støv fra anlæg og maskiner

Støv forekommer primært i forbindelse med håndtering af halm og foder samt kørsel med traktor og maskiner.

Ved fornuftig håndtering af halm og foder og forsigtig kørsel forventes der ikke at være væsentlige støvpåvirkninger uden for bedriften, og dermed ingen væsentlige støvgener for de omkringboende.

Der vil være støv fra dyrene, normalt dog ikke i et omfang, så det opleves uden for staldene. Støvet minimeres desuden som følge af omhyggelig management/god landmandspraksis.

Der er stillet vilkår om at driften ikke må give anledning til støvgener uden for bedriften. Det er Guldborgsund Kommune, der vurderer om evt. støv er til gene eller ej.

3.4.7 Lys

Der er stillet vilkår om, at det ved indretning og drift af bedriften skal sikres, at naboer ikke generes af lys fra vinduer, porte, køretøjer og lignende. Der foretages ikke ændringer på bedriften, der medfører at naboer vil opleve ændringer i lysudfaldet fra bedriften.

3.4.8 Samlet vurdering af nabopåvirkninger

Ansøger har redegjort for ammoniak, lugt, skadedyr, transport, støj, støv og lys. Der er redegjort for de tiltag, der vil blive foretaget for at begrænse nabopåvirkningerne mest muligt, se bilag 1 miljøansøgning.

Samlet set vurderes det, at bedriften har foretaget de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse gener og forurening fra bedriften.

3.5 NATUR

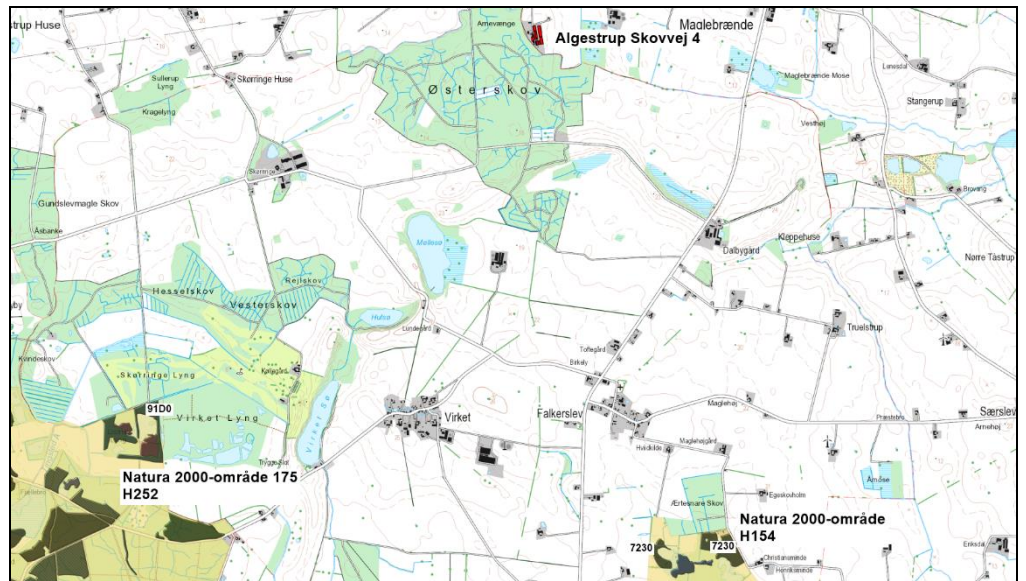
3.5.1 Ammoniakfølsom natur

Nedenstående afsnit beskriver forhold og vurderinger af ammoniakpåvirkning af følsom natur, og for yderligere uddybning kan der henvises til bilag 2 Naturvurdering - § 16 a miljøgodkendelse af landbrug, Algestrup Skovvej 4, 4850 Stubbekøbing.

Kategori 1-natur

Ved brug af kumulationsmodellen kan det konstateres, at der ud over ansøger ligger et enkelt husdyrbrug i det mest kritiske naturpunkt i kategori 1-naturtyperne. Den totale ammoniaktilførsel på naturområdet fra ansøger må derfor ikke overskride et beskyttelsesniveau på 0,4 kg N/ha.

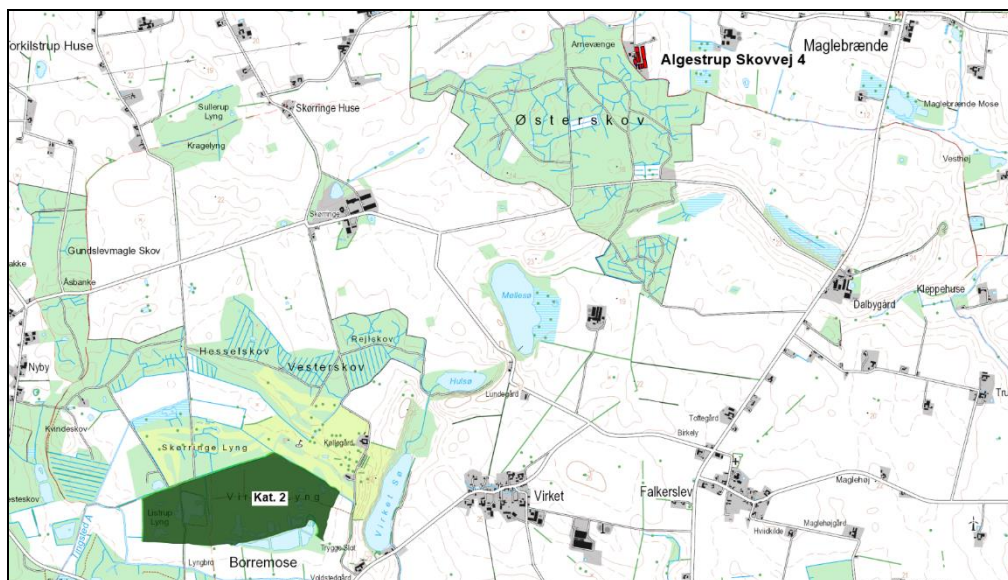
Da det fastsatte beskyttelsesniveau for ammoniaktilførsel er overholdt, vurderer Kommunen, at den ansøgte drift af anlægget ikke vil påvirke kategori 1-naturen og dermed udpegningsgrundlaget i det pågældende Natura 2000-område på en måde, der hindrer målopfyldelsen for området. Endvidere kan det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet, selvom beskyttelsesniveauet er overholdt.

Kort 2. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 1-natur Natura 2000-område 175.

Kategori 2-natur

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion på husdyrbruget er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i naturområdet, hvilket ikke overstiger bekendtgørelsens beskyttelsesniveau for kategori 2-natur. På denne baggrund vurderes det, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af det nærmeste kategori 2-natur.

Kort 3. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

Den ansøgte produktion på husdyrbruget må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merdeposition med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Lokalitet 1, Østerskov

Med baggrund i rapporten "Ammoniakfølsomme skove – kortlægning og vejledning" (KU nov. 2016) er der foretaget en beregning af den samlede N-depositionen, dvs. totaldepositionen plus bidraget fra husdyrbruget:

Samlet deposition ved ansøgt drift = 34,7 kg N/ha/år

Samlet deposition ved nudrift = 30,4 kg N/ha/år

Den samlede deposition i skoven er højere end den øvre tålegrænse for løvskov på 20 kg N/ha/år for såvel nudrift af husdyrbruget som ansøgt drift. En gennemgang af bekendtgørelsens vurderingskriterier viser, at den del af skoven, som ligger nærmest husdyrbruget, har lav naturkvalitet, samt at der ikke er udpegninger eller retningslinjer i kommuneplanen, naturplejeprojekter, fredninger eller anden naturindsats, der arbejder for at højne naturkvaliteten af skoven. På denne baggrund vurderes det, at den ansøgte ændring af husdyrbruget ikke udgør en væsentlig påvirkning af regionale eller lokale beskyttelsesinteresser i kategori 3-skoven. Der er således ikke et tale om et særligt tilfælde, hvor der kan stilles vilkår om begrænsning af merdepositionen af kvælstof.

Lokalitet 2, mose

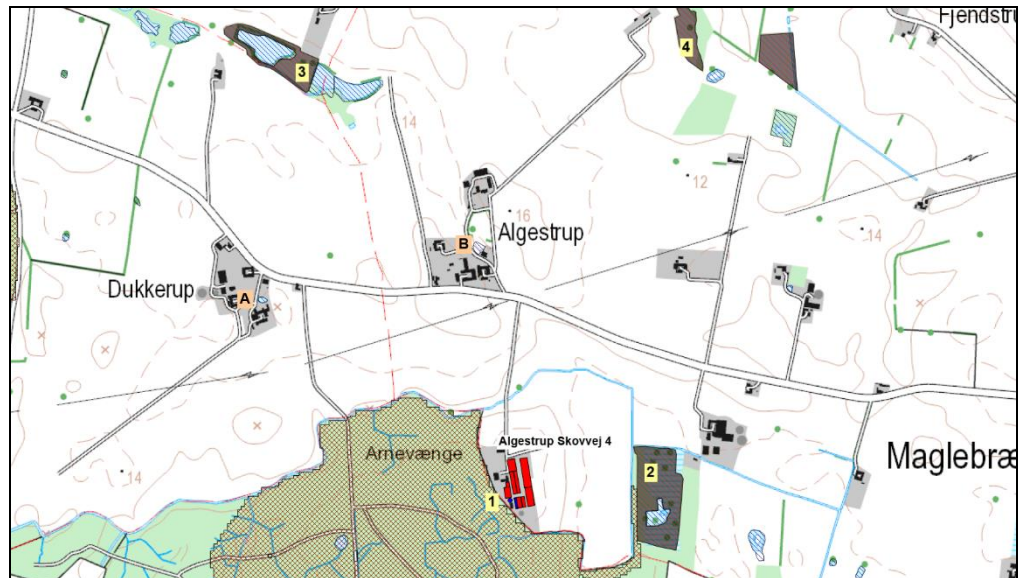
Med en merdeposition og baggrundsbelastning, som tilsammen er væsentlig mindre end tålegrænsen for naturtypen (< 30 kg N/ha/år), vurderes det, at den ansøgte produktion ikke vil medføre en ændring af tilstanden af kategori 3-mosen. Der er ikke grundlag for at stille vilkår i forhold til maksimal merdeposition til kategori 3-mosen.

Lokalitet 3 og 4, moser

Da merdepositionen med kvælstof i de to moser er beregnet til mindre end 1,0 kg NH₃-N/ha, vurderes det, at der ikke sker en tilstandsændring i disse to naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til disse kategori 3-naturområder.

Beskyttet natur, der ikke er kategori-natur.

Ferske enge, strandenge og næringsrige søer/vandhuller er naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men som ikke er kategori-natur. I en afstand af ca. 570 m og ca. 810 m nord og nordvest for husdyrbruget ligger to vandhuller (punkt A og B på kort 4). Merdepositionen fra den ansøgte produktion er mindre end 1 kg NH₃-N/ha i de to vandhuller, se yderligere beskrivelse i bilag 2. Det vurderes derfor, at den ansøgte produktion ikke vil medføre tilstandsændringer i nærliggende § 3-naturtyper, og at husdyrbruget kan drives på stedet uden at indebære en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 34 stk. 1 nr. 2.

Kort 4. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 3-natur (lokalitet 1-5) samt beskyttet natur jf. naturbeskyttelseslovens § 3 (lokalitet A og B).

3.5.2 Natura 2000

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på husdyrbruget er område nr. 175 Horreby Lyng og Listrup Lyng, som på dette sted består af habitatområderne 154 Horreby Lyng og 252 Listrup Lyng. Afstanden fra husdyrbruget er ca. 3,5 - 3,7 km til Natura 2000-området, se kort 2.

Kommunens vurdering

Den totale deposition af ammoniak fra den ansøgte produktion overstiger ikke bekendtgørelsens fastlagte beskyttelsesniveau for nærmeste ammoniakfølsomme habitatnatur i Natura 2000-området. Kommunen vurderer, at projektet på Algestrup Skovvej 4 ikke i sig selv påvirker disse naturtyper og dermed arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

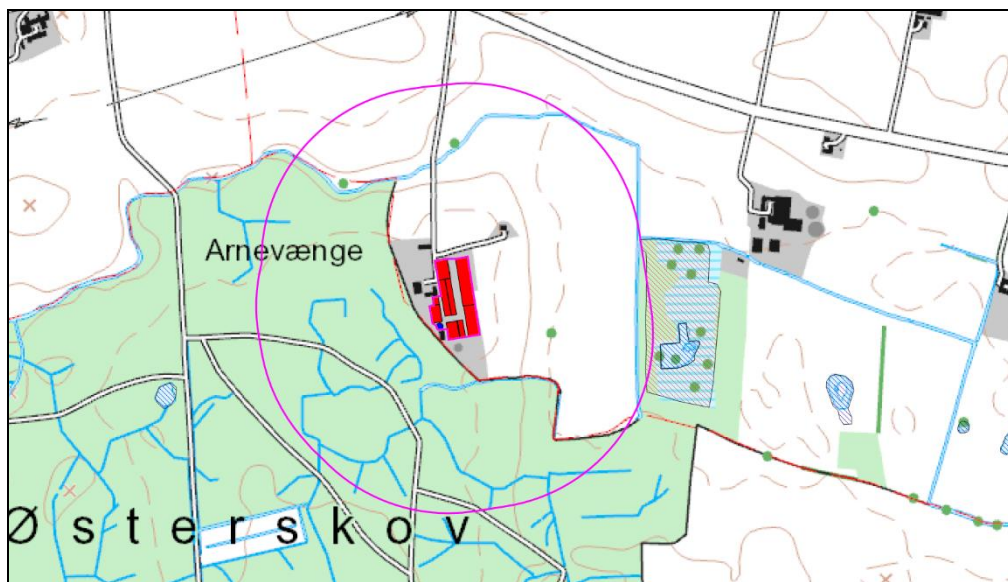
Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 175 ikke vil blive negativt

påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke Natura 2000-området væsentligt.

3.5.3 Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

Da der ikke er potentielle levesteder for bilag IV-padder inden for en radius af 300 m omkring Algestrup Skovvej 4, vurderes det, at udvidelsen på ejendommen ikke vil påvirke yngle- eller rastesteder herfor.

Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger, rydning af store træer eller lignende aktiviteter, der kan påvirke yngle- og rastesteder for flagermus. Det vurderes på denne baggrund, at projektet kan gennemføres uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arter af flagermus.

Kort 5. Beliggenheden af beskyttede vandhuller (blå skraveret signatur) ved husdyrbruget. Den pink streg angiver afstanden på 300 m fra stalde og gødningslagre.

3.6 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBLING

3.6.1 Gødningstyper og mængder

Gødningsproduktionen på bedriften består af dybstrøelse og gylle.

For at sikre, at beregningsforudsætningerne for ammoniak fra stalde og gødningslagre fastholdes, er der stillet vilkår om, at staldene og gødningslagrene indrettes som ansøgt. Ønskede fysiske ændringer i staldindretningen eller gødningslagre skal forelægges Guldborgsund Kommune til vurdering for eventuel godkendelsespligt inden ændringerne foretages.

3.6.2 Flydende husdyrgødning, opbevaring

Der er kun gylleproduktion i en af staldene. Gyllen inklusiv rengøringsvand og drikkevandsspild m.m. ledes via forbeholder til gyllebeholderen.

Der er en gyllebeholder på 350 m³ med et overfladeareal på 112 m². Der er stillet vilkår om et maksimalt samlet overfladeareal på gyllebeholdere svarende til 112 m² med naturligt flydelag, da dette indgår som forudsætning for beregning af ammoniakemissionen fra anlægget.

Opbevaringskapacitet gylle

Den samlede opbevaringskapacitet for bedriften er opgjort til ca. 350 m³. Produktion er opgjort til 254 m³. Der er dermed opbevaringskapacitet svarer til ca. 16 måneder.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens anbefaling om tilstrækkelig opbevaringskapacitet svarer til 9 måneders tilførsel, er således overholdt.

For at fastholde husdyrgødningsbekendtgørelsens anbefaling om tilstrækkelig opbevaringskapacitet på 9 mdr. er der stillet vilkår herom.

Håndtering af gylle

For at sikre, at der kan ske en forsvarlig overpumpning af gylle til og fra gyllebeholderne, samt til gyllevogn, er der stillet vilkår om, at der skal benyttes gyllevogne med egen påmonteret pumpe med returløb. Alternativt skal der være læsseplads ved gyllebeholderne. Evt. læsseplads skal udføres i henhold til Landbrugets Byggeblad for læsseplads for gyllevogne GR-nr. 103.11-2 fra juli 1987. Afløbet/pumpebrønden skal være dimensioneret således, at også et større spild kan opsamles. For at sikre, at læssepladsens opsamlingskapacitet ikke er opbrugt af regnvand, er der ligeledes vilkår om, at pumpeump tømmes for regnvand før der foretages overpumpning af gylle. Læssepladsen skal renses ved arbejdsdagens ophør de dage, hvor der afhentes gylle. Rensningen skal være så grundig, at regnvand, der falder på pladsen ikke forurenes med gylle, men frit kan løbe ud over kanten og sive ned.

Der er stillet vilkår om, at der ved enhver overpumpning mellem gyllebeholder og -vogn skal være opsyn med overpumpningen, for at forhindre, at der sker forurening med gylle ved at vognen overfyldes eller lignende.

For at mindske risikoen for lugtgener er der endvidere stillet vilkår (under lugt) om, at omrøring af gylle skal koncentreres over så kort tid som muligt.

Der foretages ikke behandling af husdyrgødning i form af separationsanlæg, forsuring eller lignende på bedriften.

Dybstrøelse/fast gødning

Møddingspladsen er på 180 m². Der forventes at kunne oplagres ca. 324 m³ dybstrøelse hovedsageligt fra kalvehytterne. Den faste husdyrgødning køres forår og efterår til direkte udbringning eller evt. i markstak. Det er vurderet, at der ikke er behov for at stille vilkår til opbevaring af markstak, da husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om markstakke skal overholdes af alle. Der er stillet vilkår om at dybstrøelsen i staldene skal tilføres tilstrækkelig halm eller lign., så dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

3.6.3 Samlet vurdering af gødningsproduktion og -håndtering

Ansøger har redegjort for gødningstyper og mængder samt opbevaring og håndtering af gylle og dybstrøelse, se bilag 1 miljøansøgning.

Samlet set vurderes det, at gødningen opbevares og håndteres forsvarligt. Ved overholdelse af meddelte vilkår vurderes det samtidig, at der ikke vil være væsentlige gener i forbindelse med gødningsproduktionen.

3.7 BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT og eventuelt reducere miljøbelastningerne fra husdyrproduktionen ved anvendelse af BAT. Ved begrebet "tilgængelig" ligger en indbygget afvejning mellem mål og midler (proportionalitet).

For godkendelser efter § 16 a (og ikke IE-brug) er det kun ammoniakfordampning fra stald og lager der skal vurderes i forhold til BAT.

3.7.1 Ammoniak og anvendelse af BAT

Ammoniakemission fra anlægget kan mindskes ved at begrænse dyrenes udskillelse af kvælstof, begrænse tabet af ammoniak fra husdyrgødningen i stald og/eller lager eller at opsamle ammoniak fra luften ved rensning. Dette kan gennemføres ved, at anvende forskellige teknikker/teknologier hver for sig, eller i kombination med hinanden.

Det er op til den enkelte bedrift at beslutte, hvilke virkemidler der tages i brug for at overholde kravet til maksimal ammoniakemission fra stald-/og gødningslager. Det er dog et krav, at de anvendte virkemidler er anført på Miljøstyrelsens teknologiliste.

Jf. beregning i husdyrgodkendelse.dk skema 227401, version 1, vil det være proportionelt at stille krav om overholdelse af et samlet ammoniakemissionsniveau på 4.031 kg NH₃-N pr. år. Guldborgsund kommune vurderer i det aktuelle tilfælde, at de vejledende krav for de enkelte staldafsnit er gældende for den ansøgte produktion.

Den faktiske ammoniakemission fra det ansøgte anlæg er beregnet til 4.031 kg NH₃-N pr. år. Krav til overholdelse af BAT i relation til ammoniak er dermed overholdt.

Ammoniakemissionsniveauet er overholdt ved anvendelse af de angivne staldsystemer, dyretyper, m² produktionsareal/overfladeareal på gødningslagret. Der er ikke indført ammoniakreducerende teknikker/teknologier.

For at sikre, at ansøger i praksis lever op til den fastlagte emissionsgrænseværdi, som er vurderet opnåeligt ved BAT, er der stillet vilkår om, at bedriften skal indrettes og drives som ansøgt.

3.7.2 Samlet vurdering af BAT

Samlet set vurderes det, at bedriften har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra bedriftens anlæg ved anvendelse af BAT. Ved denne vurdering er der således taget hensyn til bedriftens type og størrelse.

3.8 DOKUMENTATION

3.8.1 Egenkontrol

Dokumentationen for egenkontrollen skal have en sådan form, at den tydeligt viser, at vilkårene i miljøgodkendelsen samt lovgivningen er overholdt, uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktioner.

Der er krav om følgende dokumentation:

- Korrekt bortskaffelse af farligt affald (vilkår 12).

- Det årlige forbrug af el/energi og vand, med forklaring på evt. udsving m.m. (vilkår 10).
- Driftsuheld og andre væsentlige uregelmæssigheder i driften (generel lovgivning).
- Logbog over flydelag og beholderkontrol (generel lovgivning).

Dokumentation for overholdelse af lovkrav skal opbevares i mindst 5 år. Guldborgsund Kommune skal ved tilsyn og kontrol have adgang til den nævnte dokumentation.

3.8.2 Samlet vurdering af dokumentation

Det vurderes, at ved gennemførelse af egenkontrol og overholdelse af de stillede vilkår i øvrigt vil medføre, at der løbende holdes øje med, at de givne forudsætninger for miljøgodkendelse overholdes, og at det er dokumenteret, således at kommunen ved tilsyn eller på efterspørgsel kan kontrollere dette.

3.9 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

3.9.1 Alternative løsninger

De ændringer der foretages i forbindelse med det ansøgte projekt, er opførelse af tre nye produktionsarealer. Andre placeringer af produktionsarealet er blevet overvejet, men de valgte placeringer, vil give den mest harmoniske ejendom og vil samtidigt ikke ændre væsentligt på den nuværende bygningsparcel og udtrykket i landskabet.

3.9.2 0-alternativ

Et 0-scenarie beskriver den situation, hvor husdyrbruget kører videre på den eksisterende produktionstilladelse. I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene.

Med en godkendelse efter husdyrbrugloven §16 a til en udvidelse af staldanlægget og mulighed for fleksibilitet i produktionen kan husdyrbruget være konkurrencedygtigt og samtidig være i stand til at omstille sig i forhold til markedsvilkår.

Samlet vurdering af alternative løsninger og 0-alternativ

Guldborgsund Kommune vurderer, at overgang til de nye mere fleksible godkendelser er et nødvendigt skridt for bedriften, hvis den skal kunne udnytte de eksisterende rammer på et lønsomt niveau.

Samtidigt er det driftsmæssigt optimalt at have hele besætningen på denne ejendom samlet.

3.10 HUSDYRBRUGETS OPHØR

Da det ansøgte dyrehold er ikke omfattet af IE-brug, da det er en kvægbesætning og derfor, er der ikke krav om, at der i ansøgningen skal redegøres for tiltag i forbindelse med bedriftens ophør.

4 HØRINGER

Offentliggørelse af ansøgning

Ved behandling af ansøgning om godkendelse efter § 16 a, er der udvidede krav om offentlighed i forbindelse med kommunernes behandling af sagen. Dette indebærer blandt andet, at ansøgningen skal annonceres offentligt så tidligt i processen som muligt.

Ansøgningen blev offentliggjort d. 4. august 2021 på DMA, miljøstyrelsens hjemmeside for digital miljøadministration.

Inden fristen d. 22. juli 2021 er der ikke kommet bemærkninger til ansøgningen eller anmodning om at se udkast til godkendelsen.

Grænseoverskridende virkning

Jf. § 63 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal kommunen vurdere, om driften af det ansøgte vil kunne få en negativ betydelig og indvirkning på miljøet i en anden medlemsstat.

Guldborgsund Kommune vurderer, at omfanget af det ansøgte ikke giver anledning til væsentlige påvirkninger på miljøet i en anden medlemsstat, og derfor ikke er omfattet af krav om offentlig høring forud for behandlingen af ansøgningen.

Høring

Udkastet til miljøgodkendelse er sendt i forhøring hos ansøger og ansøgers konsulent. Derudover har det været sendt i høring hos ansøger, ansøgers konsulent og naboer i 30 dage, med høringsfrist den 10.12.2021.

Omfanget af høringsparter i området omkring bedriften er udvalgt på baggrund af en beregnet konsekvensafstand på 493 meter.

Der er ikke gennemført høring af samtlige ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til bedriften Algestrup Skovvej 4, ud over de ovenfor nævnte, da dette er vurderet af underordnet betydning.

Nabohøringen har givet anledning til følgende bemærkninger:

Der har været en mundtlig henvendelse vedrørende støj med forslag til omplacering af stalde. Det er dog ikke praktisk muligt pga. størrelsen på staldene, at bytte rundt på placeringen. Nabobemærkningen har ikke givet anledning til ændring i miljøgodkendelsen.

5 SAMLET VURDERING OG KONKLUSION

I henhold til de beregninger, der gennemføres i det elektroniske ansøgningssystem, kan produktionsændringen gennemføres uden at overskride de beskyttelsesniveauer, der er udstukket i lovgivningen. Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil den ansøgte ændring af dyreholdet heller ikke give anledning til væsentlige gener for naboerne, hverken hvad angår transport, støj, fluer eller det samlede visuelle indtryk af bedriften. Ved overholdelse af de vilkår miljøgodkendelsen er betinget af, er det endvidere Guldborgsund Kommunes vurdering, at plante- og dyreliv i området samt i de områder, der ligger op til produktionsanlægget, ikke vil blive påvirket i negativ retning.

Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet. Ved overholdelse af vilkår i godkendelsen, har ansøger truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Samtidig kan bedriften drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Guldborgsund Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler. Yderligere er det vurderet, at driften kan gennemføres uden væsentlig påvirkning på miljøet, som dette er defineret i husdyrloven, herunder at det ansøgte ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller yngle- og levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Endelig er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der jf. oplysningerne i ansøgningsmaterialet er tænkt BAT ind i bedriftens indretning og drift i det omfang, at BAT ikke strider mod proportionalitetsprincippet.

6 BILAG

- Bilag 1: Miljøansøgning
- Bilag 2: Naturvurdering
- Bilag 3: Vandværksvurdering

Miljøansøgning efter husdyrbruglovens § 16a

Malkekvæg i eksisterende bygninger og etablering af nye stalde

"Skovgård"

Algestrup Skovvej 4

4850 Stubbekøbing

Datablad (A)

Ansøger	<i>Dines Kappel</i>
Ejendommens ejer	<i>Dines Kappel</i>
Husdyrbrugets adresse	<i>Algestrup Skovvej 4, 4850 Stubbekøbing</i>
CVR-nummer	<i>29235147</i>
CHR-nummer	<i>16217</i>
Kommune	<i>Guldborgsund</i>
Ejendomsnummer	<i>3760036304</i>
Matrikel-nr.	<i>2f - Algestrup By, Maglebrænde 4k - Algestrup By, Maglebrænde</i>
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	<i>Ingen</i>
Biaktiviteter	<i>Ingen</i>
Ansøgningskema	<i>227401</i>
Konsulent	<i>VKST I/S, CVR-nr.: 35448020 Miljøkonsulent cand. Agro. siden 2013 Nina Astrid Fenger Panvil Mail nafp@vkst.dk, Mobil nr. 51851096, Fulbyvej 15, 4180 Sorø</i>
Medkonsulent på miljøkonsekvensvurdering	<i>VKST I/S, CVR-nr.: 35448020 Miljøkonsulent cand. Agro med mere end 13 års anciennitet som miljørådgiver og 6 år som kommunal miljø sagsbehandler. Heidi Ledskov Mail hsl@vkst.dk, Mobil nr. 51489081, Fulbyvej 15, 4180 Sorø</i>
Ansøgning indsendt	<i>22. juni 2021</i>

Forord

Husdyrbruget på Algestrup Skovvej 4, 4850 Stubbekøbing udleder over 3.500 kg NH³-N/år. Miljøtilladelse til husdyrbruget skal derfor søges og meddeles efter husdyrbrugslovens § 16 a.

Der søges om tilladelse til udnyttelse af det eksisterende staldareal samt etablering af nyt produktionsareal i form af opsætning af: kalvehytter på 200 m², tilbygning af stald til tyrekalve på 270 m², og ny stald på 1.743 m², der alle etableres i forlængelse af eksisterende stald. Endvidere ønskes det at anvende et nuværende staldareal til møddingsplads og udtage produktionsareal til gangareal. Endeligt ønskes det generelt at ændre på hvilke dyr, der går hvor, for at imødekomme det øgede antal tyrekalve til opfedning.

Oplysningerne i denne miljøkonsekvensrapport supplerer oplysningerne i det digitale ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk i henhold til oplysningskravet beskrevet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1.

Miljøkonsekvensrapporten påviser, beskriver og vurderer det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet. Rapporten beskriver desuden de eventuelle foranstaltninger, som ansøger har truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet. Beskrivelsen indeholder følgende emner jf. husdyrgodkendelsesbek. § 4 stk. 8.;

Stk. 8. Miljøkonsekvensrapporten, herunder de oplysninger, som ansøger skal give efter bilag 1, pkt. E og F, skal på en passende måde påvise, beskrive og vurdere det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,*
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,*
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,*
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,*
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer nævnt i nr. 1-4 og*
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.*

Beskrivelser og vurderinger i denne rapport danner sammen med beregninger udført i det digitale ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk grundlag for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse til husdyrproduktionen på ejendommen.

Indholdsfortegnelse

Datablad (A)	3
Forord	5
1. Ikke teknisk resumé	8
2. Husdyrbruget og det ansøgte	10
2.1. Indretning og drift af anlæg	10
2.1.1. Beskrivelse af den ansøgte samt nuværende produktion	10
2.1.2. Produktionsareal, staldsystem, dyretype og miljøteknologi	12
2.1.3. Opbevaringsanlæg, håndtering, produktion og kapacitet	14
2.1.4. Ventilation	16
2.1.5. Teknologi	16
2.2. Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde	16
2.2.1. Erhvervsmæssig nødvendighed	16
2.3. Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug	17
2.4. Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed	17
2.4.1. Farve og arkitektonisk udtryk	17
2.4.2. Landskabs- og planmæssige forhold	18
2.4.3. Generelle afstandskrav (§§ 6 og 8)	20
2.5. Husdyrbrugets ammoniakemission	21
2.5.1. Beliggenhed i forhold til natur	21
2.5.2. Bilag IV-arter	27
2.6. Husdyrbrugets lugtemission	28
2.7. Øvrige emissioner og genepåvirkninger	30
2.7.1. Støj	30
2.7.2. Støv	31
2.7.3. Lys	32
2.7.4. Skadedyr	32
2.7.5. Transporter	32
2.7.6. Rystelser	34
2.7.7. Egenkontroller	35
2.8. Reststoffer, affald og naturressourcer	35
2.8.1. Døde dyr	35
2.8.2. Affald	35
2.8.3. Olie og kemikalieforbrug	36
2.8.4. Energiforbrug	36
2.8.5. Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen	37
2.9. BAT- ammoniak	37
2.10. Grænseoverskridende virkninger	38
3. Miljøkonsekvensvurdering	39
3.1. Beskrivelse af det ansøgte	39
3.1.1. Det ansøgtes placering, udformning, dimensioner	39

3.1.2. Det ansøgte forventede væsentlige indvirkninger på miljøet og de foranstaltninger der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse skadelige indvirkninger på miljø.	39
3.1.3. Andet i forhold til befolkningen og menneskers sundhed	39
3.1.4. Påvirkninger af jordarealer, jordbund og vand	40
3.1.5. Risici for større ulykker og katastrofer	40
3.1.6. Det ansøgte husdyrbrugs indvirkning på klimaet og projektets sårbarhed over for klimaændringer.....	41
3.1.7. Alternative løsninger som ansøger har undersøgt	41
4. Konklusion.....	42
5. Bilag	42

1. Ikke teknisk resumé

Nudrift og det ansøgte projekt

Den nuværende lovlige husdyrproduktion på ejendommen "Skovgård" er 203,13 DE af racen jersey, hvilket er fastsat i en produktionstilladelse fra 2005.

Et bygningsrids for ejendommen ses til højre:

A: Beboelse

B: Lade

C: Hestestald

D: Nu: Stald til kvier 6-9 mdr. Efter: Stald til tyrekalve

E: Nu: Stald til kvier 2-6 mdr. Efter: Stald til tyrekalve

F: Stald til kvier 2-6 mdr. Efter: Stald til tyrekalve

G: Nye kalvehytter til kvier 0-2 mdr.

H: Nu: Stald til tyre 6 mdr.-slagt. Efter: Stald til tyre 6 mdr.-slagt og ny møddingsplads på 180 m²

I: Ny stald til tyrekalve 2-6 mdr.

J: Ny stald til malkekvæg

K: Stald til køer og højdrægtige kvier

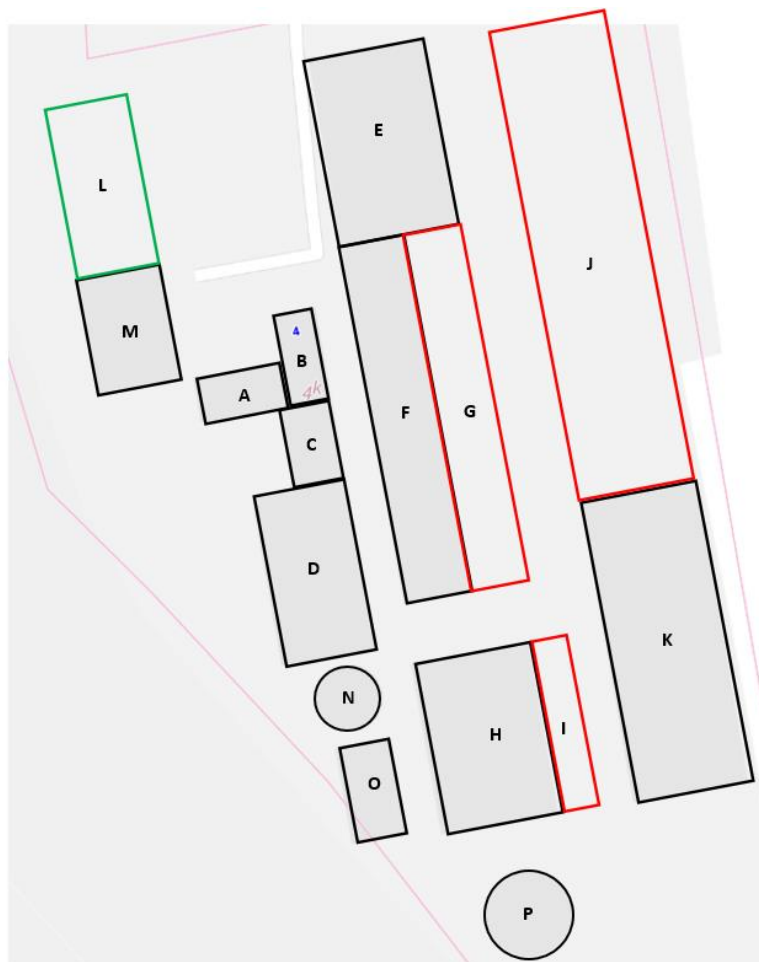
L: Endnu ikke bygget halmlade

M: Maskinhus

N: Gylletank 350m³

O: Skur

P: Beholder til overfladevand 750 m³

Det er ønsket at optimere den samlede produktion og håndteringen af det øgede antal tyrekalve i samarbejde med malkekvægproduktionen på Kaplevgaard på Sibirien 6, 4863 Eskilstrup, der ligeledes drives af Anders og Mette Kappel. Der er behov for mere produktionsareal til tyrekalve grundet den brancheaftale, der træder i kraft 1. januar 2022, om ikke at aflive kalve fra mælkeproduktionen ved fødslen.

Derfor søges det om tilladelse til udnyttelse af det eksisterende staldareal samt etablering af nyt produktionsareal i form af opsætning af: G) kalvehytter på 200 m², I) tilbygning af stald til tyrekalve på 270 m², og J) ny stald på 1.743 m², der etableres i forlængelse af eksisterende stald. Endvidere ønskes det i H) at anvende et nuværende staldareal til møddingsplads og K) udtage produktionsareal til gangareal. Endeligt ønskes det generelt at ændre på hvilke dyr, der

går hvor, for at imødekomme det øgede antal tyrekalve til opfødning. For at give størst mulig fleksibilitet for den fremtidige produktion og da der er mulighed for at leve op til emissionsgrænseværdien for ammoniak og nabopåvirkning ved at registrere dyretyper i flex-gruppen som alle kvæg, er denne funktion valgt.

Ansøgningen om godkendelsen tager udgangspunkt i den nuværende lovlige drift, og den drift der var på anlægget for 8 år siden.

Med den ønskede udnyttelse af staldene bliver produktionsarealet på 4.554 m².

Der er p.t. én gylletank på ejendommen på 350m³, der opsamler gylle fra stalden med spalter (D).

Det er vurderingen, at udvidelse af dyreholdet kan gennemføres uden uacceptable påvirkning af natur og omkringboende.

Konsekvenser for omboende, natur og miljø

Der forventes ingen væsentlige ændringer i forhold til den nuværende produktion og drift og dermed sker der heller ingen væsentlige ændringer for naboer omkring husdyrbruget i forhold til oplevelse af støj, støv, lugt eller færdsel til og fra husdyrbruget mv.

Lugt

Beregninger i Husdyrgodkendelse viser, at kravene i lovgivningen om lugtpåvirkning af naboer, samlet bebyggelse og byer er overholdt.

Trafik, støj og støv

Det forventes at antal transporter til og fra ejendommen ikke stiger grundet øgning i produktionsareal og antal af dyr på bedriften, da der er kapacitet til at transportere større mængder end der reelt sker på nuværende tidspunkt samtidig med at afhentning af døde dyr vil reduceres.

Transporter til og fra samt på ejendommen foregår i stor afstand i forhold til naboer. Naboer forventes derfor ikke at blive generet af støv og støj fra interne transporter på husdyrbruget.

Landskab

Der opføres to nye stalde og opsættes kalvehytter - alle i forlængelse af eksisterende bygninger.

Placeringen af de nye staldafsnit er valgt af hensyn til driftsforhold og muligheden for at skabe et visuelt harmonisk landbrugsbyggeri, som fremstår som en samlet helhed.

Ændringerne forventes ikke at påvirke landskabsoplevelsen.

Påvirkning af natur og Bilag IV-arter

De mest ammoniakfølsomme naturområder indenfor habitatudpegninger ligger i en afstand af mere end 3,2 km fra husdyranlægget. Der er lokaliseret flere andre naturområder i kortere afstand fra anlægget omfattet af den vejledende registrering af § 3-områder efter naturbeskyttelsesloven. Beregninger viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage et større ammoniakbidrag end de grænser, der er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Dette er undtaget kat. 3 mose, der vil modtage 1,1 kg N/ha/år i merdeposition set i relation til 2,6 kg N/ha/år totaldeposition samt kat. 3 gammel skovjordbund, der vil modtage 4,3 kg N/ha/år i merdeposition set i relation til 23,8 kg N/ha/år totaldeposition. For gammel skovjordbund vurderes det, at den potentielle merbelastning så lille en andel, at det ikke er problematisk.

Det ansøgte forventes ikke at påvirke beskyttede arter efter EU's naturbeskyttelsesdirektiver. Det skyldes, at der ikke fjernes eller ødelægges yngle- eller rasteområder i forbindelse med det ansøgte.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Husdyrbruget er underlagt krav om at anvende den bedst tilgængelige teknologi i forhold til udledning af ammoniak.

For det ansøgte er der krav om, at der højst må udledes 4.031 kg ammoniak pr. år, fra ejendommens husdyrbrug. Dette krav til emissionen er i lovgivningen sat ud fra viden om, hvad der kan lade sig gøre, ved at anvende de bedste teknikker på markeder, der er tilgængelige til en pris, der er realistisk i forhold til produktionens størrelse.

Tiltag til at begrænse miljøpåvirkninger

Der er i ansøgningen redegjort for hvilke teknikker og metoder, der er taget i anvendelse for at begrænse miljøpåvirkningen mest muligt. Blandt andet vil der blive;

- Udarbejdet en beredskabsplan for husdyrbruget som skal sikre, at forurening i forbindelse med et evt. uheld begrænses mest muligt.

Samlet vurderes det, at det ansøgte projekt har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi, samt at husdyrbruget ikke medfører væsentlige miljømæssige påvirkninger, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet på en måde, der er forenelig med hensynet til omgivelserne.

2. Husdyrbruget og det ansøgte

I dette kapitel redegøres der for det ansøgte, husdyrbrugets indretning og drift samt beliggenhed i forhold til omgivelserne.

Der redegøres desuden for husdyrbrugets ammoniak- og lugtemission, herunder påvirkninger af natur og naboer og for øvrige eventuelle påvirkninger med støj, støv, lys, skadedyr, transport, affald og ressourcer.

2.1. Indretning og drift af anlæg**2.1.1. Beskrivelse af den ansøgte samt nuværende produktion****Nuværende drift**

På ejendommen "Skovgård" er den nuværende lovlige husdyrproduktion på 160,13 DE af racen jersey, hvilket er fastsat i en produktionstilladelse fra 2005. Nedenstående tabel viser hvilke husdyrtyper bedriften er godkendt til.

Dyrehold og staldtype	Staldtype	Antal DE
Jersey årskøer	Sengestald med fast gulv	127,00
Jersey årsopdræt 0-6 mdr.	Dybstrøelse	3,13
Jersey årsopdræt 6-25 mdr.	Dybstrøelse	30,00

Dyrehold i nudrift.

Tilladelsen fremgår af tilsynsrapport fra landbrugstilsyn den 13. november 2019.

Produktionen foregår i 5 stalde. Der er 1 gyllebeholder til opbevaring af husdyrgødning. Gyllebeholderen er ikke overdækket med telt eller låg, men med flydelag. Foder opbevares i stald BBR 8 og på ensilagepladser. Kørerne fodres med majsensilage, rapsprotein og mineraler.

Der strøes med halm og kompost fra genbrugsstationshaveaffald. Fodret blandes i foderblander ved ensilageplads. Derudover er der lade, maskinhus og hestestald.

Produktionsarealet i den nuværende drift er 2.713 m².

Jordene tilhørende ejendommen drives fra en anden ejendom under bedriften.

Ansøgt drift

Der søges om følgende fysiske ændringer af husdyrbruget:

- Opsætning af kalvehytter på 200 m².
- Opførsel af "Ny stald til tyrekalve 2-6 mdr." på 270 m².
- Opførsel af "Ny stald køer og højdrægtige kvier" på 1.743 m².
- Ændring i anvendelse fra nuværende staldareal i "BBR 7 Stald til tyr 6 mdr.-slagt" til 180 m² møddingsplads og 375 m² produktionsareal.
- Udtagning af produktionsareal på (3,6 m x 53 m) til gangareal i stald "BBR 9 køer og højdrægtige kvier".

Der ansøges således om et produktionsareal på 4.554 m².

8-års drift

Det er et krav i lovgivningen at merdepositionen af ammoniak til kategori 3 natur beregnes som forskellen mellem depositionen fra husdyrbruget i ansøgt drift og depositionen fra husdyrbruget i såvel den nuværende drift som 8-års driften.

Den nuværende tilladte produktion er identisk med driften for 8 år siden (2013). Tilsvarende er produktionsarealet uændret hen over de seneste 8 år.

Lagertank til husdyrgødning er uændret i hele 8 års perioden.

Oversigt over 8-årsdriften, nudriften og den ansøgte drift fremgår af nedenstående skema:

Produktionstilladelse	8-års drift	Nudrift	Ansøgt drift
Antal DE	160,13	160,13	-
Produktionsareal (m ²)	2.713	2.713	4.554*

Produktionsareal i 8-årsdrift, Nu- driften og den ansøgte drift

*I forbindelse med ændringen af husdyrbrugsloven er det ikke længere antallet af dyr der godkendes, men derimod det areal dyrene står opstaldet på.

Oversigt over anlægget fremgår af nedenstående luftfoto:

Ejendommens stald- og opbevaringsanlæg.

2.1.2. Produktionsareal, staldsystem, dyretype og miljøteknologi

Produktionsarealet er det areal i fast placerede husdyranlæg, hvor dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning. Arealer, hvor dyrene kortvarigt opholder sig, skal ikke medtages i opgørelsen.

Det samlede produktionsareal i ansøgt drift er opgjort til 4.554 m², som vist i nedenstående tabel.

NAVN	Staldtype	8-årsdrift (m ²)	Nudrift (m ²)	Ansøgt (m ²)
BBR 2	Heste. Dybstrøelse.	23	23	23
BBR 6	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter. Flexgruppe: Alle kvæg. Sengestald med spalter.	317	317	317
BBR 7	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse. Flexgruppe: Alle kvæg. Dybstrøelse.	555	555	375
Ny stald tyrekalve 2-6 mdr.	Flexgruppe: Alle kvæg. Dybstrøelse.	-	-	270
BBR 8	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse. Flexgruppe: Alle kvæg. Dybstrøelse.	370	370	370
Ny stald køer og højdrægtige kvier	Flexgruppe: Alle kvæg. Dybstrøelse.	-	-	1.743
BBR 9	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse. Flexgruppe: Alle kvæg. Dybstrøelse.	1.034	1.034	843
BBR 10	Kalve (under 6 mdr.). Dybstrøelse. Flexgruppe: Alle kvæg. Dybstrøelse.	414	414	414
Nye kalvehytter	Kalve (under 6 mdr.). Dybstrøelse.	-	-	200
I alt		2.713	2.713	4.554

Ejendommens produktionsareal.

Staldtypen for BBR 6 er valgt til sengestald med spalter, på trods af at en vis andel af produktionsarealet i en af boksene er dybstrøelse. Da kvæget i den boks har adgang til både spalteareal og dybstrøelse og da der ikke findes en ideel staldtype-kategori dertil, er der valgt "worst case" ammoniakemissionsmæssigt i form af sengestald med spalter for hele arealet.

Arealet er opgjort ud fra tegninger på nybyggeri og opmålinger af anlægget. Tegning af anlægget er vedlagt som bilag.

Arealer i staldene, der ikke indgår som produktionsareal, men hvor der kortvarigt kan opholde sig dyr, såsom gangarealer- og udlevering, vil blive rengjort i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 38.

Overfladearealet af beholderne er beregnet automatisk ved indtegning af beholderne i husdyrgodkendelse.dk. Overfladeareal af gødningsopbevaringsanlæg bidrager til anlæggets samlede emission af ammoniak. Det bidrager ikke til lugtemission.

Størrelsen af produktionsareal med det aktuelle staldsystem og dyretype samt evt. anvendte teknologier danner grundlag for resultaterne af lugt og ammoniakberegningerne i husdyrgodkendelse.dk.

BAT for ammoniak fra produktionsanlægget er ligeledes baseret på ovenstående samt BAT-forudsætningen for det enkelte staldafsnit (jf. afsnit 2.9)

2.1.3. Opbevaringsanlæg, håndtering, produktion og kapacitet

Gødningsopbevaringsanlæg

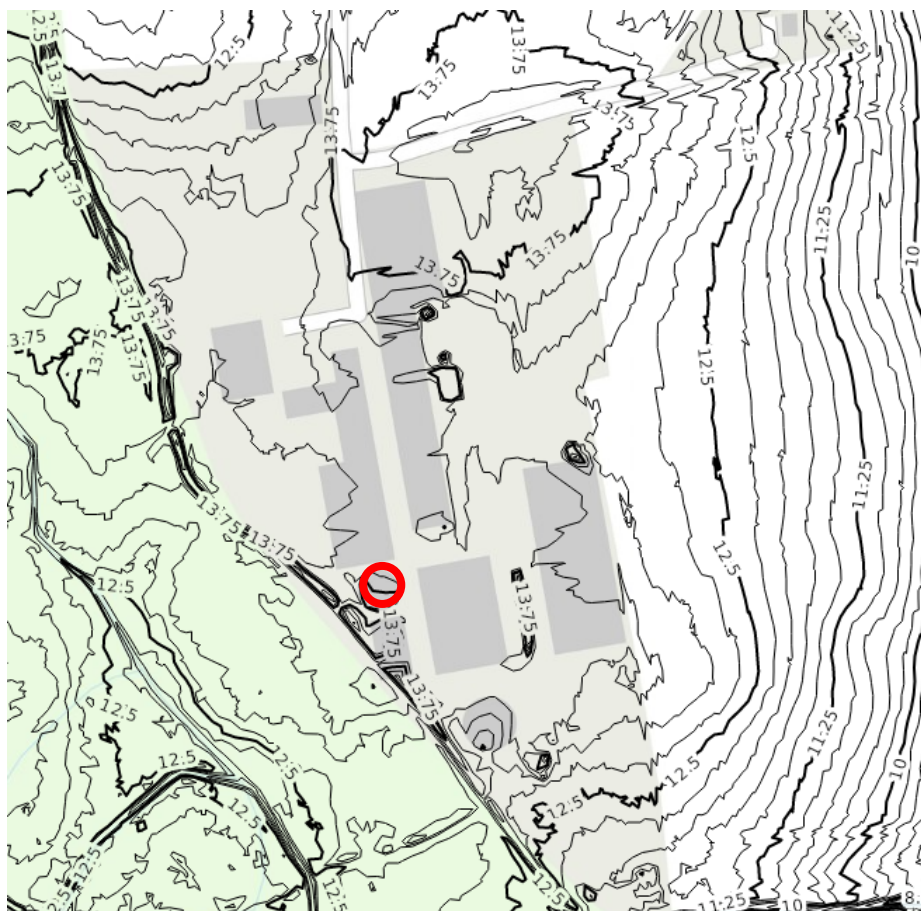
I de anvendte staldsystemer anvendes der primært dybstrøelse, mens der i stald BBR 6 med spaltegulv produceres gylle.

Gødningsopbevaring	Kapacitet (m ³)	Byggeår	Overfladeareal (m ²)	NH ₃ -effekt
Gyllebeholder (flydende)	350	1982	112	-
Møddingsplads (fast)	324	-	180	-
i alt	674			

Oversigt over gødningsopbevaring.

Krav vedr. alarm, barriere eller terrænændring

Gyllebeholderen ligger i en større afstand end 100 meter af en grøft/sø og udenfor et risikoområde (6 graders hældning på terræn). Der er derfor ikke krav til gyllealarm; beholderbarriere eller terrænændring.

Placering af gyllebeholder med højdekurver

Håndtering

Husdyrgødningen bliver opbevaret og håndteret efter bestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Gylle ledes til gyllebeholdere i lukkede rørføringer. Gylle udbringes på egne markarealer forår og efterår.

Forventet gødningsproduktion

Det er alene i stald BBR 6 med spaltegulv der produceres gylle. Der er 317 m² produktionsareal til kvier på 6-9 mdr. I bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af kvæg (bek nr. 1743 af 30/11/2020) § 103 er det angivet, at totalarealet i fællesbokse med strøelse i hele boksen pr. ungdyr skal være mindst 2,6 m² for ungdyr under 200 kg. Det giver plads til 122 årsopdræt, hvilket giver en normproduktion på 254 ton/år gylle.

Kapacitetsberegning beregnes i regneark fra SEGES ver. 1.4

Grundoplysninger til beregning af normproduktion:

Normproduktion	Staldtype	Antal	Kg mælk	Indgang, kg eller mdr.	Afgang, kg eller mdr.	Afgræsnings, mdr.	Normprod., ton/år
Årskøer	Sengestald m. spalt, linespil		10515	-	-	0	0
Årsopdræt, 6 mdr.-kælvning	Sengestald m. bagsk./ringkanal	122	-			0	254
Ungtyre, antal prod.	Spaltegulvbokse		-			0	0
Stude, antal prod.	Sengestald m. fast gulv					0	0
I alt							254
Faktisk tilledning til gyllebeholder			254			254	0
Kapacitet i mdr.			16,5			16,5	0,0

Opbevaringskapacitet

Den samlede opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning på ejendommen udgør 350 m³.

Med en forventet gylleproduktion på i alt 254 m³ pr år og 21 m³ gylle/mdr. er der opbevaringskapacitet til 16,5 mdr. (gødningsopbevaringskapacitet /gylleproduktion pr. mdr.).

Overfladevand ledes til anden beholder, hvorfor det ikke medregnes i kapaciteten for gylleopbevaring.

Den samlede opbevaringskapacitet til fast husdyrgødning på ejendommen udgør 180 m³. Fast gødning fra dybstrøelsesstaldene køres forår og efterår primært til direkte udbringning eller evt. i markstak. En mindre andel

Vurdering af opbevaringskapacitet

Derved er kravet om minimum 7 mdr. opbevaringskapacitet i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen opfyldt.

2.1.4. Ventilation

Staldbygningerne har naturlig ventilation.

2.1.5. Teknologi

Dette projekt forudsætter ingen anvendelse af teknologier til opfyldelse af hhv. krav til lugtemission og ammoniakemission i forhold til BAT, da der ikke er tilknyttet miljøteknologier til dybstrøelsesstaldtypen.

2.2. Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde

Der opføres to nye stalde og opsættes kalvehytter - alle i forlængelse af eksisterende bygninger (se oversigt på s. 8).

BBR 7 får en tilbygning mod øst i form af stald til tyrekalve med målene 9 m x 30 m.

BBR 9 får en tilbygning mod nord med målene 21 m x 83 m.

Kalvehytterne måler enkeltvis 1,6 m x 1,2 m. Der forventes at blive opsat 104 styk på rækker langs østsiden af den eksisterende stald BBR 10.

De nye staldafsnit opføres i lignende stil som det eksisterende.

Placeringen af de nye staldafsnit er valgt af hensyn til driftsforhold og muligheden for at skabe et visuelt harmonisk landbrugsbyggeri, som fremstår som en samlet helhed.

Ændringerne forventes ikke at påvirke landskabsoplevelsen.

2.2.1. Erhvervsmæssig nødvendighed

Det ansøgte byggeri vurderes at være erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom. Der er tale om opførelse af byggeri, der er nødvendigt for en fortsat drift af ejendommen som husdyrbrug.

Efter nævnets praksis kan opførelse af en stald på et husdyrbrug være erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift, hvis byggeriet knytter sig til bedriftens husdyrproduktion, og ikke ligger udover sædvanlig størrelse og kapacitet i forhold til ejendommens ansøgte dyrehold og landbrugsareal.

Det er ønsket at optimere den samlede produktion og håndteringen af det øgede antal tyrekalve i samarbejde med malkekvægproduktionen på Kaplevgaard på Sibirien 6, 4863 Eskilstrup, der ligeledes drives af Anders og Mette Kappel. Der er behov for mere produktionsareal til tyrekalve

grundet den brancheaftale, der træder i kraft 1. januar 2022, om ikke at aflive kalve fra mælkeproduktionen ved fødslen.

Strukturudviklingen i Danmark går mod større og færre landbrug. I tråd med dette og for at imødekomme det øgede antal tyrekalve til opfødning og den generelle dyrevelfærd på husdyrbruget ønskes produktionen på Skovgård forbedret og udvidet, for fortsat at være konkurrencedygtig med øvrige landbrug.

Byggeriet er ikke usædvanligt eller har industriel karakter, og byggeriet knytter sig alene til driften på denne ejendom.

Byggeriet opføres i tilknytning til eksisterende byggeri.

2.3. Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Husdyrbruget er ikke teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug. Anlægget skal derfor ikke godkendes sammen med andre anlæg til husdyrproduktion.

2.4. Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed

2.4.1. Farve og arkitektonisk udtryk

Bebyggelsen på ejendommen er opført som traditionelt staldbyggeri. Med henholdsvis elementvægge og hvidkalkede vægge. Der er grå tagplader på samtlige driftsbygninger.

Stuehuset er opført i 1850 og er ombygget i 1969.

Gyllebeholdere er opført i beton-elementer.

Der foretages ingen bygningsmæssige ændringer, eller ændringer i materiale og farvevalg på staldbygninger, eller øvrige driftsbygninger, i forbindelse med den ansøgte udvidelse.

Figur 3 Algestrup Skovvej 4 set fra vest. Kilde: skråfoto.dk

Da der ikke ændres på farvevalg eller arkitektonisk udseende, som følge af den ansøgte udvidelse, er vurderingen den, at effekten og det visuelle udtryk fra staldbygningerne være uændret og neutral.

2.4.2. Landskabs- og planmæssige forhold

Landskab

Husdyrbruget er lokaliseret i Guldborgsund Kommune og er beliggende i det åbne land ca. 3,5 km sydvest for Stubbekøbing og 440 meter syd for Algestrupvej.

Husdyrbruget er i høj grad skjult af eksisterende skov mod vest og syd. Ejendommen er mod nord og øst afgrænset af landbrugsjorder.

Placeringen af de nye staldafsnit er valgt af hensyn til driftsforhold og muligheden for at skabe et visuelt harmonisk landbrugsbyggeri, som fremstår som en samlet helhed.

Husdyrbruget er beliggende i relativ stor afstand fra Algestrupvej, hvorfor en ny tilbygning ikke vil fremstå markant i landskabet.

Nærmeste nabo, som har indkig til husdyrbruget og de nye staldbygninger, er beliggende mod nordøst i en afstand på 140 meter fra nærmeste staldhjørne.

Forhold til Kommuneplan

Ejendommen ligger i et område, der ifølge kommuneplanen ikke har relevante udpegninger.

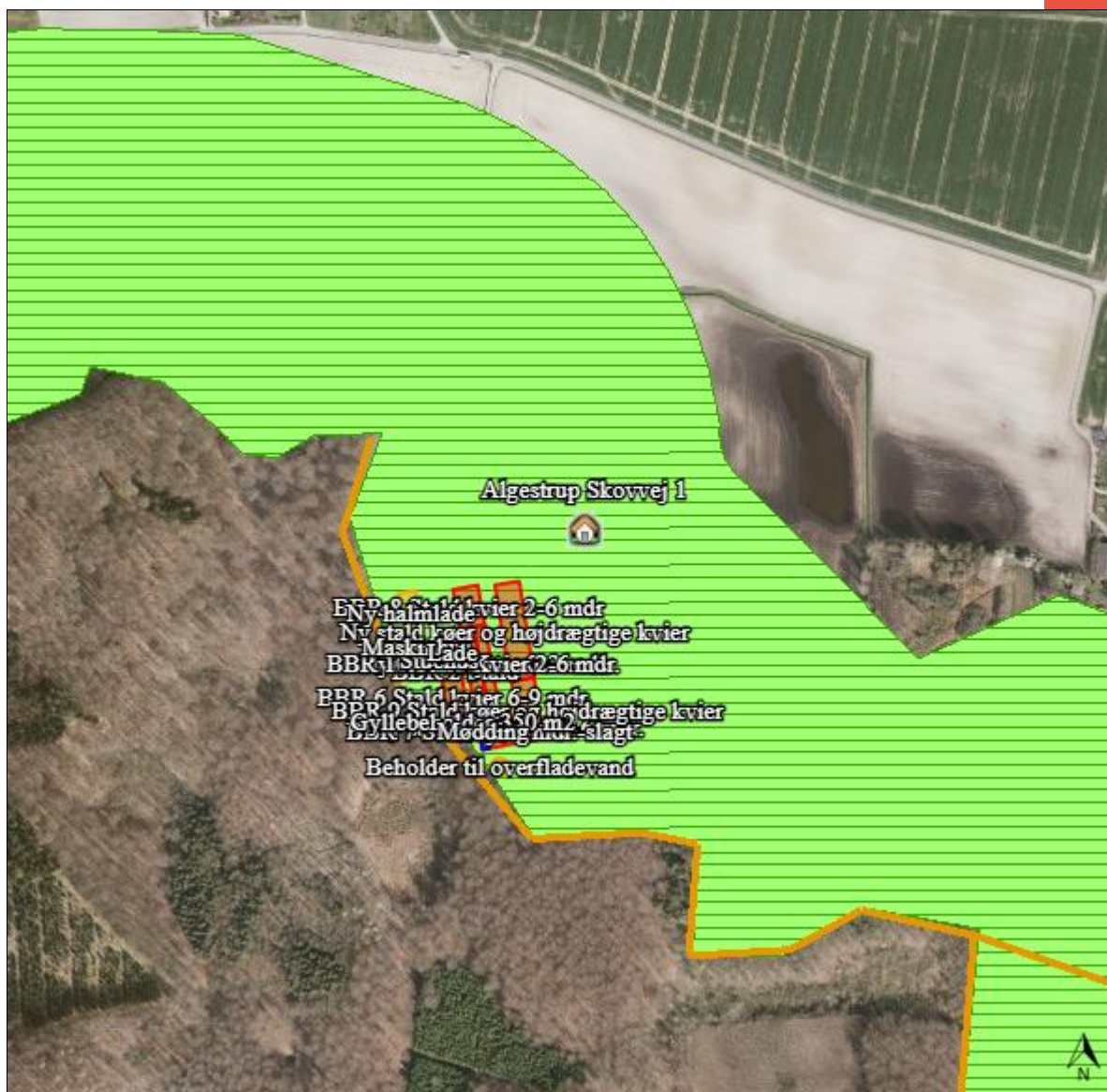
Bygge- og beskyttelseslinjer

Nye anlægsdeles placering i forhold til beskyttelseslinjer er opsummeret i nedenstående tabel.

Beskyttelseslinje	Ligger det ansøgte indenfor beskyttelsen		
	Nej	Ja	Delvis
Søbeskyttelseslinje	☒	☐	☐
Åbeskyttelseslinje	☒	☐	☐
Skovbyggelinje	☐	☒	☐
Kirkebyggelinje	☒	☐	☐
Klitfredning	☒	☐	☐
Strandbeskyttelseslinje	☒	☐	☐
Kystnærhedszone	☒	☐	☐
Fortidsmindebeskyttelseslinje	☒	☐	☐
Beskyttelse sten- og jorddiger	☒	☐	☐

Bygge- og beskyttelseslinjer

Byggefelterne for det ansøgte byggeri ligger indenfor skovbyggelinjen, men da byggeriet er af erhvervs-mæssig nødvendighed, er det ikke nødvendigt at søge om dispensation.

Husdyrbrugets placering ift. nærmeste beskyttelseslinjer (kort fra husdyrgodkendelse.dk).

Nye anlægsdeles sammenfald med fredede områder og kulturarvsarealer fremgår af nedenstående tabel.

Fredede områder	Sammenfald med byggefelt ja/nej
Fredede områder	Nej
Kulturarvsarealer	Nej

Byggefeltets sammenfald med fredede områder

Vurdering af landskabs- og planmæssige forhold

Skovgård er ligger indenfor skovbyggelinjen. Idet udvidelsen af husdyrbruget er erhvervsmæssig nødvendigt, er det ansøgte i overensstemmelse med Guldborgsunds Kommuneplans udpegninger og retningslinjer.

Da husdyrbruget er beliggende i relativ stor afstand fra Algestrupvej, og de nye tilbygninger ikke vil fremstå markante i landskabet, vurderes det ansøgte at have minimal påvirkning på oplevelsen af det omkringliggende landskab.

2.4.3. Generelle afstandskrav (§§ 6 og 8)

Afstandene til de i Husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8 nævnte områder fremgår af nedenstående tabeller. Kravene jf. §§ 6 og 7 har karakter af forbudszone. Afstandskravene i § 8 skal overholdes ved udvidelser eller ændringer af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug, der kan medføre forøget forurening. Der er dog mulighed for at give dispensation ved manglende overholdelse.

Forbudszoner jf. husdyrbrugsloven § 6			
	Afstandskrav	Placering	Aktuel afstand
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	50 m	Stubbekøbing Markjorder	Ca. 3,5 km
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, til blandet bolig -og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institution, rekreative formål etc.	50 m	Byvej 3	Ca. 1,6 km
Nabobeboelse	50 m	Algestrup Skovvej 1	Ca. 75 m
Forbudszoner jf. husdyrbrugsloven § 7			
Afstand til kategori 1-natur	Min. 10 m		Ca. 3,8 km
Afstand til kategori 2-natur	Min. 10 m		Ca. 3,3 km

Afstande og afstandskrav jf. husdyrbrugsloven § 8		
	Afstandskrav	afstand
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	Min. 25 m	576 m
Almene vandforsyningsanlæg	Min. 50 m	Ca. 3,4 km
Vandløb, herunder dræn og søer	Min. 15 m	Ca. 60 m
Offentlig vej og privat fællesvej	Min. 15 m	Ca. 15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	Min. 25 m	>25 m
Beboelse på samme ejendom	Min. 15 m	Ca. 0 m*
Naboskel	Min. 30 m	Ca. 40 m
Afstandskrav nyetablering af opbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning § 8		
Vandløb, herunder dræn og søer	Min. 100 m	Ca. 60 m**

Afstandskrav nyt byggeri/nye opbevaringsanlæg

*Afstandskravene gælder kun etablering, samt udvidelser og ændringer der medfører forøget forurening. Afstand fra beboelse på samme ejendom til nærmeste ændring i form af opsætning af kalvehytter er ca. 26 m, hvorved afstandskravet i staldanlægget vil være overholdt.

**Afstandskravene gælder kun etablering, samt udvidelser og ændringer der medfører forøget forurening. Afstanden fra eksisterende gyllebeholder til nærmeste vandløb er ca. 60 m, hvorved afstandskravet vil være overholdt.

2.5. Husdyrbrugets ammoniakemission

Emissionen af ammoniak fra det ansøgte projekt fremgår af beregninger i husdyrgodkendelse.dk, se nedenstående tabel.

Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager) ? i			
Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	3921,4	109,6	4031,0
Nudrift	2385,9	44,8	2430,7
8 års-drift	2385,9	44,8	2430,7

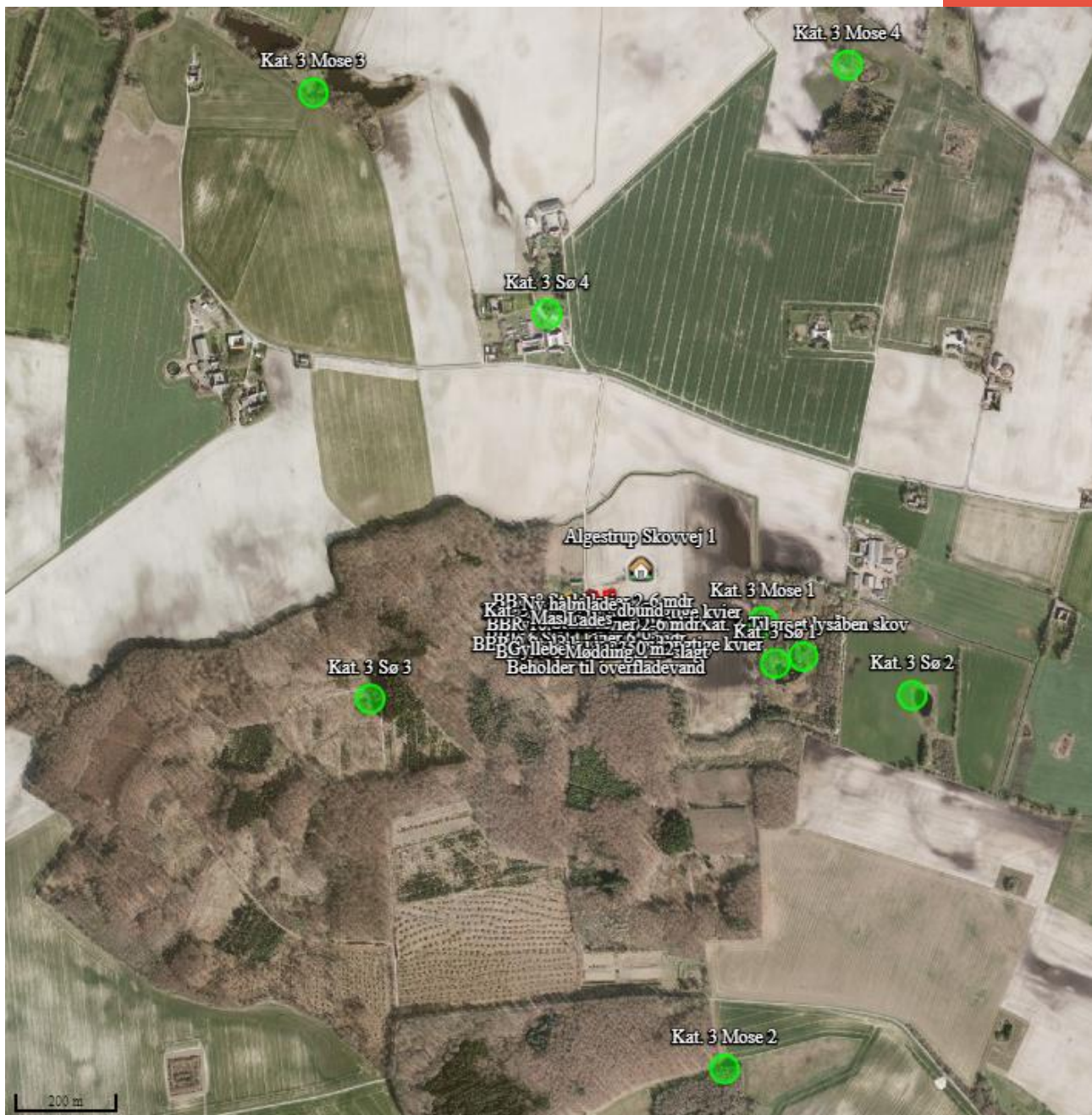
Det samlede resultat af ammoniakberegningerne i husdyrgodkendelse.dk.

Ammoniakemissionen fra det ansøgte projekt udgør 4.031 kg NH₃-N/ha/år.

2.5.1. Beliggenhed i forhold til natur

Der er i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsat grænser for, hvor meget husdyrbrug må påvirke omkringliggende natur med ammoniak. I husdyrgodkendelse.dk beregnes, hvor stor en del af husdyrbrugets ammoniakemission, der afsættes på omkringliggende ammoniakfølsom natur.

De ammoniakfølsomme naturområder opdeles i kategori 1-natur, kategori 2-natur og kategori 3-natur samt øvrig natur omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Husdyrbrugets afstand i forhold til nærmeste kat. 3 naturpunkter. Målestokken viser 200 m.

Husdyrbrugets afstand i forhold til nærmeste kat. 2 og kat. 1 naturpunkter. Målestokken viser 500 m.

Kategori 1 natur

Kategori-1 natur er ammoniakfølsom natur beliggende i internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000 områder). Det er de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området og som Naturstyrelsen har kortlagt. Derudover er det heder og overdrev, der er § 3 beskyttede efter naturbeskyttelsesloven.

Nærmeste kategori 1 natur (Riggær 1) er rigkær beliggende i en afstand af ca. 3,8 km sydsydøst for anlægget. Naturpunktet ligger i et område med kat. 1 natur af forskellig art: rigkær, brunvandet sø, elle- og askeskov samt skovbevokset tørvemose. Ca. 3,8 km mod sydvest findes ligeledes et område med forskellige typer kat. 1 natur: skovbevokset tørvemose og

hængesække. Begge områders kat. 1 naturtyper er registreret i analysen i Husdyrgodkendelse.dk.

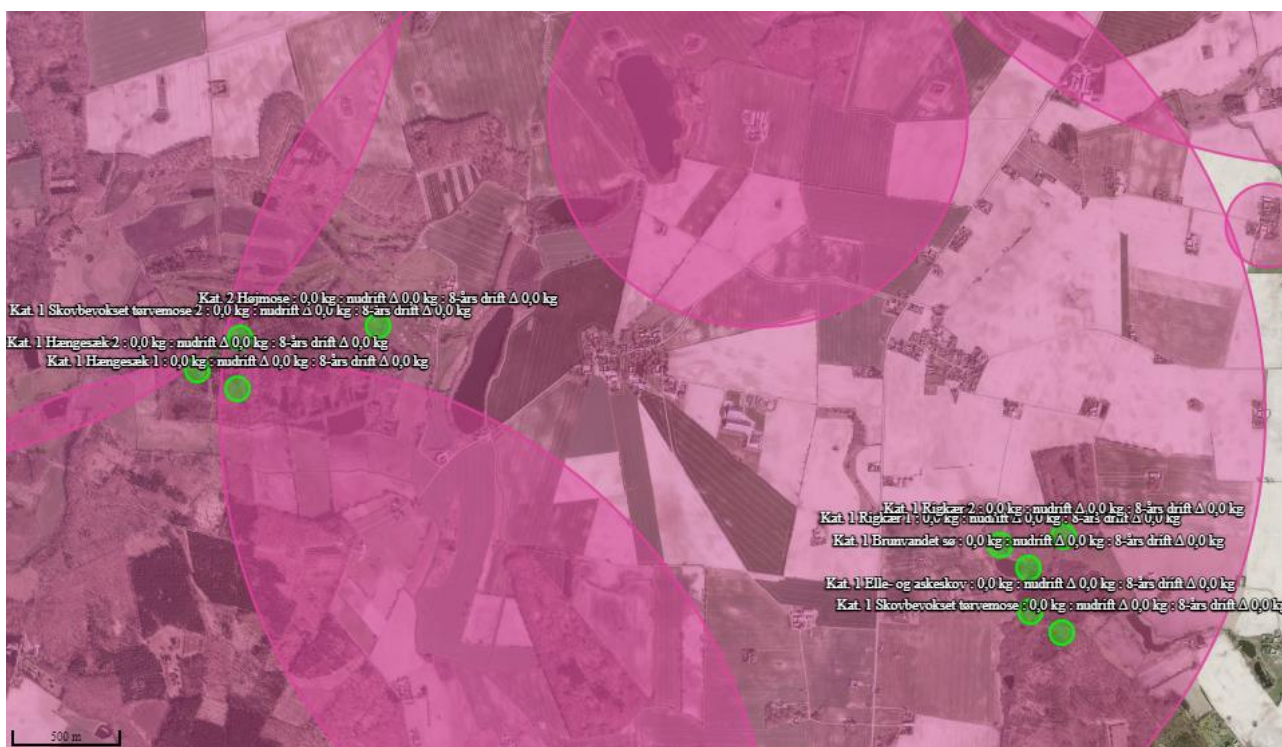
Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen må totaldepositionen til kategori 1 natur ikke overstige følgende værdier:

- 0,2 kg NH₃-N/ha/år, hvis der er >1 andet husdyrbrug¹ i nærheden.
- 0,4 kg NH₃-N/ha/år, hvis der er 1 andet husdyrbrug i nærheden.
- 0,7 kg NH₃-N/ha/år, hvis der ikke er andre husdyrbrug i nærheden.

De beregnede totaldepositioner i nærmeste punkt af kat. 1 naturområderne er alle på 0,0 kg NH₃-N/ha/år.

Kumulation

Der er flere andre husdyrbrug, der skal indregnes i kumulation i forhold til kat. 1 naturområderne. Alle tilfælde af kumulation er registreret i skemaet på Husdyrgodkendelse.dk.

Der er registreret kumulation på flere kat. 1 naturpunkter. Målestokken viser 500 m.

Når totaldepositionen er under 0,2 kg NH₃-N/ha/år er kravet til N-deposition, uanset kumulation, overholdt.

Kategori 2 natur

Kategori-2 natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger uden for internationale natur-beskyttelsesområder. Det drejer sig om højmoser, lobeliesøer, heder der er større end 10 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 samt overdrev der er større end 2,5 ha og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Nærmeste kat. 2 natur (Kat. 2 Højmose) er en højmose. Det ligger ca. 3,3 km sydvest for anlægget.

¹ Antallet af husdyrbrug i nærheden defineres i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 26 stk. 2.

Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er den maksimale grænse for totaldepositionen til kategori 2 natur på 1,0 kg NH₃-N/ha/år.

Den beregnede totaldeposition til kategori 2 natur er på 0,0 kg NH₃-N/ha/år. Grænseværdien er dermed overholdt.

Kategori 3 natur

Kategori-3 natur er ammoniakfølsomme naturområder, der ikke er kategori-1 natur eller kategori-2 natur, og som er heder, moser, overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsom skov.

Indenfor en radius på 1,2 km fra anlægget er der registreret 4 moser, 4 søer, 1 tilgroet lysåben skov samt 1 gl. skovjordbund, der alle er kategori 3 natur. Dertil er der beregnet merdeposition af ammoniak. Nærmeste kat. 3 (Kat. 3 Gl. skovjordbund) ligger 30 meter vest for husdyrbrugets eksisterende stald BBR 6. Næst nærmeste kat. 3 er en mose (kat. 3 Mose 1), der ligger 306 m fra anlægget.

Der skal foretages en konkret vurdering af, om der skal stilles krav til den maksimale merdeposition af ammoniak fra husdyrbruget til kategori 3 natur, hvis merdepositionen er over 1 kg NH₃-N/ha/år.

De to nærmeste kat. 3 naturpunkter har en merdepositionen på over 1 kg NH₃-N/ha/år, mens de resterende ligger i intervallet 0-0,8 kg NH₃-N/ha/år. Mose 1 har en merdeposition på 1,1 NH₃-N/ha/år og gl. skovjordbund ligger på 4,3 NH₃-N/ha/år.

For mose 1 kommer en merbelastning på 1,1 N/ha/år, hvorved merbelastningen kun netop kræver en konkret vurdering. For gl. skovjordbund kommer en merbelastning på 4,3 kg N/ha/år set i forhold til en totalbelastning er på 23,8 kg N/ha/år. Da merbelastningerne udgør så lille en andel af totalbelastningen, vurderes merbelastningen ikke værende problematisk. Ammoniakken bliver "fanget" eller "optaget" af de første træer i skoven og påvirkningen blot 10 m. inde vil være minimal.

Der er d. 2. juni 2021 taget kontakt til kommunen for at merbelastningerne kan blive vurderet. Kommunen har d. 21. juni meldt følgende tilbage, der angiver at der ikke stilles vilkår om begrænsning af merdepositionen af kvælstof til de to naturområder:

Gammel skovjordbund:

Den samlede deposition i skoven er højere end den øvre tålegrænse for løvskov på 20 kg N/ha/år for såvel nudrift af husdyrbruget som ansøgt drift. En gennemgang af bekendtgørelsens vurderingskriterier viser, at den del af skoven, som ligger nærmest husdyrbruget, har lav naturkvalitet, samt at der ikke er udpegninger eller retningslinjer i kommuneplanen, naturplejeprojekter, fredninger eller anden naturindsats, der arbejder for at højne naturkvaliteten af skoven. På denne baggrund vurderes det, at den ansøgte ændring af husdyrbruget ikke udgør en væsentlig påvirkning af regionale eller lokale beskyttelsesinteresser i kategori 3-skoven. Der er således ikke tale om et særligt tilfælde, hvor der kan stilles vilkår om begrænsning af merdepositionen af kvælstof.

Mose:

Med en merdeposition og baggrundsbelastning (10,2 kg N/ha/år), som tilsammen er væsentlig mindre end tålegrænsen for naturtypen (5-30 kg N/ha/år), vurderes det, at den ansøgte produktion ikke vil medføre en ændring af tilstanden af kategori 3-mosen. Der er ikke grundlag for at stille vilkår i forhold til maksimal merdeposition til kategori 3-mosen.

Øvrig vejledende registreret § 3 beskyttet natur

Ud over natur defineret under kategori 1, 2 og 3 skal der foretages en vurdering af merdeposition på andre naturtyper, som er vejledende udpeget i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3 (§ 3 natur).

Nærmeste naturpunkter er 4 søer som er beliggende i en radius på 650 m fra anlægget.

De beregnede merdepositioner ligger i intervallet 0,1-0,3 kg NH₃-N/ha/år, hvilket er en uvæsentlig merpåvirkning, da søerne ikke er ammoniakfølsomme. Dertil kommer at den samlede ammoniakbidrag fra anlægget til de områder maksimalt er op til 1,0 kg NH₃-N/ha/år.

Af tabellen nedenfor ses resultatet af de ammoniak-depositionsregninger, der er gennemført i husdyrgodkendelse.dk. Beregningerne er baseret på eksakte afstande og ruheder bestemt for opland og natur.

Samlet resultat af ammoniakberegninger

Samlet emission: **4031,0** (kg NH₃-N/år)

Meremission (8 års-drift): **1600,3** (kg NH₃-N/år)

Meremission (nudrift): **1600,3** (kg NH₃-N/år)

Oversigt af naturpunkter

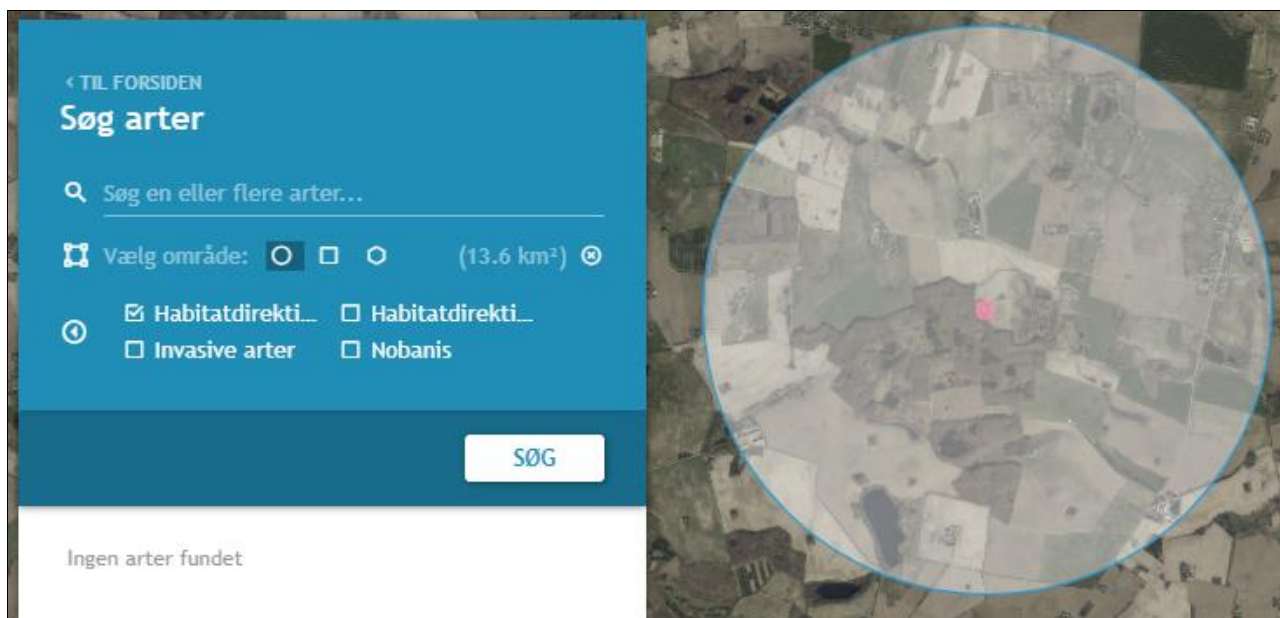
Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Kat. 3 Sø 4	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,1	0,1	0,2
Kat. 3 Sø 3	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,1	0,1	0,3
Kat. 3 Sø 2	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,1	0,1	0,3
Kat. 3 Sø 1	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,3	0,3	1,0
Kat. 3 Mose 4	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,1	0,1	0,2
Kat. 3 Mose 3	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1
Kat. 3 Mose 2	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,1
Kat. 3 Mose 1	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	1,1	1,1	2,6
Kat. 3 Tilgroet lysåben skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,8	0,8	2,1
Kat. 3 Gl. skovjordbund	Kategori 3	Ansøger	0	S	4,3	4,3	23,8

Kat. 2 Højmose	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼
Kat. 1 Hængesæk 2	Kategori 1	Ansøger	1	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Kat. 1 Hængesæk 1	Kategori 1	Ansøger	2	Mk	0,0	0,0	0,0	▼
Kat. 1 Skovbevokset tørvemose 2	Kategori 1	Ansøger	1	S	0,0	0,0	0,0	▼
Kat. 1 Skovbevokset tørvemose	Kategori 1	Ansøger	1	S	0,0	0,0	0,0	▼
Kat. 1 Elle- og askeskov	Kategori 1	Ansøger	1	S	0,0	0,0	0,0	▼
Kat. 1 Brunvandet sø	Kategori 1	Ansøger	1	V	0,0	0,0	0,0	▼
Kat. 1 Riggær 2	Kategori 1	Ansøger	1	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Kat. 1 Riggær 1	Kategori 1	Ansøger	1	Mk	0,0	0,0	0,0	▼

Resultat af beregninger af ammoniakdeposition i de afsatte naturpunkter (fra husdyrgodkendelse.dk)

2.5.2. Bilag IV-arter

Der er foretaget en søgning i naturdata.dk indenfor en radius af ca. 2 km fra ejendommen (se nedenstående figur).

Resultat af søgning på fund af bilag IV-arter i en radius af ca. 2 km fra ejendommen (kort fra naturdata.dk)

Ifølge søgningen er der ikke registreret Bilag IV-arter indenfor en radius af 2 km.

Det areal der inddrages til opførsel af nyt produktionsareal, er på nuværende tidspunkt bar jord og vejareal tæt på eksisterende landbrugsbygninger, som ikke forventes at huse bilag IV-arter.

Vurdering vedr. natur og bilag IV-arter.

Projektet vurderes ikke at påvirke habitatområder, da afstanden til nærmeste habitatområder er 3,7 km. væk, som er samme områder med nærmeste registreret kat. 1 natur.

Grænseværdier vedr. deposition af ammoniak overholdes for kategori 1 og 2 natur.

Guldborgsund Kommune har vurderet, at der ikke stilles vilkår om begrænsning af merdepositionen af kvælstof for kategori 3-natur gl. skovjordund og mose 1 med ammoniak.

Ammoniakbidrag på de øvrige nærtliggende registrerede § 3-naturtyper vurderes ikke at have en væsentlig negativ indvirkning, da søerne i området ikke vurderes at være ammoniakfølsomme.

Det areal der inddrages til byggefelt, er på nuværende tidspunkt bar jord og vejareal tæt på eksisterende landbrugsbygninger, som ikke forventes at være yngle – og rasteområder eller levesteder for bilag IV-arter.

Der er desuden intet konkret kendskab til forekomst af bilag IV arter i eller omkring anlægget.

Da der ikke fjernes levesteder for bilag IV-arter i forbindelse med det ansøgte, og idet projektet heller ikke giver anledning til en væsentlig øget påvirkning af naturområder med ammoniak, vurderes det, at projektet ikke vil have en negativ effekt på levesteder, yngle- og rasteområder for eventuelle bilag IV-arter.

2.6. Husdyrbrugets lugtemission

Der foretages en lugtberegning til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig. De tre kategorier er defineret i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen:

Byzone
Eksisterende og ifølge kommuneplanens rammedel fremtidig byzone eller sommerhusområde
Samlet bebyggelse
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. eller Beboelsesbygninger i samlet bebyggelse i landzone
Enkelt bolig
Beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, i landzonen, der ikke ejes af den ansvarlige for driften af husdyrbruget

Den nærmeste naboejendom er ejendommen Algestrup Skovvej 1 lokaliseret 140 meter nordvest for husdyrbruget.

Nærmeste beboelse i samlet bebyggelse er ejendommen på adressen Byvej 3 lokaliseret 1,6 km øst for husdyrbruget.

Den nærmeste byzone for Stubbekøbing Markjorder er lokaliseret 3,5 km nordøst for husdyrbruget.

Beliggenheden af naboer, samlet bebyggelse og by i forhold til husdyrbruget fremgår af kortet nedenfor.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Algestrup Skovvej 1	0	FMK	118,5	118,5	139,4	Ja
 Byvej 3	0	NY	351,7	351,7	1574,9	Ja
 Stubbekøbing Markjorder	0	NY	519,9	519,9	3465,6	Ja

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Konsekvenszone: 493 m

Resultat af lugtberegning (fra husdyrgodkendelse.dk)

Kumulation

Hvis der er andre husdyrbrug, med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, nærmere end 300 m fra samme punkt i byzone, sommerhusområde, lokalplanlagt boligområde i landzone, samlet bebyggelse m.v., eller nærmere end 100 m fra samme punkt på en enkeltbolig skal geneafstanden forøges med hhv. 10 pct., hvis der er 1 og 20 pct., hvis der er 2 eller flere husdyrbrug.

Der er ingen andre husdyrbrug, som skal medregnes i kumulation ved beregning af geneafstand til naboer, samlet bebyggelse eller by.

Vurdering af lugtgener for omboende

Beregningerne efter husdyrgodkendelse viser, at genekriterierne er overholdt.

Der er ikke kendskab til, at lugt fra husdyrbrug er sundhedsskadelig (ammoniak undtaget).

2.7. Øvrige emissioner og genepåvirkninger

Nedenfor er eventuelle gener fra husdyrbruget som støj, støv, fluer/skadedyr, lys og transporter beskrevet.

2.7.1. Støj

De væsentligste støjkilder fra husdyrbruget er støj ind- og udlevering af dyr, pumpning af gylle og blanding af foder.

Støjkilde	Placering	Drifttid	Sværke
Stalde og dyr	I staldene	Døgnet rundt alle dage	Svag støj
Egen transport t/r Sibirien 6 af kalve, kvier og dyr til slag	Kørsel med traktor og vogn til og fra Skovgård til stald og udleveringsrampe på Sibirien 6.	1 gang per dag i dagtimerne	Støj (kortvarig)
Kørsel med maskiner	Gyllevogne og vogne med husdyrgødning fra ejendom til udspretningsarealerne. Vogne fra arealer med ensilage, dybstrøelse, mm.	I højsæsonerne undtagelsesvis, fx pga. vejrlig – hele døgnet.	Svag støj
Blanding af foder	Udendørs ved ensilageplads.	Indenfor almindelig arbejdstid	Svag støj

Støjkilder fra husdyrbruget.

Støj vedr. transporter er beskrevet under afsnittet transporter.

Flere af støjkilderne giver kun anledning til kortvarig støj. Det drejer sig f.eks. om transport af dyr.

En støjkilde som omrøring er gylle er normalt sæsonbetonet og sker sjældent.

Nærmeste nabo er afskærmet af et levende hegn.

Vurdering af støjgener

Der forekommer aldrig støj fra alle støjkilder samtidig.

Det forventes at der sker en minimal forøgelse af støjniveauet i forhold til støjniveauet i den nuværende drift, idet der sker en forøgelse af produktionsarealet og de dertilhørende aktiviteter.

Der er ca. 75 meter til nærmeste nabo. Naboer forventes ikke at kunne blive generet af støj fra husdyrbruget med denne afstand. For at reducere generne for naboerne er man på husdyrbruget opmærksom på, at støjende aktiviteter altovervejende skal foregå indenfor normal arbejdstid.

Lavfrekvent støj vurderes ikke at være et problem med afstanden til naboerne.

2.7.2. Støv

Støv kan hovedsageligt opstå ved håndtering af foder og halm samt ved transporter til og fra husdyrbruget og intern kørsel på ejendommen.

Transporter på jord- eller grusveje kan give anledning til lokale støvgener i tørre perioder. Se punktet transporter.

Nærmeste nabo ift. indfaldsvejen til anlægget er beliggende ca. 125 meter øst for indkørslen til husdyrbruget.

Vurdering af støvgener

Det forventes ikke, at der sker en forøgelse af risikoen for støvgener i forbindelse med det ansøgte. Der vurderes ikke at være støvkilder fra driften af husdyrbruget, som giver anledning til væsentlige gener for naboer. Det skyldes, at der ikke er væsentlige kilder til støv i anlægget. Nærmeste nabo ligger desuden i en afstand på mere end 75 meter fra anlægget i ikke fremherskende vindretning. Nærmeste nabo fra indkørslen til anlægget er beliggende ca. 125

meter herfra. Det vurderes, at den store afstand fra indkørslen gør, at nærmeste naboer ikke vil blive påvirket af støvgener.

Støv i forbindelse med transporter søges mimeres ved hensynsfuld kørsel og lav hastighed.

2.7.3. Lys

Der er ingen udendørsbelysning.

Vurdering af lyspåvirkninger

Der er intet lys ved bygninger, der vurderes at kunne være til gene for omkringboende eller trafikanter. Det skyldes, at der ikke er lys i staldene om natten, og ingen udendørsbelysning.

2.7.4. Skadedyr

Gener fra fluer og andre skadedyr håndteres hovedsagelig gennem forebyggelse, hvor regelmæssig rengøring af stalde og opbevaring af foder er med til at begrænse forekomst af skadedyr.

Foder opbevares i hjørne af stald og området rengøres jævnligt. Evt. foderspild fjernes løbende.

Rotter

Rottebekæmpelse forgår via kommunen. Der opsættes og tilser fælder.

Fluer

Stuefluer bekæmpes med lovlige bekæmpelsesmidler. Havekompost anvendt som dybstrøelse minimerer mængden af fluer.

I gyllebeholderen kan fluer ikke formeres, da overfladen på flydelaget er for tørt.

Vurdering af skadedyr

Opbevaring af foder sker i hjørne af stald, og evt. spild fjernes løbende. Derudover holdes arealer omkring anlægget ryddelige, så der ikke opstår øget risiko for tilhold af skadedyr (rotter og mus m.v.).

Det vurderes, at husdyrbruget forebygger og bekæmper fluer og rotter på en måde, så disse skadedyr ikke forventes at medføre skade, gene eller uhygiejniske forhold for omkringboende eller udgøre en risiko for menneskers sundhed.

2.7.5. Transporter

Der er 1 adgangsvej til ejendommen fra Algestrupvej. Adgangsvejen er grusbelagt. Interne veje omkring anlægget er ligeledes grusbelagt.

Oversigt over tilkørselsvej til Husdyrbruget.

Afhentning af døde dyr sker fra opsamlingsplads på Algestrup Skovvej. Pr. 1/1 2022 vil der ikke længere blive aflivet tyrekalve, derfor er der færre transporter med døde dyr i ansøgt drift end i nudrift.

Det forventes at antal transporter til og fra ejendommen ikke stiger grundet øgning i produktionsareal og antal af dyr på bedriften, da der er kapacitet til at transportere større mængder end der reelt sker på nuværende tidspunkt.

Levering af raps og mineraler fra grovvarerforretningen stiger ikke, da opbevaringskapaciteten øges, således der kan modtages mere ved hver transport. Dermed stiger antal transporter ikke på trods af et større forbrug.

Antallet af transporter med husdyrgødning fra ejendommen er uændret, da lagerkapaciteten er ændret. Der er ikke foretaget et skøn over hvor stor en andel af husdyrgødningen som udbringes på arealer tæt på anlægget. Jorden tilhørende husdyrbruget er primært lokaliseret op ad anlægget, hvilket vil reducere antallet af transporter på offentlig vej væsentligt.

Oversigt over transporter fremgår af nedenstående tabel. Transporter er defineret som biler større end 3.500 kg, og en transport er defineret som en til- og frakørsel.

Type	Antal og kapacitet per år		Hyppighed		Tidsrum
	Nudrift	Ansøgt drift	Nudrift	Ansøgt drift	
Egen transport t/r Sibirien 6 af kalve, kvier og dyr til slagt	365	365	Jævnligt	Jævnligt	6:00 – 18:00
Afhentning af døde dyr til destruktion	12	12	Jævnligt	Jævnligt	6:00 – 16:00
Levering af mineraler, rapsprotein mv.	12	12	Jævnligt	Jævnligt	6:00 – 18:00
Levering af ensilage	1	1	Sæson	Sæson	Sommer 6:00 – 18:00
Halmtransporter	5	5	Sæson	Sæson	Sensommer 6:00 – 18:00
Udkørsel af gylle (traktor og gyllevogn, kapacitet 35 tons)	2	2	Sæson	Sæson	Forår og efterår 11:00– 23:00
Udbringning af dybstrøelse (600 t/år)	5	5	Sæson	Sæson	Forår og efterår 6:00 – 18:00
Levering af diesel	12	12	Jævnligt	Jævnligt	6:00 – 18:00
Afhentning af dagrenovation	12	12	Jævnligt	Jævnligt	6:00 – 18:00
Total	426	426	Gennemsnit 2 pr dag		

Transporter til og fra ejendommen.

Transporter til- og fra husdyrbruget sker primært indenfor normal arbejdstid fra 8.00-18.00.

Transporter med husdyrgødning og hjemtagning af halm og ensilage finder sted i sæsoner. Ved sæsonarbejde vil der også kunne forekomme kørsel i aftentimerne og i weekender.

Der er ikke naboer langs indfaldsvejen, der kan blive generet af støj og støv.

Vurdering af transport

Det forventes at antal transport til og fra ejendommen ikke stiger grundet øgning i produktionsareal og antal af dyr på bedriften, da der er kapacitet til at transportere større mængder end der reelt sker på nuværende tidspunkt samtidig med at afhentning af døde dyr vil reduceres.

Oversigtsforholdene ved til- og frakørsel til ejendommen er gode, idet der ikke beplantninger eller bygninger, der hindrer gode oversigtsforhold. Til- og frakørsel til ejendommen vurderes derfor ikke at være til gene for trafikken.

Tunge transport til og fra ejendommen på grusvej passerer ikke forbi beboelser.

De interne transport på ejendommen foregår i stor afstand i forhold til naboer. Naboer vurderes derfor ikke at blive generet af støv og støj fra interne transport på husdyrbruget.

2.7.6. Rystelser

Driften i anlægget bidrager ikke til rystelser.

Transport til og fra anlægget ad grusvej med traktor og lastbiler forventes ikke at give anledning til rystelser 50 meter fra transportvejen, dels da gummihjul absorberer stød, og dels da vejbelægningen ikke bidrager til rystelser som eks. en brostensbelægning.

Der er ingen beboelser i så kort afstand fra vejen.

Vurdering af rystelser

På grund af nabobeboelsers beliggenhed i relativ stor afstand fra grusvejen (over 50 meter) vurderes disse ikke at være udsat for rystelser ved trafik på vejen.

2.7.7. Egenkontroller

Love og bekendtgørelser, som regulerer aktiviteter på landbrugsejendomme, foreskriver en lang række krav i forhold til egenkontrol. Herunder er der bl.a. krav om registrering af markstakkes placering hen over en 5 års periode, logbog over flydelag på gyllebeholdere, beholderkontrol som skal fremsendes til kommunen, registrering af anvendelse af husdyrgødning og handelsgødning, samt sprøjtemidler. Egenkontrol, som er fastsat ved lovgivning, medtages ikke i dette afsnit, da den type egenkontrol til enhver tid skal følge lovgivningen.

Der udføres KlimaTjek via Arla, da bedriften er en del af Arlagården.

Vurdering af egenkontrol

Det vurderes, at generelle krav til egenkontrollen og løbende service af produktionsapparatet som træder i kraft ved godkendelsens meddelelse, samlet vil medvirke til, at produktionen finder sted på en forsvarlig måde, så omgivelserne påvirkes mindst muligt.

2.8. Reststoffer, affald og naturressourcer

2.8.1. Døde dyr

Døde dyr opbevares på plads langs på Algestrup Skovvej. Døde dyr opbevares hygiejnisk og overdækket med presenning på fast plads. Døde dyr afhentes af DAKA og normalvis indenfor 24 timer efter anmeldelsen, hvis ikke det er op til en weekend eller helligdag. Afhentningstidspunktet vil normalt være inden for en normal arbejdsdag. Pr. 1/1 2022 vil der ikke længere blive aflivet tyrekalve, derfor er der færre transporter med døde dyr i ansøgt drift end i nudrift.

2.8.2. Affald

På et IE-brug skal affaldshåndteringen leve op til affaldshierarkiet, jf. § 6b i lov om miljøbeskyttelse, hvilket betyder at affald skal behandles efter følgende hierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

I forbindelse med produktionen på ejendommen produceres der husdyrgødning, som genanvendes som gødning på markerne.

Foderspild søges minimeret mest muligt, da det er en unødigt omkostning i produktionen. Foderspild havner i gyllen og genanvendes ligeledes på marken.

De affaldsmængder, som skal håndteres, opbevares og bortskaffes, er primært emballage fra de hjælpestoffer, der anvendes i produktionen. Det er svært at nedbringe affaldsmængden, da husdyrbruget ikke har indflydelse på emballeringen. Mængden af affald er dog begrænset i forhold til produktionens størrelse.

Affaldet består primært af plastdunke fra sæber, desinfektionsmidler, bekæmpelsesmidler, klinisk risikoaffald, spraydåser til mærkning af dyr, lysstofrør fra stalde, papir, pap og plast fra emballering samt jern og metal.

Affaldstype	Håndtering og bortskaffelse
Klinisk Risikoaffald Kanyler og medicinrester og spraydåser	Nævnte opbevares ikke på bedriften. Medicinrester tages med af dyrlæge.
Tom emballage (papir/pap/plast og plastdunke)	Opbevares i container der tømmes hver 14. dag.
Lysstofrør og elsparepærer	Afleveres på genbrugsplads
Jern og metal	Afleveres til skrot

Håndtering af affald på Husdyrbruget

Affaldet sorteres på ejendommen og bortskaffes som beskrevet i ovenstående skema.

Vurdering vedr. opbevaring og håndtering af affald.

Døde dyr overdækkes og afhentes efter behov af DAKA. Det vurderes således, at døde dyr opbevares på en forsvarlig måde.

Det vurderes samlet, at affaldshierarkiet er iagttaget og at sortering, opbevaring og bortskaffelse af affald sker miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med kommunes affaldsregulativer.

2.8.3. Olie og kemikalieforbrug

Olieforbrug

Der anvendes ingen olie.

Olieaffald (spildolie)

Der opbevares ingen spildolie på ejendommen, idet spildolie medtages i forbindelse med service af maskinparken.

Kemikalieforbrug

Intet.

Kemiaffald

Intet.

Vurdering vedr. opbevaring og håndtering af olie og kemi.

Det vurderes samlet, at affaldshierarkiet er iagttaget og at sortering, opbevaring og bortskaffelse af affald sker miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med kommunes affaldsregulativer.

2.8.4. Energiforbrug

Stuehuset opvarmes med brandfyr og træpiller.

Ejendommens elforbrug stammer primært fra belysning, gyllepumpning og anden teknik.

Energiforbruget forventes at stige en smule i forbindelse med det ansøgte, da der opføres nye stalde som forbruger energi til almindelig drift og håndteret lidt mere foder.

Energiforbruget i den nuværende drift opgøres i forbindelse med årsregnskabet. 2020-forbruget af energi inklusive forbruget i beboelsen er anslået til 34.000 kWh/år.

Vurdering vedr. energi

I kvægproduktion ligger mulighederne for at spare på energi primært indenfor områderne foderfremstilling og belysning.

De nye stalde etableres med lavenergibelysning.

Der er ved renovering af enheder i det eksisterende anlæg fokus på forbrug af energi. Ved renoveringer vil der blive opgraderet til mindre energiforbrugende enheder på lys, dybstrøelse og foder.

Det vurderes, at husdyrbruget har fokus på energi, og er indstillet på at foretage handlinger med henblik på lavest mulige klimaaftryk af produktionen.

2.8.5. Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen

Ejendommen forsynes med vand fra vandværk. Der forbruges vand til drikkevand til dyrene.

Det aktuelle forbrug af vand inklusive forbruget i beboelsen er anslået til 4.000 m³. I forbindelse med de ansøgte ændringer forventes forbruget at stige proportionalt med det øgede dyrehold, således at det årlige vandforbrug vil stige med 1.500 m³.

Husdyrbrugets vandforbrug søges begrænset via nedenstående tiltag:

- Dagligt eftersyn af rørføringer til vandvand.
- Integration af drikkeventiler over/i drikkekopper.

Spildevand

Tagvand ledes til dræn. Overfladevand ledes til beholder på 750 m³.

Spildevand opsamles i ejendommens gyllesystem og er indregnet i normtallene for gylleproduktion.

Vurdering af vandforbrug og påvirkning af vandressourcen

Det vurderes, at der ikke forbruges mere vand end der er behov for på ejendommen og der er i den daglige drift fokus på at reducere vandspild ved løbende vedligeholdelse af rørføringer samt løbende udskiftning af utætte drikkevandsventiler. Drikkenipler er placeret over drikkekopper for at opsamle evt. spild.

Det vurderes, at husdyrbruget har foretaget de nødvendige foranstaltninger for at minimere vandforbruget.

2.9. BAT- ammoniak

BAT betyder Best Available Techniques (Bedst Tilgængelige Teknik) og er en fællesbetegnelse for teknikker og teknologier, som kan begrænse forurening og forbrug fra husdyranlæg.

BAT kravet, hvad angår ammoniak, indtræder ved en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃N pr år. BAT-niveauet er lovbestemt og skal sikre, at ammoniakemissionen fra husdyrbrugets staldanlæg er på et niveau, der svarer til, at der er valgt staldsystemer og/eller teknologi, der er blandt de bedste tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

For eksisterende stalde, hvor krav om BAT er fastlagt i en eksisterende godkendelse, skal BAT-kravet genberegnes med inddragelse af effekten af tidligere vilkår, medmindre vilkårene er stillet til en miljøteknologi, som ikke længere er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste, eller på anden måde er anerkendt.

Den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdien) pr. år opnåelig ved anvendelse af BAT er beregnet i husdyrgodkendelse.dk. Den samlede BAT beregning fremgår af nedenstående tabel.

Samlet BAT beregning ? 1			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	3921	110	4031
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	3921	110	4031
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Den samlede BAT beregning fra husdyrgodkendelse.dk

Det samlede BAT-krav er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 4.031 kg N/år og ammoniakemissionen er på 4.031 kg N/år. Dermed er det vejledende emissionsniveau overholdt.

BAT-beregningen er baseret på nedenstående forudsætning om eksisterende og nye/reoverede staldafsnit.

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde ? 1				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^C
BBR 2 Stald	Heste, Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit	0,57	0,57
BBR 6 Stald kvier 6-9 mdr.	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Eksisterende staldafsnit	0,89	1,16
Ny stald tyrekalve 2-6 mdr.	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. reoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Ny stald køer og højdrægtige kvier	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. reoveret) staldafsnit	0,84	0,84
BBR 9 Stald køer og højdrægtige kvier	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit	0,84	0,84
BBR 7 Stald tyr 6 mdr.-slagt	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit	0,84	0,84
Nye kalvehytter 0-2 mdr.	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Nyt (inkl. reoveret) staldafsnit	0,84	0,84
BBR 10 Stald Kvier 2-6 mdr.	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit	0,84	0,84
BBR 8 Stald kvier 2-6 mdr	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit	0,84	0,84

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

Forudsætning for BAT-beregningen (fra husdyrgodkendelse.dk)

Vurdering, begrænsning af ammoniakemission

BAT-kravet er opfyldt med de eksisterende staldtyper og derfor er der ikke behov for yderligere tiltag eller teknologier.

2.10. Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget ligger langt fra den danske landegrænse, og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger derfor ikke relevant.

3. Miljøkonsekvensvurdering

3.1. Beskrivelse af det ansøgte

3.1.1. Det ansøgtes placering, udformning, dimensioner

Der henvises til afsnittet: Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte afsnit 2.1-2.4.

3.1.2. Det ansøgtes forventede væsentlige indvirkninger på miljøet og de foranstaltninger der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse skadelige indvirkninger på miljøet.

Der henvises til de foretagne vurderinger i afsnittene 2.5 – 2.10. vedr. natur, lugt, støj, støv lys, skadedyr, transporter, rystelser, energi og vand.

3.1.3. Andet i forhold til befolkningen og menneskers sundhed

Den generelle lovgivning som omfatter produktion af husdyr samt drift af markarealer er løbende under revision og opdateres årligt. Landbruget er således det erhverv i Danmark, som er mest reguleret, og hvor der konstant er fokus på eventuelle risici.

Den generelle regulering omfatter både befolkningen og menneskers sundhed. Der er således lavet regler for hvor meget og hvordan afgrøder og produktionsdyr må behandles, samt tilbageholdelsestid for hvornår produktet kan sælges. Derudover er der grænseværdier for lugt og støj samt mulighed for indgriben ved støv for at sikre nærmeste naboer mod en direkte gene ved den daglige drift. Ud over den generelle lovgivning er der branchekodeks for produktion af kød og mælk. Disse kodekser udvider kravet til også at hindre anvendelse af visse typer råvarer, som ikke påviseligt har nogen påvirkning på menneskers sundhed, men som brancheforeningen mener ikke bør indgå i produktionen. Det er typisk bestemte fodermidler og f.eks. begrænset brug af slam som gødningsmiddel.

Ejendommen holdes ryddelig og rengjort for at hindre uhygiejniske forhold.

Besætningen efterlever alle gældende regler for veterinær status og sundhed og i tilfælde af sygdomsudbrud vil dette blive håndteret efter gældende forskrifter. Den daglige drift har ingen betydning for omkringboendes sundhed, men man vil i den daglige drift søge at minimere eventuelle genepåvirkninger fra fx støj, støv, lugt og lignende.

Der er desuden udarbejdet beredskabsplan for ejendommen, som bevirker, at eventuelle uheld og ulykker kan håndteres forsvarligt, med så lille skade på omgivelserne som muligt.

Vurdering vedr. befolkningen og menneskers sundhed

Ansøger vurderer helt overordnet, at påvirkningerne på menneskers sundhed for omkringboende er meget begrænsede. Det vurderes også, at der ikke sker nogen forøgelse af disse påvirkninger.

Det vurderes, at ændringen i de eksisterende bygninger på ejendommen, ikke vil medføre en væsentlig øget belastning for naboer, i form af lugtgener og ammoniakdeposition. Der er i tidligere afsnit redegjort for påvirkningerne for naboer og omgivelser i form af lugt.

Der er i de ovenstående afsnit redegjort for hvilke elementer, der påvirker befolkningen og menneskers sundhed. Der er ligeledes redegjort for husdyrbrugets håndtering af disse elementer samt evt. afbødende tiltag, der foretages fra husdyrbrugets side for at begrænse denne påvirkning.

Det vurderes at omkringboende som udgangspunkt ikke vil blive væsentligt påvirket af gener fra transport, da de ikke er placeret i nærheden af husdyrbruget.

Samtlige generelle afskæringskriterier i forhold til lugt, for produktionen på ejendommen er overholdt. Det er også ansøgers vurdering, at der ikke opleves klager over lugt samt driften på

ejendommen. Der tilsigtes at fastholdes en høj grad af staldhygiejne i staldene, blandt andet for at sikre dyrevelfærd samt trivsel for ansatte, men også for at begrænse lugtgener.

Ansøger er bevidst om de påvirkninger som driften for de omkringboende har. Gyllekørsel til udbringning på markarealer, udføres i henhold til reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Der omrøres kun i gyllebeholderen i forbindelse med lastning ved udkørsel.

Derudover forsøger ansøger at planlægge flest mulige aktiviteter indenfor almindelig arbejdstid, dog med forbehold for at der i spidsbelastningsperioder kan være behov for at arbejde udenfor almindelig arbejdstid.

Ansøger vurderer, at der igennem opretholdelse af en god staldhygiejne, ved at tage hensyn til naboer samt god og grundig planlægning af arbejdsrutiner, er taget en række hensyn, der kan være med til begrænse påvirkningen fra husdyrbruget for omkringboende naboer, samt befolkningen generelt.

3.1.4. Påvirkninger af jordarealer, jordbund og vand

Husdyrbrugets påvirkning af jordarealer sker primært ved brug af husdyrgødning og evt. bekæmpelsesmidler i markbruget. Reguleringen heraf varetages af generelle regler vedr. anvendelse og udbringningstidspunkter for husdyrgødning og sprøjtemidler, og er derfor ikke beskrevet yderligere her.

Ved anvendelse af husdyrgødning på arealerne, tilføres der næringsstoffer til mikroorganismene i jorden. Der vil fremadrettet være en større mængde dybstrøelse fra produktionen, som giver en god struktur i jorden. På baggrund af dette forventes ikke en forværring af tilstanden af jordbunden.

Ressourcen vand søges begrænset ved at være opmærksom på, at der ikke sker unødigt vandspild som følge af utætheder i rørføringer eller utætte ventiler.

Risiko for forurening af jord, grundvand og overfladevand

Stalde, gyllerør og gyllebeholder er udført i tætte og stabile materialer.

Gyllebeholder kontrolleres regelmæssigt for utætheder og er underlagt beholderkontrol.

Der er i beredskabsplanen for ejendommen redegjort for ejendommens beredskab i forhold til udslip fra punktkilder, og ved transport og pumpning af gylle, samt andre forhold som potentielt vil kunne påvirke grundvandsforhold.

Det er ansøgers vurdering, at den planlagte produktionsændring ikke vil påvirke grundvands- eller drikkevandsinteresser, da ejendommen er beliggende udenfor områder med særlige drikkevandsinteresser.

Ligeledes vurderer ansøger, at der på ejendommen ikke er en specifik øget risiko for udslip fra punktkilder. Ansøger vurderer, at ejendommens beredskabsplan tager hånd om hvilke aktioner, der skal tages i forbindelser med mindre uheld eller udslip.

Vurdering

Da stalde, gyllerør og gyllebeholder er udført i tætte og stabile materialer, er det vurderingen, at der ved normal drift ikke kan ske udsivning af næringsstoffer fra anlægget. Ved et utilsigtet udslip af gylle fra gyllebeholderen, foreskriver beredskabsplanen hvordan husdyrbruget skal agere for at minimere omfanget af en forurening.

Det vurderes alt i alt, at risikoen for forurening af jord, grund- og overfladevand er minimeret.

3.1.5. Risici for større ulykker og katastrofer

Ansøger har forholdt sig til mulige uheld og mulighederne for at forbygge og afbøde virkningerne af uheld i den udarbejdede beredskabsplan.

Sker der uheld, der kan medføre alvorlige påvirkninger af natur og miljø, vil alarmcentralen straks blive kontaktet. Ligeledes vil kommunens Tekniske Forvaltning efterfølgende blive underrettet.

3.1.6. Det ansøgte husdyrbrugs indvirkning på klimaet og projektets sårbarhed over for klimaændringer

Vedrørende det ansøgte indvirkning på klimaet, så arbejdes der fortløbende på at minimere drivhusgasemissionen ved bl.a. at have en effektiv produktion ressourcemæssigt. Ved at anvende energieffektive løsninger kan udledningen af drivhusgasser nedbringes. I kvægproduktion ligger mulighederne for at spare på energi primært indenfor områderne foderfremstilling og belysning.

På Skovgård er der både indsatser vedrørende ressourcemængder og effekt. Eksempelvis med fokus på ressourcemængder i form af optimal foderudnyttelse, hvorved udledningen af metan mindskes. Med fokus på ressourceeffekt hvor eksempelvis kvæget fodres med majsensilage, mindskes dannelsen af metan i køernes maver, sammenlignet med hvis de fodres med græs.

Der arbejdes med at anvende kompost fra genbrugsstationshaveaffald som dybstrøelse i stedet for halm. Det er et restprodukt, der giver gavnlige forhold i forhold til bl.a. isolationstemperatur og forekomst af fluer.

Gyllen flyttes ofte fra stald til gylletank, hvilket yderligere reducerer metanudledningen.

Der forbruges ikke mere vand end der er behov for på ejendommen og der er i den daglige drift fokus på at reducere vandspild ved løbende vedligeholdelse af rørføringer samt løbende udskiftning af utætte drikkevandsventiler.

De nye stalde etableres med lavenergibelysning, fremtidig udskiftning af eksisterende belysning vil være til LED og der er generelt fokus på nedbringelse af forbrug af energi.

I forhold til transporter tænkes der i at være effektiv ved f.eks. at køre med fyldte vognlæs begge veje med kvier og dyr til slagt til Sibirien 6 og have kalve med tilbage.

Det vurderes, at husdyrbruget har fokus på dets indvirkning på klimaet, og er indstillet på at foretage handlinger med henblik på lavest mulige klimaaftryk af produktionen.

Vedrørende projektets sårbarhed over for klimaændringer, lyder det overordnede fremtidsscenario, at man i Danmark primært vil mærke klimaforandringerne i form af højere temperaturer, kraftigere regnskyl, evt. oversvømmelser samt flere og kraftigere storme. Da det ansøgte produktion hovedsageligt foregår indendørs i stalde og med naturlig ventilation, og da der ikke er græssende dyr på lavtliggende, kystnære arealer, vurderes det at projektet ikke er sårbart over for klimaændringer.

3.1.7. Alternative løsninger som ansøger har undersøgt

Alternativer til placeringen af nye anlæg

De ændringer der foretages i forbindelse med det ansøgte projekt, er opførelse af tre nye produktionsarealer. I forbindelse med placeringen af de nye anlægsdele har andre placeringer været i spil.

De valgte placeringer skyldes, at det vil give den mest harmoniske ejendom, og udvidelse vil ikke ændre væsentligt på den nuværende bygningsparcel og dermed udtrykket i landskabet.

Alternativer til valg af øvrige ændringer

Det ønskes at anvende et nuværende staldareal til møddingsplads, udtage produktionsareal til gangareal samt generelt at ændre på hvilke dyr, der går hvor, for at imødekomme det øgede antal tyrekalve til opfodning. Disse ændringer påvirker alene eksisterende anlæg og det vurderes, at der ikke er mere realistiske fordelagtige alternativer til disse ændringer.

0-alternativet

0-alternativ beskriver den situation, hvor husdyrbruget kører videre på den eksisterende godkendelse. I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene.

Med en godkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a til en udvidelse af staldanlægget og mulighed for fleksibilitet i produktionen kan husdyrbruget være konkurrencedygtigt og samtidig være i stand til at omstille sig i forhold til markedsvilkår.

Vurdering i forhold til placering af nye anlæg og valg af teknologi

Samlet set vurderes den valgte placering at være den bedste ud fra hensyn til produktion, landskab, den visuelle oplevelse af husdyrbruget, naboer samt mulighederne for at overholde husdyrbrugslovens afstandskrav ved opførelse af nyt byggeri.

4. Konklusion

Projektet omfatter ansøgning om tilladelse til udnyttelse af det eksisterende staldareal samt etablering af nyt produktionsareal i form af opsætning af: kalvehytter på 200 m², tilbygning af stald til tyrekalve på 270 m², og ny stald på 1.743 m², der alle etableres i forlængelse af eksisterende stald. Endvidere ønskes det at anvende et nuværende staldareal til møddingsplads og udtage produktionsareal til gangareal. Endeligt ønskes det generelt at ændre på hvilke dyr, der går hvor, for at imødekomme det øgede antal tyrekalve til opfødning.

Projektet overholder derudover de generelle afskæringskriterier, der er opstillet i forhold til godkendelse af husdyrbrug og påvirkning af naboer med lugt og naturområder med ammoniak. Dette er opnået ved at anvende bedst tilgængelig teknologi, hvor det er muligt. Der er desuden tale om en ejendom, hvor der så vidt muligt tages hensyn til omkringboende.

Ansøger har i rapporten foretaget en samlet konklusion vedrørende de seks punkter, der fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4, stk. 8. På baggrund af dette og beskrivelserne i øvrigt under de enkelte emner, er der i rapporten redegjort for de forhold omkring husdyrbruget, der reguleres af husdyrbrugsloven.

Det ansøgte projekt vil ikke indebære væsentlige virkninger på miljøet.

Ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen blandt andet ved anvendelsen af den bedst tilgængelige teknologi.

Husdyrbruget kan således drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforligneligt med hensynet til omgivelserne.

5. Bilag

Bilag 1: Kort med produktionsareal

Bilag 2: Beredskabsplan + kort

GULDBORGSUND

NATURVURDERING TIL § 16 A MILJØGODKENDELSE AF LANDBRUG

ALGESTRUP SKOVVEJ 4, 4850 STUBBEKØBING

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.1	Påvirkning fra stald og lager.....	5
1.1.1	Ammoniakfølsom natur.....	5
1.1.2	Natura 2000-områder.....	10
1.1.3	Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter.....	11

1.1 PÅVIRKNING FRA STALD OG LAGER

1.1.1 Ammoniakfølsom natur

Ammoniakfølsom natur er jf. husdyrlovens § 7 opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne fremgår af bilag 3, punkt D i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

For de Natura 2000-naturtyper, som endnu ikke er kortlagt som kategori 1-natur (primært søer), skal kommunen vurdere påvirkningen og eventuelt fastsætte vilkår om maksimal deposition af ammoniak. Dette kræver en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

Kategori 1-natur omfatter ligeledes heder og overdrev beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

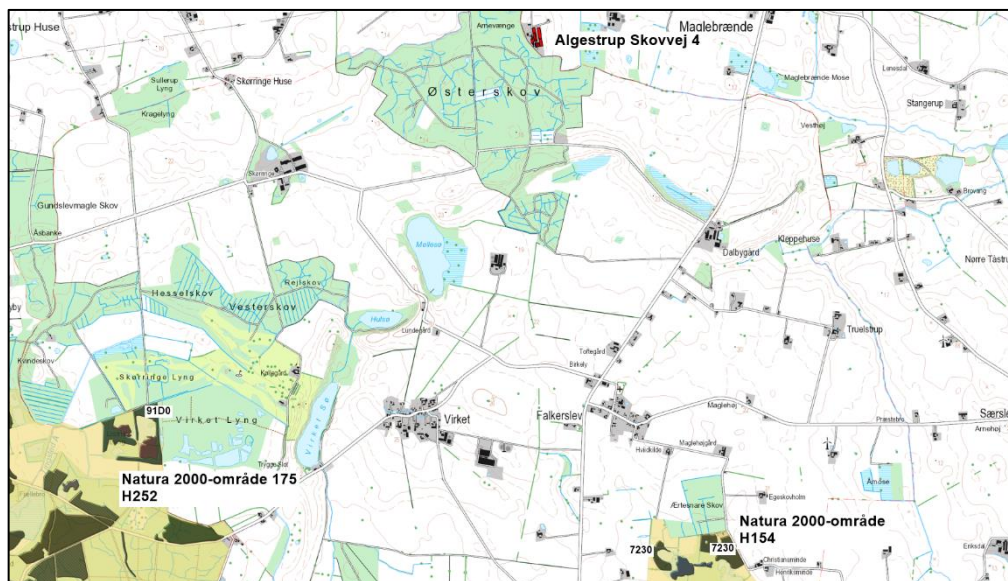
For kategori 1-natur gælder at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

- antal husdyrbrug over 150 kg NH₃-N pr. år indenfor 200 meter +
- antal husdyrbrug over 450 kg NH₃-N pr. år indenfor 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 1.500 kg NH₃-N pr. år indenfor 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 5.000 kg NH₃-N pr. år indenfor 1000-2500 meter.

Nærmeste kategori 1-natur i forhold til husdyrbruget på Algestrup Skovvej 4 er beliggende henholdsvis ca. 3,7 km sydvest og 3,7 km sydøst for nærmeste anlæg på husdyrbruget, se kort 1. Naturområderne er de kortlagte habitatnaturtyper 91D0 Skovbevokset tørvemose i Listrup Lyng og 7230 Riggær i Horreby Lyng. Naturområderne ligger henholdsvis i habitatområde 252 Listrup Lyng og habitatområde 154 Horreby Lyng, som tilsammen udgør Natura 2000-område 175.

Kort 1. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 1-natur Natura 2000-område 175.

De anbefalede tålegrænser for naturområderne er (jf. Notat fra DCE af 6-9-2018):

7230 Riggær: 15 - 25 kg N/ha/år

91D0 Skovbevokset tørvemose: 10 - 20 kg N/ha/år

Guldborgsund Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel mod den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er ifølge "National - Kvælstoftotal afsætning" på Danmarks Miljøportal beregnet til 12,4 - 12,6 kg N/ha/år i området omkring naturområderne.

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgnings-system beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i alle naturområderne med kategori 1-natur.

Kommunens vurdering

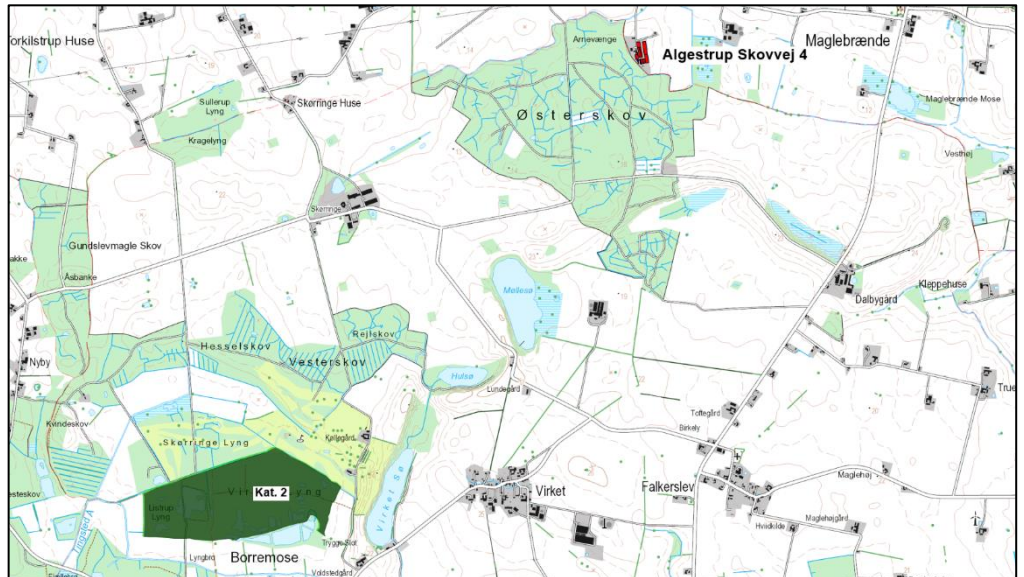
Ved brug af kumulations-modellen kan det konstateres, at der ud over ansøger ligger et enkelt husdyrbrug i det mest kritiske naturpunkt i kategori 1-naturtyperne. Den totale ammoniaktilførsel på naturområdet fra ansøger må derfor ikke overskride et beskyttelsesniveau på 0,4 kg N/ha.

Da det fastsatte beskyttelsesniveau for ammoniaktilførsel er overholdt, vurderer Kommunen, at den ansøgte drift af anlægget ikke vil påvirke kategori 1-naturen og dermed udpegningsgrundlaget i det pågældende Natura 2000-område på en måde, der hindrer målopfyldelsen for området. Endvidere kan det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet, selvom beskyttelsesniveauet er overholdt.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og som er beliggende udenfor Natura 2000-områder. For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg NH₃-N/ha.

Det nærmeste kategori 2-naturområde er en højmoserest i Virket Lyng, som ligger ca. 3,3 km sydvest for husdyrbruget, se kort 2. Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i naturområdet.

Kort 2. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 2-natur.

Kommunens vurdering

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion på husdyrbruget er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i naturområdet, hvilket ikke overstiger bekendtgørelsens beskyttelsesniveau for kategori 2-natur. På denne baggrund vurderes det, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af det nærmeste kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

For kategori 3-natur fastlægger bekendtgørelsen, at ved en merdeposition på mere end 1,0 kg N/ha/år skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der er tale om et naturområde med særlige regionale eller lokale naturinteresser og/eller et område med høj naturkvalitet. Ud fra denne vurdering kan det besluttes, om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområdet, og i bekræftende fald hvor meget ammoniak naturområdet kan tåle. Der kan kun stilles vilkår i særlige tilfælde (jf. § 36 stk. 2), dvs. ved en væsentlig påvirkning af naturen.

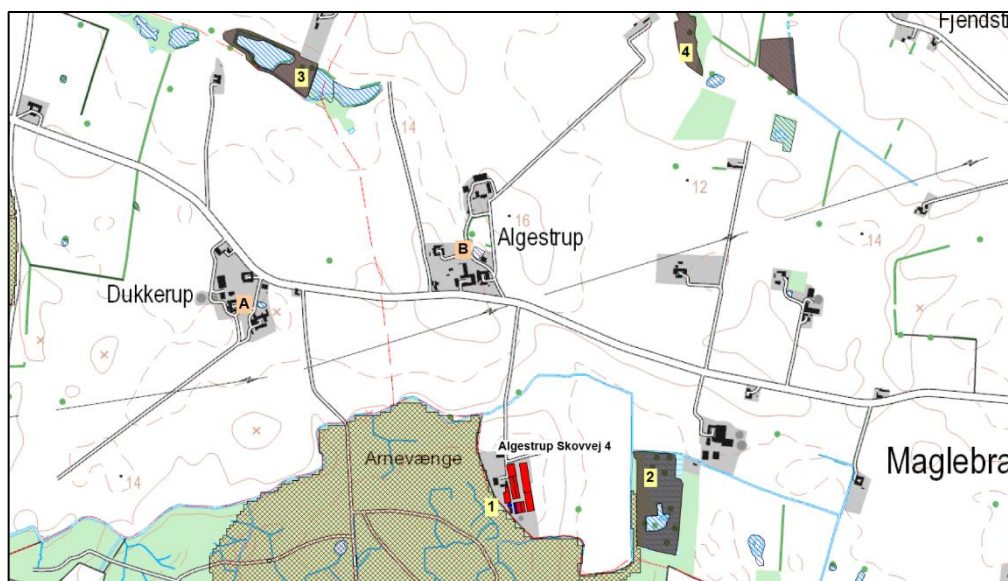
Naturtypernes tålegrænse over for kvælstof fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde: Notat fra DCE af 6-9-2018.

Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-15; kalkholdige overdrev 15-25)
Hede	10-20 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Mose og kær	5-30 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedomoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-30)
Løvskov	10-20 (skovbevoksede tørvemoser 10-15)
Nåleskov	10-20

Baggrundsbelastningen med kvælstof er 11,9 kg N/ha i området, hvor husdyrbruget ligger jf. "National – Kvælstoftotal afsætning" på Danmarks Miljøportal.

I området omkring husdyrbruget på Algestrup Skovvej 4 ligger nogle naturtyper og skove, som er omfattet af kategori 3, se kort 3 og tabel 2. Merdepositionen af kvælstof fra henholdsvis den ansøgte drift og efter 8-års reglen er beregnet på kategori 3-naturen i det elektroniske ansøgningssystem. Ved 8-års reglen skal kommunen inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer, der er godkendt, tilladt eller anmeldt i løbet af de seneste 8 år i beregningen af merdepositionen.

Kort 3. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 3-natur (lokalitet 1-5) samt beskyttet natur jf. naturbeskyttelseslovens § 3 (lokalitet A og B).

Umiddelbart vest og syd for husdyrbruget ligger Østerskov (lokalitet 1). Skoven er kategori 3-skov (ammoniakfølsom skov), da der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesordenen mere end ca. 200 år), så der er tale om "gammel skovjordbund". Den nærmeste del af

skoven ved husdyrbruget er løvskov. Tålegrænsen for løvskov er 10-20 kg N/ha/år. Der er søgt om udvidelse af husdyrbruget, hvilket betyder en merdeposition på 4,3 kg N/ha/år såvel i nudrift som i 8-års drift samt en totaldepositionen på 23,8 kg N/ha/år.

Tabel 2. Oversigt over kategori 3-natur ved Algestrup Skovvej 4.

Lokalitet	Naturtype	Sårbare arter / natur	Beregnet merdeposition (nudrift)	Beregnet merdeposition (8-års drift)
1. Østerskov (Arne-vænge)	Gammel skov	-	4,3 kg NH ₃ -N/ha	4,3 kg NH ₃ -N/ha
2. Mose	Mose	-	1,1 kg NH ₃ -N/ha	1,1 kg NH ₃ -N/ha
3. Mose	Mose		0,0 kg NH ₃ -N/ha	0,0 kg NH ₃ -N/ha
4. Mose	Mose		0,1 kg NH ₃ -N/ha	0,1 kg NH ₃ -N/ha

Øst for husdyrbruget ligger et moseområde (lokalitet 2). Mosen er en højstaudemose med en central sø. Mosen er mod øst og vest omkranset af en bred beplantning af rødel, og mod syd grænser den op til Østerskov. Mosen er iflg. Naturdata besigtiget i 2018 og har her moderat naturtilstand (III).

Lokalitet 3 er et mose/engområde omkring en sø. Området er iflg. Naturdata besigtiget den 19-5-2020, hvor det beskrives som et eng/moseområde, der er meget tilgroet med kæmpe bjørneklo, og med en dårlig naturtilstand (V).

Lokalitet 4 er et åbent moseareal med en kant af elletræer mod øst. Vegetationen er domineret af rørgræs og almindelig kvik. Mosen er iflg. Naturdata besigtiget den 13-9-2018 og har her ringe naturtilstand (IV).

Kommunens vurdering

Den ansøgte produktion på husdyrbruget må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merdeposition med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Lokalitet 1, Østerskov

Med baggrund i rapporten "Ammoniakfølsomme skove – kortlægning og vejledning" (KU nov. 2016) er der foretaget en beregning af den samlede N-depositionen, dvs. totaldepositionen plus bidraget fra husdyrbruget:

Samlet deposition ved ansøgt drift = 34,7 kg N/ha/år

Samlet deposition ved nudrift = 30,4 kg N/ha/år

Den samlede deposition i skoven er højere end den øvre tålegrænse for løvskov på 20 kg N/ha/år for såvel nudrift af husdyrbruget som ansøgt drift. En gennemgang af bekendtgørelsens vurderingskriterier viser, at den del af skoven, som ligger nærmest husdyrbruget, har lav naturkvalitet, samt at der ikke er udpegninger eller retningslinjer i kommuneplanen, naturplejeprojekter, fredninger eller anden naturindsats, der arbejder for at højne naturkvaliteten af skoven. På denne baggrund vurderes det, at den ansøgte ændring af husdyrbruget ikke udgør en væsentlig påvirkning af regionale eller lokale beskyttelsesinteresser i kategori 3-skoven. Der er således ikke et tale om et særligt tilfælde, hvor der kan stilles vilkår om begrænsning af merdepositionen af kvælstof.

Lokalitet 2, mose

Med en merdeposition og baggrundsbelastning, som tilsammen er væsentlig mindre end tålegrænsen for naturtypen ($< 30 \text{ kg N/ha/år}$), vurderes det, at den ansøgte produktion ikke vil medføre en ændring af tilstanden af kategori 3-mosen. Der er ikke grundlag for at stille vilkår i forhold til maksimal merdeposition til kategori 3-mosen.

Lokalitet 3 og 4, moser

Da merdepositionen med kvælstof i de to moser er beregnet til mindre end $1,0 \text{ kg NH}_3\text{-N/ha}$, vurderes det, at der ikke sker en tilstandsændring i disse to naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til disse kategori 3-naturområder.

Beskyttet natur, der ikke er kategori-natur.

Ferske enge, strandenge og næringsrige søer/vandhuller er naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men som ikke er kategori-natur. I en afstand af ca. 570 m og ca. 810 m nord og nordvest for husdyrbruget ligger to vandhuller (punkt A og B på kort 3). Merdepositionen fra den ansøgte produktion er mindre end $1 \text{ kg NH}_3\text{-N/ha}$ i de to vandhuller, se yderligere beskrivelse i afsnit 1.1.3. Det vurderes derfor, at den ansøgte produktion ikke vil medføre tilstandsændringer i nærliggende § 3-naturtyper, og at husdyrbruget kan drives på stedet uden at indebære en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 34 stk. 1 nr. 2.

1.1.2 **Natura 2000-områder**

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 ramsar-områder i Danmark.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på husdyrbruget er område nr. 175 Horreby Lyng og Listrup Lyng, som på dette sted består af habitatområderne 154 Horreby Lyng og 252 Listrup Lyng. Afstanden fra husdyrbruget er ca. 3,5 - 3,7 km til Natura 2000-området, se kort 1.

Natura 2000-området har et areal på 272 ha og udgøres af to moser, henholdsvis Horreby Lyng og Listrup Lyng, der også kaldes for Borremosen. Moserne er dannet som højmoser, hvor tørvemosser er vokset ind over en afløbsløs sø, der er opstået i en istidslavning. I moserne har der fundet tørvegravning sted bl.a. under 2. verdenskrig, hvilket har resulteret i

dannelsen af flere søer. Moserne ligger med en indbyrdes afstand på ca. 3,5 km. Udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område 175 (H154 og H252).

Udpegningsgrundlag for habitatområde H154 Horreby Lyng		
Naturtyper:	Søbred med småurter (3130)	*Avneknippemose (7210)
	Næringsrig sø (3150)	Rigkær (7230)
	Brunvandet sø (3160)	*Skovbevokset tørvemose (91D0)
	*Aktiv højmose (7110)	*Elle- og askeskov (91E0)
	Nedbrudt højmose (7120)	
	Hængesæk (7140)	* angiver prioriteret naturtype
Arter:	Stor kærguldsmed	

Udpegningsgrundlag for habitatområde H252 Listrup Lyng		
Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140)	*Skovbevokset tørvemose (91D0)
	Brunvandet sø (3160)	*Elle- og askeskov (91E0)
	Hængesæk (7140)	* angiver prioriteret naturtype
Arter:	Stor kærguldsmed	Sumpvindelsnegl

I Danmark findes tillige 60 naturtyper (lysåben natur, skovtyper, søer, vandløb og marine naturtyper), der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag I, som beskyttede i Natura2000-områderne. Flere af disse naturtyper er særligt truede (såkaldt prioriterede), hvilket medfører et særligt ansvar for beskyttelsen.

Nærmeste forekomst af terrestriske habitatnaturtyper indenfor Natura 2000-området er kategori 1-naturtyperne 7230 Rigkær og 91D0 Skovbevokset tørvemose, som ligger henholdsvis i Horreby Lyng og Listrup Lyng, se beskrivelse og vurdering i afsnit 1.1.1 og kort 1.

Kommunens vurdering

Den totale deposition af ammoniak fra den ansøgte produktion overstiger ikke bekendtgørelsens fastlagte beskyttelsesniveau for nærmeste ammoniakfølsomme habitatnatur i Natura 2000-området. Kommunen vurderer, at projektet på Algestrup Skovvej 4 ikke i sig selv påvirker disse naturtyper og dermed arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 175 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke Natura 2000-området væsentligt.

1.1.3 Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

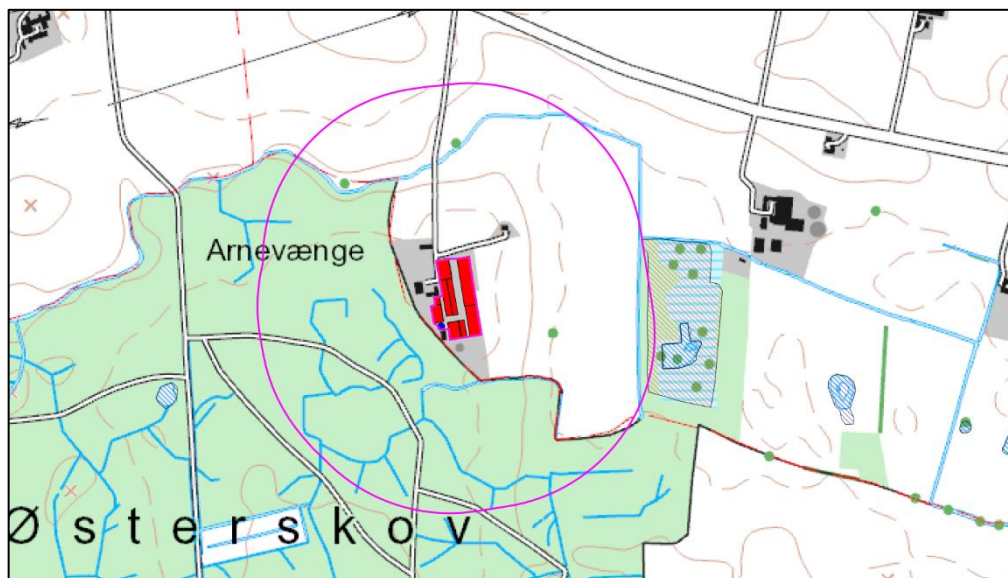
I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Guldborgsund Kommune findes sikkert, med stor sandsynlighed eller er tidligere fundet 25 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV (Tabel 4, sidst i dokumentet).

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder. Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Udover beskyttelseskrævende Bilag IV-arter skal ansøgningen vurderes i forhold til rødliste og fredede arter. Bilag IV-arternes status i Guldborgsund kommune fremgår af tabel 4, sidst i dokumentet.

Padder

Det følger af Miljøstyrelsens husdyrvejledning, at inden for en afstand på 300 m fra stald/lager kan depositionen af kvælstof henføres til punktkilden (stald/lager). Ved større afstande vil en påvirkning fra punktkilden (stald/lager) ikke kunne adskilles fra den diffuse forurening.

Kort 4. Beliggenheden af beskyttede vandhuller (blå skraveret signatur) ved husdyrbruget. Den pink streg angiver afstanden på 300 m fra stalde og gødningslagre.

Inden for en afstand af 300 m fra husdyrbruget er der ingen naturområder, som kan rumme bilag IV-padder, ligesom der ikke er registreret forekomst af bilag IV-padder inden for denne afstand, se kort 4.

Flagermus

Potentielle levesteder for flagermus findes i stalde, lader, træer m.m. Det forventes at omkring 4 - 5 flagermusarter kan findes i denne del af kommunen (Tabel 4, sidst i dokumentet med beskrivelser af bilag IV-arter). Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger eller fældning af større træer.

Andre bilag IV-arter, sårbare eller fredede arter

Det vurderes ikke sandsynligt, at der inden for området findes andre bilag IV-arter end padder og flagermus. Endvidere er der ikke kendskab til forekomst af andre sjældne, sårbare eller fredede arter inden for området.

Kommunens vurdering

Da der ikke er potentielle levesteder for bilag IV-padder inden for en radius af 300 m omkring Algestrup Skovvej 4, vurderes det, at udvidelsen på ejendommen ikke vil påvirke yngle- eller rastesteder herfor.

Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger, rydning af store træer eller lignende aktiviteter, der kan påvirke yngle- og rastesteder for flagermus. Det vurderes på denne baggrund, at projektet kan gennemføres uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arter af flagermus.

Tabel 4. Bilag IV arter i Guldborgsund Kommune, deres forekomst samt påvirkning

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Brandts flagermus	Registreringerne i Guldborgsund Kommune begrænser sig til fund omkring Gedsergård Arten findes på lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i huse (og træer). Overvintrer i kældre, miner m.v.
Damflagermus	Registreret omkring den nordlige del af Guldborgsund både på Lolland og Falster. En lille bestand, der jager i dette område.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintrings- og jagtområder. Findes i huse og hule træer nær ved større vandflader, hvor den jager.
Vandflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintringsområder. Findes i hule træer i nærheden af jagtområderne. Overvintrer i miner, kældre, brønde m.v. Jager over vandflader.
Frynseflagermus	En lokalitet i det østlige Lolland. Viden manglefuld.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i hule træer, knyttet til skovområder. Overvintrer i miner, kældre m.v.
Troldflagermus	Almindeligt forekommende i kommunen med undtagelse af Nordfalster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer i ældre løvskov.
Dværgflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til løvskovsrige områder.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Overvintrer i bygninger og hule træer.
Pipistrelflagermus	Findes på det sydligste af Falster. En lille bestand ved Gedser.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer.
Brunflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til gamle løvskove og parker.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Er knyttet til hule træer i løvskov.
Sydflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger. Stærkt mennesketilknyttet art.

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Bredøret flagermus	I 2002-2005 registreret ved Søholt og Hamborg Skov, Næsgård, Halskovvænge, Korselitze.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger, kældre m.v.
Langøret flagermus	Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Nordøstlolland.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i bygninger og hule træer.
Markfirben	Muligvis forsvundet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes på åbne, varme, solrige lokaliteter f.eks. vejskråninger, stendiger, kystskrænter og lign.
Stor vandsalamander	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Udsætning af fisk. Findes i lysåbne, ofte vegetationsrige, rene vandhuller.
Løgfrø	Sydøstlige Lolland samt Bøtø reservatet. Findes syd for Grønnegade.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Yngler i lysåbne, vegetationsrige, rene vandhuller. Raster på arealer med løs jord, hvor den kan grave sig ned.
Løvfrø	Evt. omkring Vignæs på Lolland og kysten øst for Kippinge på Falster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i lysåbne, lavvandede vandhuller, rent vand, rig undervandsvegetation. Raster i brombærbuske, tjørn, gedeblad, slåen m.v.
Springfrø	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Udsætning af fisk, ænder. Vandhuller uden fisk. Raster i bunker af sten og kvas i skove, levende hegn m.v.
Strandtudse	Vestlig side af det sydlige Falster samt Bøtø reservatet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i lavvandede, lysåbne, udtørrende vandhuller f.eks. på græssede strandenge.

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
		Raster i åbne områder med lav vegetation f.eks. græssede strandenge. Graver sig ned i jorden.
Grønbroget Tudse	<p>Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Sydøstlolland.</p> <p>Har tidligere været ret almindelig på Falster, men den er gået stærkt tilbage.</p> <p>Findes omkring Store Musse</p>	<p>Ophør eller ændring af driften i yngleområder. Veje nær ynglesteder.</p> <p>Findes i lysåbne vandhuller med lav vegetation på brinkerne, og f.eks. markoversvømmelser. "Pionerart".</p> <p>Raster på land nær ynglevandhul f.eks. under sten, jordhuller.</p>
Spidssnudet Frø	<p>Almindeligt forekommende i hele kommunen.</p> <p>Registreret i Marielyst og Bøtø Plantage</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder.</p> <p>Findes i vandhuller og søer gerne i sammenhæng med anden natur (eng, mose).</p> <p>Raster i enge, sumpede områder nær ynglestedet.</p>
Grøn mosaikguldmed	<p>Registreret i Korselitze Østerskov i 1912.</p> <p>Bør stadig eftersøges på egnede lokaliteter.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Yngler i søer og damme med Krebseklo.</p>
Stor kærguldmed	Horreby Lyng og Listrup Lyng.	Lever i mindre, brunvandede søer f.eks. næringsfattige tørvegrave. Beskyttede lokaliteter med sol og læ.
Lys skivevandkalv	<p>Formentlig forsvundet.</p> <p>Registreret i 1975 i Horreby Lyng.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i store og små søer med rent, klart - brunligt vand.</p>
Bred vandkalv	<p>Formentlig forsvundet.</p> <p>Registreret i 1976 i Horreby Lyng.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i rene søer med klart eller svagt brunt vand og med bestande af større vårfuelarver. F.eks. skovsøer.</p>
Eremit	Krenkerup Haveskov og Maltrup Skov på Lolland.	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i gamle løvtræer med smuldfyldte huller. I skove, parker.</p>
Mygblomst	<p>Tidligere registreret i Idalund Teglværk, Hanemose, Kartoffe Mose og Radsted Mose.</p> <p>Seneste fund mindst 30 år tilbage.</p>	Tilgroning, vandstandssænkning.

Bilag 3

Udtalelse til udvidelse af kvægbedriften (ikke malkekvæg) på Algestrup Skovvej 4, 4850 Stubbekøbing

Udtalelsen omhandler beskyttelsen af grund- og drikkevand, samt en øget vandindvinding til i alt ca. 5.500 m³/år. Derfor opdeles udtalelsen i 3 punkter;

- Forureningsrisiko vandværk
- Forureningsrisiko grundvand
- Øget vandindvinding (ressourcen)

Forureningsrisiko vandværk

Selve Vandværket ved Maglebrænde er nedlagt og området forsynes ny med vand fra Torkilstrup-Lindebrænde Vandværk, hvorfor der ikke er problemer med emission fra stald mv. og vandværkets luftindtag da det ligger langt væk. Der er derfor ingen bemærkninger til placeringen af svinebedriften over for beskyttelsen af selve vandværket. Der ligger også en bedrift i forvejen.

Forureningsrisiko grundvand

Afstandskrav mellem stald mv. til nærmeste drikkevandsboringer er langt større end kravværdien på 50 m. Retmæssig udbringning af husdyrgødning regnes p.t. ikke som en grundvandstrussel. Der er derfor ikke noget at bemærke til beskyttelsen af grundvandet. Guldborgsund Kommune arbejder i øjeblikket på en indsatsplan. Der kan derfor senere komme restriktioner på udbringning af gylle i områder der ligger i et sårbart område (indsatsområde).

Øget vandindvinding

Ejendommen forsynes med vand fra Torkilstrup-Lillebrænde Vandværk. Vandværket har lige overtaget forsyningen af Maglebrænde Vandværk da de havde forurening i deres boringer. Derudover er der gang i et større samarbejde med de omkringliggende vandværker, så vandforsyningsstrukturen i områder kan ændre sig på sigt. Som det er p.t. har Torkilstrup-Lillebrænde Vandværk ikke ressourcer nok til at forsyne med ekstra ca. 1.500 m³/år som denne udvidelse går på. Kapaciteten er endda overudnyttet med den nuværende indvinding. En anden storforbruger i området vil dog muligvis trække sig ud af vandværket i forbindelse med udvidelsen af hans produktion. Hvis han trækker sig ud vil der blive kapacitet til denne udvidelse.

Prioritering af vandressourcen

Inden for de seneste år er der fundet pesticider over grænseværdien for drikkevand i mange drikkevandsboringer, og mange vandværker skal derfor lave ændringer i deres forsyningsstruktur. Dette kan være nye boringer, køb af vand fra nærliggende vandværker med god vandkvalitet eller salg af vand til vandværker med dårlig vandkvalitet. Enkelte vandværker kan få behov for avanceret vandbehandling.

Staten har en målsætning om, at der kun bør indvindes maksimalt 30% af grundvandsdannelsen. Både på Lolland og Falster indvindes der p.t. mere end 30% af grundvandsdannelsen. En stor del af grundvandsdannelsen sker i områder der i dag er forurenede med pesticider, så når disse boringer skal erstattes af boringer i områder med bedre vandkvalitet vil overudnyttelsen blive endnu større. Derfor arbejder Guldborgsund Kommune i den kommende indsatsplan på løsninger, der kan mindske presset på ressourcen, da ressourcen med tilfredsstillende vandkvalitet ikke er tilstrækkelig.

Generelt er prioritering af vandressourcen i Danmark denne:

1. Prioritet. Drikkevand til husholdning, dvs. indvindingen fra vandværker der forsyner private husholdninger med drikkevand.

2. Prioritet. Natur. Dvs. indvindinger ikke bør dræne vådområder eller mindste vandføringen i vandløb ud over hvad naturen kan klare.
3. Prioritet. Industri og landbrug. Industrier og landbrug, herunder markvanding der har et større vandforbrug.

Dette betyder, at storforbrugere som f.eks. landbrug med dyrehold har tredje og dermed laveste prioritet. En indvinding med lavere prioritet medføre gene for vandressourcen med højere prioritet. Er ressourcen overudnyttet kan det også medføre at indvindingen ikke må finde sted. Det samme gælder køb af vand fra vandværket.

Egen boring

For stadig at kunne efterkomme vandindvinding af 3. prioritet er et af virkemidlerne i kommunens kommende indsatsplan, at større vandforbrugende virksomheder, herunder landbrug, skal have deres egen indvinding. Denne indsats kan medvirke til, at vandværker får frigivet en ressource, så der ikke skal trækkes så hårdt på deres borer. Der er flere vandværker hvor over halvdelen af deres indvinding går til storforbrugere. Hvis storforbrugers vandbehov er vand der ikke kræver vand af drikkevandskvalitet, som det kræves på et vandværk, er det kommunens vurdering, at storforbrugeren skal etablere egen boring eller erhverve en nedlagt boring.

Denne indsats har følgende fordele:

- Vandværket er ikke længere afhængig af en enkelt eller få forbrugere. En storforbruger kan alligevel til en hver tid søge om at etablere egen indvinding. Dette vil kommunen i langt de fleste tilfælde efterkomme med en tilladelse.
- Hvis vandværket har en tilfredsstillende vandkvalitet er det vigtigt at denne bevares og beskyttes. Dette gøres bl.a. ved ikke at overudnytte den ressource. Hvis storforbrugerne kommer ud af vandværket, bliver der derfor trukket mindre på den ressource vandværket udnytter. Hvis et nabovandværk får eller har problemer vil vandværket med den tilfredsstillende vandkvalitet lettere kunne hjælpe med forsyningen, hvis den del der går til storforbrugere ikke længere skal indvindes fra vandværkets borer.
- Hvis vandværket derimod har en ikke tilfredsstillende vandkvalitet, skal vandværket enten have nye borer eller købe vand fra et nabovandværk eller have avanceret vandbehandling. Vandværkets vandbehov bliver mindre, hvis storforbrugerne ikke længere får vand fra dette vandværk.
- Hvis et vandværk skal forsyne et nabovandværk, kan der, ud over at få behov for nye borer, opstå et behov for at selve behandlingsanlægget opgraderes. Dette kan i nogle tilfælde helt undgås, hvis storforbrugerne kommer ud af de implicerede vandværker.

Under alle omstændigheder vil det være til gavn for grundvandsressourcen at en storforbruger fik sin egen boring, også selv om boringen ville ligge meget tæt ved vandværket. En ekstra boring vil alt andet lige sprede indvindingen og dermed presset på ressourcen. Presset på ressourcen skyldes ikke alene den samlede årlige mængde (den vil være den samme), men også hvor meget der på time- og dagsbasis indvindes i de enkelte borer. I nogle tilfælde vil storforbrugeren ligge et stykke væk fra vandværkets indvindingsboringer og den positive effekt vil være større. I nogle tilfælde vil storforbrugeren ligge i et område, hvor vandkvaliteten er dårlig i forhold til drikkevandskvalitet, men tilfredsstillende i forhold til vand der ikke kræver drikkevandskvalitet, her vil effekten ved at storforbrugeren etablerer sin egen indvinding være meget stor. Storforbrugeren kan også ligge uden for områder med særlige drikkevandsinteresser.

Vi har et eksempel på, at en landmand har overtaget et vandværk (der skulle nedlægges) og deres borer og lavet en ny forsyningsledning ud til sine 2 svinebedrifter. Øvrige storforbrugere i området kan senere komme med. Der er også flere eksempler i kommunen på at storforbrugere har deres egen indvinding. Større virksomheder der bruger meget vand, som f.eks. Sukkerfabrikken og Ardo har deres egne indvindinger og alle større markvandinger sker også fra egen borer.

I første omgang vil det kun have betydning for storforbruger der søger om ændringer af indvindingsmængden (forøgelse), og hvis mængden kommer op i en størrelsesorden på 10.000 m³/år. På sigt kan det komme på tale, at andre også skal gå ud af vandværket, hvis ikke vandværket har ressourcen til at forsyne.

Konkret udtalelse

Torkilstrup-Lillebrænde Vandværk har på nuværende tidspunkt ikke ressource/kapacitet til at forsyne ejendommen med ekstra 1.500 m³/år, da Torkilstrup-Lillebrænde Vandværk nu forsyninger forbrugerne i Maglebrænde, og kapaciteten allerede er overudnyttet.

En anden storforbruger har dog undersøgt muligheden for at søge om at lave sin egen boring. Hvis han får etableret egen boring, vil det frigive en ressource fra vandværket på over 10.000 m³/år. Først når dette er sket kan vandværket levere de ekstra 1.500 m³/år til Algestrup Skovvej 4.

Er der behov for at udvide kvægbedriften på Algestrup Skovvej 4 før den anden storforbruger har lavet egen vandforsyning, så skal der søges om egen boring her på Algestrup Skovvej 4. Det er normalt først noget vi kræver når behovet er større end 10.000 m³/år, men når vandværket ikke kan leverer er det alternativet.

Udtalelse fra
Henrik Andersen
Grundvand